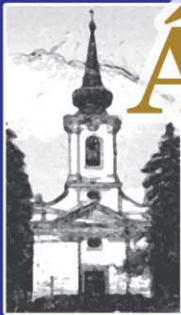

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
VIII. évfolyam 6. szám

2019. november-december

„Uramnak, az Úrnak lelke nyugszik rajtam, mert felkent engem az ÚR. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, bekötöztem a megtört szíveket, szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadon bocsátást a megkötözötteknek. Hirdetem az ÚR kegyelmének esztendejét” (Ézsaiás 61,1-2)

A TARTALOMBÓL

8

AZ IGE TESSTÉ LETT
Szikszai Béni írása

20

AZ IGAZSÁG
ÉS A KEGYELEM
SZOLGÁLATÁBAN
Beszélgetés Loránt Gáborral

26

MIÉRT JÖTT JÉZUS?
Árvavölgyi Béla
evangélizációja Csobánkán

36

A BABA-MAMA KÖR
ADVENTI
JÓTÉKONYSÁGI
ALKALMA

MEGSZÜLETETT BENNEM

Volt egy kegyes és istenfélő ember Jeruzsálemben, akit Simeonnak hívtak, aki várta Izráel vigasztalását. Ígéretet kapott a Szentlélektől, hogy nem hal meg addig, amíg meg nem látja a Messiást. A Lélek indítására a templomba ment, és amikor a szülők a gyermek Jézust a templomba vitték, hogy eleget tegyenek a törvény előírásainak, Simeon karjába vette a gyermeket, és ezeket mondta: „Most bocsátod el, Uram, szolgádat, a Te beszéded szerint békességgel. Mert látták szemeim a Te üdvösségedet.”

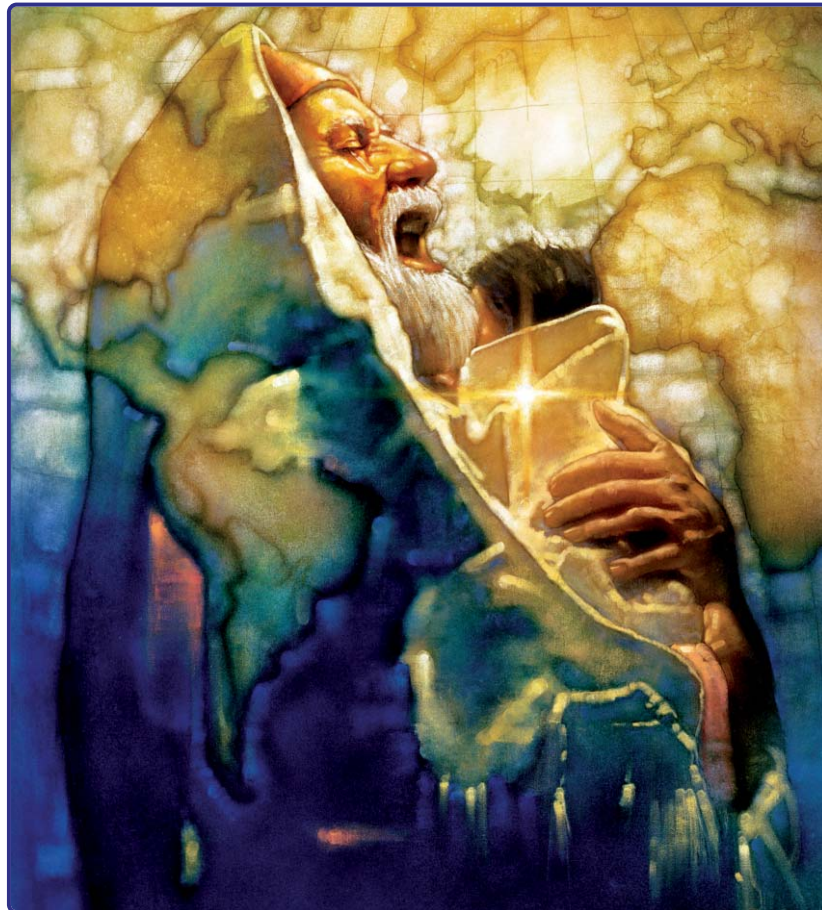
Minden esztendőben megünnepeljük a karácsonyt, de sokféleképpen lehet ünnepelni. Sokan úgy ünnepelnek, hogy ezzel megcsúfolják a bibliai tényeket. Mások örvendeznek Jézus Krisztus emberré létének, és kegyes benyomásokat kapnak arról, hogy Ő eljött, hogy a bűnösöket üdvözítse. Mindez azonban semmit sem változtat az életükön, visszaélnek a kegyelemmel, és tovább élnek

a bűnben. Mások viszont komolyan veszik az ünnep üzenetét; nemcsak beszélnek arról, hogy Jézus Krisztus egyszer a világra jött, hanem még többet tapasztalnak meg, mint Simeon, aki Őt karjába vette; az Úr Jézus bennük megszületett. Ezek békességet találnak Nála, és elmondhatják: Uram, most bocsátod el szolgádat békességben; mert Ő megszületett bennem, és megtapasztaltam Őt a szívemben. Ő az én életem, az én igazságom, az én szentségem, az én üdvösségem.

Te, aki ezeket a sorokat olvasod: melyik csoportba tartozol? A legutóbbiba? Ha nem, akkor nyisd meg szíved ajtaját, mutasd meg a bensődöt, és távolítsd el azt, ami meggátolja Őt, hogy betérjen hozzád!

Drága Megváltóm, könyörülj rajtunk, és küldd el a te világosságodat és igazságodat sok szívbe! Ámen.

(Fritz Berger: Üdvösség Krisztusban c. áhítatos-könyvből)

Ézsaiás csodálatos prófécijának, ez a két szava külön figyelemreméltó. Olyan mindennapi szavak a mindennapi életben. A földön átlag minden másodpercen születik egy gyermek. Mialatt ezt a néhány sort leírtam, már több gyermek született. Talán Magyarországon. Talán Angliában, Kínában, Indiában született egy-egy. Mindegyik **valakinek született**. Egy fehér, egy sárga vagy feketebőrű édesanya ölébe tette le Isten mindegyiket. Egy-egy család elmondhatja: nekünk született. Kimondhatatlan örömünkre, mint régen várt vendég, vagy bajunkra és terhünkre a kis „rosszkorgyútt”. Akármiképpen, de senki sem csodálkozik rajta, hogy „született”. Ez a világba való belépésnek a rendes, az egyetlen útja: születni. Az volna különös, ha egyszer találkoznánk egy emberrel, akiről azt hallanánk, hogy nem anyától született, hanem valami más, rendkívüli módon jött ide. Laboratórium lombikjában készült, mint a középkori tudományos ábrándok homunkulusza, vagy az égből szállt alá egyenesen, a földi anya méhének kikerülésével. De ami mindnyájunknál természetes, az az Isten Fiánál csodálatos. Csodák csodája igazán. Hogy Isten Fia, ezt az alázatos utat választotta, hogy teste egy földi anyának méhében alakuljon hosszú hónapok alatt, hogy tehetetlen, mások gondozására szoruló csecsemő lássa meg a napvilágot, ez valami igen csodálatraméltó.

Született. Ennél csak egy csodálatosabb dolog van: Az hogy meghalt. Miért is szoktuk, mint legnagyobb csodát emlegetni a hűsvétot és az áldozcsütörtököt? Hát az-e a legnagyobb csoda, hogy az élet fejedelme, aki maga az élet, nem maradt a sírban, hanem feltámadt és visszatért az örökkévalóságba, az ő igazi hazájába? **Nem sokkal nagyobb csoda a karácsony és a nagypén-tek csodája?** Az, hogy annyira megalázta magát, hogy úgy jött el világra, mint csecsemő, és hogy meghalt, még pedig úgy, ahogyan a legelvetettebb gonosztevők haltak meg: keresztfán. Meghajolva nézzünk bele ebbe a nagy titokba, ha bele tudunk nézni. De aki igazán bele akar nézni, annak el kell takarnia a szemét a nagy fényesség elől, mint a nagy olasz festő Correggio képén a pásztorok.

Született... Mégpedig nekünk született. Ezt mondja Ézsaiás próféta. Kinek a nevében? Kinek van rá joga, hogy önmagát is belefoglalja ebbe a „nekünk” szóba s azt mondja nekem is. A prófécia a maga első értelmében mindenestre Izráel megalázott és megsanyargatott népének hirdette az örömhírt, a szabadítást eljövételét. De hogy kinek van joga elmondani, hogy: nekem is született a Jézus, azt a legilletékesebbnek, magának a Megváltónak a szájából tudjuk meg. Egész füzérré való gyöngy Jézusnak sok drága nyilatkozata, amelyben arról beszél, hogy miért is jött Ő, az embernek Fia, erre a világra. De mind egyben összegződik, abban, hogy a bűnösökhöz jött, az elveszettekhez jött, hogy megkeresse őket, vérével megváltásukat. Máté 9:13, Lukács 19:10, Márk 10:45 stb. Egyetlen egy dologtól függ, hogy Jézus értem is jött,

nekem is született-e. **Odszorolom-e magamat a bűnösök az elveszettek, a megváltásra szoruló köze?** Természetesen nemcsak szájjal, hanem lelken legbensőbb töredelmével, megváltásra vágyásával, kegyelemre kiáltásával? Ha igen: Nekem született. Egészen bizonyosan nekem született. Ézsaiás prófécija nekem teljesedett be. Karácsony az én karácsonyom. A betlehemi gyermek az én Megváltóm. Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek érte!

ÁDVENT

„Térjete meg, mert elközelített a mennyek országa.” (Mt 3:2)

1. Az ádventi evangélium csodálatosan nagy **üzenettel** lép elénk. „**Elközelített a mennyek országa.**” Nem holmi apróbb vagy nagyobb ajándékot, örömet, segítséget ígér. Az emberek legtöbbször csak illet mernék várni és remélni. Ha ugyan még valami reménykedés is megmarad bennük a sok-sok csalódás után. Sorsunk egy kis könnyebbülése, az életnek egy-két nyugodtan élvezett esztendeje, eddig terjednek az ember vágyai. Az ádventi evangélium pedig azt mondja: az egész mennyország közel jött hozzád! Minden ragyogása, boldogsága, ereje, tisztasága elérhető közelségben van hozzád. Csak a kezéd kell úgyszólván kinyújtanod utána. Itt a mennyország, mert itt van Jézus Krisztus!

2. De az ádventi evangéliumnak a **követelése** is olyan nagy, mint az üzenete. „**Térjete meg!**” Hívebben fordítva az eredeti szöveget: „**Változzék meg a gondolkodásotok!**” Cseréljétek ki a lelketeket! Gondolataitok iránya, módja legyen mérőben más. Forduljatok el megvetéssel attól, ami eddig talán a legkívánatosabb volt előttetek. Becsüljétek nagyra és kívánjátok azt, ami eddig semmi volt a szemetekben!... Micsoda követelések ezek! „**Elváltotat-hatja-e a párdúc az ő foljait?**” – kérdezi az ószövetségi próféta – „**Akkor ti is cselekedhettek jól, akik megszoktátok a gonoszt!**”

Ha ezt követeli az ádventi evangélium, akkor lehetetlen követel! Igen, azt. Embereknél ez lehetetlen. De Istennél minden lehetséges. S a mennyország éppen azért közelít hozzánk Jézusban, hogy segítsen rajtunk és Isten erejével véghezvigye bennünk azt, amit mi magunk nem tudunk véghezvinni. A megtérést. A szívcserezt.

3. Az ádventi evangéliumnak csodálatosan nagy a **vonzóereje** is. Keresztelő János igehirdetésére végelethatatlan tömegek tódultak. Megmozdult Jeruzsálem, Júdea és a Jordán egész környéke, hogy a saját fülükkel hallhassák a csodálatos üzenetet, és bizony a **kemény** üzenetet is. A mennyországot ígérő, de megtérésre is hívó szót. Vajon az evangélium ma már elveszítette volna ezt a vonzóerejét? Nincs már elég melege a szívek jégkérgének felolvasztására? Nincs elég átütő ereje a közöny áttörésére? De igenis van! Talán csak bennünk, az evangélium képviselőiben, a mi evangélium-hirdetésünkben van a hiba. Rossz „vezetők” vagyunk; nem tud rajtunk áthatolni, ha egyáltalán tovább megy. Mert mi is valakik akarunk lenni, az evangélium pedig csak azon az emberen keresztül tud hatni, aki nem akar semmi sem lenni, csak egy kiáltó szó, mint Keresztelő János. Egy kiáltó szó, amely a Krisztusra, az elközelítőre hívja fel a figyelmet. Add, Uram, hogy ezeket tehessük!

VILÁGÍTSON MEG!

Világítson meg fénye most,
olvasszon ki jéghegyi fagyból!
Háromszáhatvanöt napos
karácsonyod legyen s maradjon!
(Füle Lajos)

ÁDVENT – KARÁCSONY

Ádvent: eljövétel, megérkezés. Minden hónap, nap és minden óra valaminek az ádventje. Megérkezik valami, ami eddig nem volt itt. 1914 júliusa a háború ádventje volt, 1918 októbere a forradalomé, 1920 júniusa Trianoné.

Melyik nap lesz az igazi béke ádventje? A mi kicsi életünkben is egymást követik az ádventek: örvendetések és keservesek. Gyerekeink születése: egy-egy ádvent, nagy áldások megérkezése: ádvent; de megérkeznek a csapások is, betegség, anyagi romlás, s eljön az ádventje a halálnak is, szeretteinkének, a magunkénak.

A sok ádventből, a sok megérkezésből a keresztyén szóhasználat kiragad egyet, és odaállítja valamennyi fölé: a **Krisztus ádventjét**.

Krisztus megérkezett! Újra hangzik ezekben a napokban e nagy örömhír. Megérkezett a **pásztor**; összegyűjteni és hazavezetni a szét-szort és elgyötört juhokat. Megérkezett az **orvos** a nagybeteg ágyához. Megérkezett a **király**, hogy jogos uralmát átvegye, elűzve a bitorlót a trónról. Megérkezett a **vőlegény**, hogy menyasszonyát lakodalmi ruhába öltöztetve, elvigye a menyegzőre. Megérkezett, elközelelt maga a **mennyek országa**: igaz, hogy még nem a maga dicsőségében, csak mustármagként, amelyben azonban benne van az élet és a kibontakozás ígérete, mint egy kis makkban benne van a hatalmas, zúgó tölgy-regeteg.

Krisztus Urunk megérkezésének emlékünnepeit karácsonynak nevezi a keresztyén világ. A mi karácsony szavunk – szláv közvetítéssel – a latin incarnatio (=megtestesülés) szóból ered.

Inkarnáció, megtestesülés is sok van a világon. Mikor egy-egy gondolat vagy terv valóra válik: ha a művész szoborba faragja vagy kőbe építi a maga eszméjét; ha lelkek vágya, reménysége, imádsága realizálódik; ez mind egy-egy megtestesülés, egy-egy karácsony. És mégis a karácsony nevet annak az egy csodás ténynek tartjuk fenn, amelyről János evangélista így tesz bizonyosságot: „**A Ige testté lett és lakozék miközöttünk.**” (Jn 1:14)

Karácsony az Ige karácsonya. Az Ige, aki „**kezdetben vala, Istennél volt**” (Jn 1:1), az örök megváltó Szeretet – testté lett. Láthatóvá, megtapasztalhatóvá, akinek meg lehetett ruhája szegélyét érinteni (Mt 9:20-21); akinek áldott és áldó kezét fejünkön érezhetjük (Mk 10:16); akinek kebelén nyugodhat az ő tanítványa (Jn13:23); akinek értünk megnyílt seibeibe bocsáthatjuk ujjunkat és kezünket (Jn 20:27).

Testté lett – nemcsak szó, nemcsak üzenet, nemcsak távoli látomás, hanem valóság; mint amilyen valóság a számomra a hitvesem, vagy a gyermekem, aki itt ül mellettem az asztalnál, s akinek megfogom a kezét.

Legyen **ádvent a Megváltó megérkezése számodra is, karácsony az Ő valósággá válása neked is.**

(Mustármag)

Mindannyiunk élete tele van találkozásokkal, melyek nyomán valami változás történt az életünkben, de olyanokkal is, melyek elmaradtak és fájó emlékként hordjuk hiányukat.

Az emberiség régen is és most is egy délibábót kerget, melytől élete jobbítását várja. „*Olyanok lesztok, mint az Isten...*” – mondta a kísértő az Édenben, s az első emberpár elhitte. Élete attól fogva küzdelmek sorozatává lett. Harcolt a másikkal, küzdött az elemekkel, s mindenképpen le akarta győzni önmagát, hogy az álom megvalósuljon. Meg kellett azonban tapasztalja, nem nyertessé, hanem vesztesévé lett, mert hordozója maradt annak a hiányérzetnek, mely nem múlt el, bármennyire igyekezett is! Történelme folyamán Isten – hiszen Ő, Akinek az ember hátat fordított, soha nem hagyta magára – prófétáin keresztül küldte üzeneteit, szólt a igéjét, hogy van megoldás! Már akkor elmondta, hogy van Szabadító, Aki jön és betölti majd azt a hiányt, mely arra vár – szinte követeli –, hogy ne sajogjon ott az emberben.

Te, testvérem, mivel próbálkoztál, hogy betöltsd?

Családod lett, majd ők teljesítik be életedet, és minden nap megoldhatatlan nehézségek elé állít? Kariert építettél, majd ezen az úton fogsz kiteljesedni, neved lesz, elismerek? S ez elég? Ugye nem! Valami más kellene! A sport – ép testben ép lélek –, valami hajt: igyekezz, csinál! Fáj? De többre fogsz jutni: a csúcsra! S nem érted, de ott belül valami mégis tudja, hogy ez nem a csúcs. Más kell!

Vajon miért nem vetted észre, hogy Valaki ott áll az ajtód előtt, szeretne betérni hozzád, szeretné teljessé tenni az életedet? A sok minden érzéketlenné, sükketté, vakká tett? A világ ígéretei csillogóbbak, vonzóbbak voltak Nála, Aki egy istállóban jött a világra, jászol volt a bölcsője? Szürke, nem érdekes!? – A pásztorok látták, s tolmácsolták az angyalok szavát: „...született néktek ma a Megtartó, Aki az Úr Krisztus...” Aki arra hivatott Isten atyai akaratából, hogy megkeresse és megtartsa az elveszett, szerteszt kóborló embert. Azt, aki azt gondolja magáról: „*Gazdag vagyok, meggazdagodtam és semmire sincs szükségem, és nem tudod, hogy te vagy a nyomorult és a nyavalyás és szegény és vak és meztelen...*” (17)

Az advent, a várakozás ideje véget ért, itt van Jézus, Isten Egyszülöttje, és sürget. Hallod a kopogást a szíved ajtaján? Nem lesz ez a Karácsony az, amit szeretnél volna, ha csak a családodat, a csomagokat, a hangulatot várod! S persze adsz egy órát az Istennek is, mint Aki elengedhetetlen kelléke az ünnepnek!

Dörömbölni nem fog, nem tör be hozzád – vár, hogy ajtót nyiss és behívd. S amikor ez megtörténik, Ő „...betér hozzád, s megáld” –

ahogy a 312. ének 3. verse mondja. Az áldás forrása az Ő jelenléte, s Ő majd betölti a benned lévő űrt, mert csak Ő töltheti be! S megtörténik az, amire vágytál: teljessé lett az életed, győztes sereg tagja lettél, akik együtt magasztalják Jézus által atyjukká lett Istent itt e földön, s majd odaát. S ez az odaát töltsön be örömmel és zengje a szíved: „Már lehozta az életed, mely Istennél volt készített.” (316:4.)

Igaza soha nem lesz a kísértőnek, olyanok nem leszünk, mint az Isten, de lám, szeretete mérhetetlen: „*Aki győz, megadom annak, hogy az én királyi székembe üljön velem, amint én is győztem és ültem az én Atyámmal az Ő királyi székében.*” (21)

Kérlek, nyiss ajtót, hívd be az életedbe, hogy ez a 2019-es Karácsony ne csupán az emlékezés napja legyen arra a régi napra, az Emberfiának születésnapjára, hanem legyen a Te születésnapod is!

Pap Lászlóné lelkipásztor

SZÓL AZ IGE

MEGVETTELEK!

Textus: Hóseás 3; 1Péter 2,9-10

Hóseás próféta könyvét olvasva, évszázadokat, évezredekkel kell viszszalépünk. Isten, az Ő nagy akaratából és szeretetéből kiválasztott magának egy népet, de a kiválasztottság nem azt jelentette, hogy ez a nép valamiben is különbözött volna a világ más népeitől. Nem azért választotta ki őket Isten, mert valamiben jobbak, kiválóbbak, hanem hogy kiábrázolódjék Isten szeretete, és hogy ez a nép sokakhoz elvigye akaratát, bocsánatát, jó híret és dicsőségét. Ennek a népnek az élete sok helyütt mutat Krisztusra, sok helyütt pedig érezzük benne Jézus Krisztusnak a hiányát.

Tudjuk, hogy valamikor az első évezredben, Krisztus születése előtt egy nomád, vándorló, az egyiptomi fogságból megszabadult nép nemzetet, királyságot szervez önmagának, és ez a királyság leginkább Dávid és Salamon uralkodásának az idejére esik. Utána szétesik a királyság, és létrejön egy fejedelemség, nagyjából tíz törzssel, mely északi országrész az Izrael nevet használja; a maradék két törzs alkotja a déli országrészt, melynek neve: Júda. A felolvasott igénk az északi országrészről szól, a tíz törzs történetében elhangzó prófétikus szó ez. Talán a legkeményebb prófétikus szó, tudniillik Isten itt arról beszél, hogy van olyan nála, hogy valaminek vége szakad, valami befejeződik. Mi rendszerint azt gondoljuk Istenről, hogy nála a dolgok végül mindig jóra fordulnak, mindennek amolyan happy end a vége. De a Szentírás itt arról beszél, hogy valaminek vége lesz, valaminek nincs folytatása. Hóseás arról prófétál ennek az északi tíz törzsnek, hogy az országuknak vége lesz. Néhány ezer év távolságából azt kell látnunk, hogy ez így is történt. Izrael soha többé nem élelt újra, megszűnt, elpusztult. Hóseás prófécijában arra figyelmeztetett, hogy van olyan helyzet az ember életében, ami valóban a véget jelenti. Nem egy isteni dráma, egy isteni fordulat, egy végletekig elhúzó történet, hogy valami a végén majd jóra fordul, hanem hogy nincs tovább. Az ítélet arról szól, hogy nincs tovább.

Nagyon nehéz ezzel azonosulni. Mert lehet, hogy mi elsőre nem az érezzük ki ebből a történetből, hogy nincs tovább. Sőt ismerjük Hóseás nevének jelentését is, mert ugyanazt jelenti, mint a Zsuzsanna név, ugyanazt, mint a Jézus virágvasárnapi bevonulásakor fel-

harszó szó: Hozsánna! Uram, segíts! Jöjj már, szabadíts meg! Nyújtsd ki felém a kezedet! Ez egy nagy sóhaj, egy nagy imádság ebben a pusztuló, romos, Isten által megpecsételt állapotban: Isten, segíts! Hozsánna! Hóseás!

Még ezt értjük, de azt a prófétikus beszédet a legkevésbé sem értjük, ahogyan itt Isten az Ő népével való kapcsolatát egy házasság képével írja le. Isten azt mondja a prófétának, hogy menj, és végy feleségül egy parázna asszonyt! Ez valahogy nem fér be a fejünkbe. Eszembe jutott, amikor évtizedekkel ezelőtt még tinédzserként együtt voltunk otthon a szüleinkkel, egy show-műsor ment a televízióban. Egy fiatal ázsiai lány hegedült, nagyon szépen. Az öcsém megkérdezte anyámat: Mit szólnál hozzá, ha egy ilyen lány lenne a menyed? Mire anyám azt válaszolta: Mindegy az, csak református legyen!

Nagyon fontos kérdés tehát a házasság kérdése. Mert azt még a mai világban is értjük,

ami a Szentírásban megjelenik, mondjuk a Bírák könyvében Sámsonnal kapcsolatban. Sámson hitetlen nőt választott feleségül, ráadásul kettőt, akik filiszteusok voltak. Az egyiknek, Delilának azt jelenti a neve, hogy vágy. Ezt az ember – így vagy úgy – valahogy feldolgozza. Valaki meg ebben küzd, harcol, miért ilyen? Aztán arról is olvasunk a Szentírásban, hogy a házasságkötéssel lehet bosszantani a másikat. Amikor az ósotyák története kerül elénk, akkor ott van Ézsau és Jákób története, és Ézsauval kapcsolatban megjegyzi a Szentírás, hogy direkt hettita lá-

nyokat vett feleségül, azért, hogy evvel is bosszantsa a szüleit. Ezen mosolygunk, meg elgondolkodunk rajta, de itt Isten egy abszurd helyzetet akar átéltetni a prófétával: Menj, és végy magadhoz egy parázna asszonyt! Egy végletekig felfokozott, dramatizált beszéd ez. Döbbenetes. Miért akar ilyet Isten? Vajon Hóseás szereti ezt az asszonyt, vagy csak azért veszi el, mert Istennek ez az akarat? Érzitek, kicsoda dráma? Azzal az emberrel kell közösséget vállalnia, akire mindenki ujjal mutogat, aki mögött mindenki összeszesűg, akiről mindenki tudja... – ismerős ez ma is. Ez a házasság mégis beszédes házasság. Azt mondja Isten a prófétán keresztül, hogy ilyen az én népem és a velem való kapcsolata.

Az első kérdés, amit szeretnék feltenni – provokálva mindannyiunkat –, miről beszél a te házasságod? Mit mutat az életed ennek a világnak? Mi az, amit látnak belőle az emberek? Vagy miről beszél a te egyedülled? Mi az, amit ebből a környezetet érez, tapasztal, tud? Mennyi minden beépítődik a mi életünkbe, mennyi minden az, amire – valljuk be őszintén – nem vagyunk büszkék, ami meghatároz bennünket, ami csak színjáték! Itt egy drámai helyzetről van szó, kedves testvérek. Hány és hány házasság megy tönkre azon, hogy van, aki úgy gondolja, hogy talál magának egy jobbat. Egy kedvesebbet, egy csinosabbat, egy fiatalabbat, összességében véve – így mondhatjuk – egy jobbat. Ez a buktató mindig, amikor azt gondolja az ember, hogy talál jobbat. Ez a paráznaság alapja, gyökere.

Azonban a dráma fokozódik. Mert nemcsak arról van szó, milyen a házassága Hóseásnak, hanem hogy milyenek a gyermekei. Milyenek a családban felnövő gyermekek? Megszoktuk, hogy az Ószövetségben mindennek jelentősége van, ebben az igében pedig kimondottan is: a gyerekek nevének. Az elsőt nevezd Jezréelnek! Jezréel mezeje sok vérrel volt megáztatva. Ezen a vidéken irtotta ki Jéhu Áháb házát, most pedig azt olvassuk, hogy Isten Jéhu felemelt botját (királyságát) derékba töri. De ezen a jezréeli síkságon győzött Bárák és Gedeon, majd Áháb is, itt szenvedett vereséget Saul, itt folyt Nábót vére. Isten a bűnt gyakran a tetthelyen fenýíti meg, ott, ahol megtörtént. A Krisztus előtti 8. században, 773-ban Tiglat-Pilézer asszír király a jezréeli síkságon pusztítja el az északi országrészt. Jezréel neve kísértetiesen hasonlít Izrael nevéhez. Ez egy szójáték. Ott fog pusztulni Izrael országa.

És hogy a dráma fokozódjék, születik egy leány is, akinek azt a nevet kell adnia, hogy Nincs irgalom! A héber gondolkodásban az anyaméh és az irgalom szó összekapcsolódik. Érzitek ennek a feszültségét? Egy leánygyermeknek ilyen nevet adni: Nincs irgalom! Ez azt jelenti egy nemzetnek, hogy nincs tovább. Bezáródnak az anyaméhek. Érzitek ennek az áthallását a 21. században? Ma az internetes mémek arról szólnak, hogy veszélyesebb az anyák méhe, mint a közúti közlekedés! Nincs irgalom! Erről beszél itt Isten Hóseásnak, a prófétának. Nevezd így, és Hóseás egyre kevésbé érti, mit akar még Isten. Elpusztul a nép, meghalnak a gyermekeink, nincs irgalom!

És jön az utolsó, a harmadik gyermek. A végletekig fokozódott prófétai életben jön az isteni szó: Nevezd a gyermeket úgy, hogy Nem népem! Mózes második könyvében olvassuk, hogy amikor Isten gyermekévé fogadja Izraelt, azt mondja: Fiam vagy! Most pedig azt mondja a próféta, hogy Nem népem! Megszűnik a kiválasztás, megszűnik az elhívás, megszűnik az elrendelés! Azt gondoltuk, hogy nincs tovább, ezt már nem lehet tovább fokozni, és egy családnak ezeket a bélyegeket kell magán hordoznia és így jámia. Ez a család így él Izraelben, ezekkel a nevekkal. Egy parázna nő a Jezréel síkságon történt pusztulásra utaló névvel megpecsételt gyermekével; a Nincs irgalom! anyaméhet bezáró isteni szóval; és hogy többé már nem vagytok az én népem. Nincs tovább, nincs személyes kapcsolat.

Miért? Az első fejezet utolsó versszakában Isten így magyarázza: „Mert nem vagytok az én népem, és én sem vagyok a tiétek”. Mózesnek ahhoz a történetéhez kell visszatérnünk, amelyben Mózes apósának, Jetrónak a juhait legelteti, és lát egy égő csipkebokrot. A csipkebokorból egy hang így szól: „Mózes, Mózes!” És ekkor Isten elkezd beszélni Mózeshez. Feladatot kap: Menj vissza, szabadítsd meg az én népemet! És megkérdezi Mózes: De hát ki vagy? Azt feleli Isten: Én vagyok atyáidnak Istene. Én vagyok Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak az Istene. Isten feltárulkozik, kinyitja magát. Mózes megkérdezi: Hogy ha megkérdezik, hogy ki küldött engem hozzátok, mit mondjak? Akkor azt mondja Isten: Mondd azt, hogy a Vagyok küldött téged. Mert Vagyok, aki vagyok.

Mit olvastunk ebben a mondatban? „...és én sem vagyok a tiétek”. Ez Isten teljes visszavonulását jelenti. Ahogy Mózes idejében kilépett, megmutatta önmagát, most pedig visszalép az Ő mindenhatóságába. Ez Isten ítélete. Hóseás próféta könyve erről az ítéletről beszél. Nincs tovább.

Miért van ez az ítélet? Nem allegorikus ez a beszéd. Azért van ez az ítélet, mert az ember az Istennel kapcsolatban is azt gondolja, hogy talál jobbat. Talál erősebbet, talál olyat, aki sokkal jobban igazgatja a dolgát, akinél úgy lesz, ahogyan az ember akarja. Ez a lelki paráznaság; amikor azt gondolod, hogy van Istennél jobb. És akkor Isten – hol drámaian, hol csendesen – kivonul az életből. Nem lesz irgalom, nem lesz népe, csak a pusztulás helyét látod, ahol Isten beteljesíti rajtad az ítéletet – Jezréel síkságát. És kiálthatod: Hozsánna, mondhatod: Uram, segíts! – Isten kilépett. Ezt kell megértenie Izraelnek. Ez a dráma.

Mindig nagy kegyelettel és tisztelettel emlékezem *Hegedűs* püspök úrra, aki azt mondta, hogy az Isten ítélete azért van, azért vesz el minden fogódzót a kezedből, minden kapaszkodót ezen a világon, hogy egyedül csak Ő maradjon. Amíg az ember úgy gondolja, hogy majd megoldja, addig nem lesz Istennel élő, biztonságos és nemes kapcsolata.

Miért? A prófécia folytatódik: Isten gyötörök ebben az állapotban. Istennek fáj ez. Hóseás egész élete arról beszél, azt mondja ez a prófécia, hogy szinte belepusztul az Isten, hogy ilyen az Isten és az ember kapcsolata. Belepusztul abba, hogy ki kell vonulnia, ki kell lépnie, meg kell szűnnie, a Vagyoknak el kell némulnia. A felolvasott ige harmadik versszaka arról szól, hogy Hóseás már nemcsak egy parázna asszonyt vesz magához, hanem úgy áll előttünk ez az asszony, mint akit már a rabszolgapiacon árulnak. És Isten azt mondja a prófétának, hogy menj oda és szeresd, mert megvettelek! Szeresd, mert megvettelek! Nem megvetettelek, hanem megvettelek. Kifizettem érted a váltságdíjat. Megmentettelek. Ez lehetett a megalázottságnak a csúcsa, amikor a parázna elhagyja a családot, ott van a rabszolgapiacon, és elmegy érte a férje, hogy megvásárolja, és azt mondja neki: Szeretek. Ez az Isten. Amikor már nincs tovább, csak egy valami marad, az Ő szeretete, ahogyan odafordul hozzám, Gómerhez, s nem azért szeret, mert van valamilyen különös tulajdonságom, mert megvettem Őt, hanem azért szeret, mert szeretne megszabadítani, szeretne életet adni.

Ugye ti is értitek már, hogy Hóseás próféta könyve beteljesedett. Mert Isten elküldte az Ő Fiát, Jézus Krisztust. Ő a mi Hóseásunk. Ő az, aki így tekint ránk, azokra, akik mindig jobbat akarunk, mindig másfelé kóricálunk. Elküldte értünk, akik ott állunk a rabszolgapiacon, és megvásárolt bennünket magának. Bevallom őszintén, én nem szeretem a Narnia krónikáját, de azt a pillanatot nem felejttem el a filmben, amikor jön az ördög, és megkérdezik tőle, hogy mi a szabadság ára, és rámutat: Őt akarom! A mi szabadságunknak, Isten szeretetének az ára az Ő Fiának keresztyje, halála, ahogyan odafordul hozzánk, ahogyan megment bennünket, ahogyan kiszabadít minket a bűnből, a rabszolgaságból.

Hát erről szól ez az ige. Nem arról, hogy nekünk van erőnk, hanem hogy a mi életünket példázza Hóseás szava, és hogy Isten ránk tekintett, meglátta a mi nyomorúságunkat, és megmentett. Erre mondja Péter apostol a levelében: „Ti azonban választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket; akik egykor nem az ő népe voltatok, most pedig Isten népe vagytok, akik számára nem volt irgalom, most pedig irgalomra találtatok.” Az új szövetségben a hóseási prófécia Krisztusban megfordul, Krisztusban kiválasztóvá, megmentővé lesz, felelősséget ad. Amikor minden bezárult, nem volt irgalom – Isten Krisztusban irgalmat gyakorolt. Amikor mi nem az Ő népe voltunk – Krisztusért az övéi lettünk. Ez a mi felelősségünk. Erre hív bennünket az élő Isten. Ámen.

Nyilas Zoltán esperes
(Az ige hirdetés elhangzott 2019. november 24-én a pomázi református templomban)

FÜLE LAJOS KINEK CSILLAGA VAN

Kinek csillaga van,
legyen maga a béke,
hogy minden dolga itt
békében menjen végbe!

Kinek Csillaga van,
legyen felette bátor:
szeressen vakmerőn,
de érte mit se várjon!

Kinek Csillaga van
öltözzék friss reménybe,
hogy ISTEN LELKE is
cselekszik benne, érte!

Kinek Csillaga van,
ámuljon, mert az Ige
testté lett, s boldogan
daloljon Róla szíve!

KARÁCSONY

Egy csillag útnak indult,
egy istálló pedig
az ember álmain túl
csodával megtelik.

KARÁCSONYI ÜZENET

Üzenem mindenkinek, hogy a Csillag fényéből semmi sem kopott, értelme lett csak megszokott.

Üzenem mindenkinek, hogy a GYERMEK ma is testté lett csoda, ISTEN jósága, mosolya.

Üzenem mindenkinek, hogy a pásztor, király egyformán kedves ott, s Előtte boldog lesz legott.

Üzenem mindenkinek, hogy a bölcsek serege most is útra kel, elég nekik a régi jel.

Üzenem mindenkinek, hogy a szívem ma is repesve fut Felé, ma is azé a Gyermeké.

Kedves testvérek! Ha itt, templomunkban jelenne meg egy írás a falon, akkor az nem is lenne olyan meglepő és ijesztő – ha valahol előtte lenne egy projektor, ami kivetíti az írást. Így ez egy megszokott dolog, hogy írás jelenik meg a falon. Nincs benne semmi rendkívüli. De ha nem lenne ott a projektor, akkor mi is meglepődnénk. Hát még ha egy kéz is megjelenne – ahogy ebben a történetben –, ami az ujjával a falra írja az írást.

Borzasztóan rémisztő volt ez a jelenet Belsaccar királynak, de azt gondolom, mi is megijednénk, ha velünk történne meg. Ha a jelenetet magunk elé képzeljük – már-már horrorfilmbé illik, ahogy egy kéz megjelenik, és írás nyomát hagyja a falon. Rémisztő!!!

Miért ez a rémisztő jelenet?

Úgy tűnik, ez volt az egyetlen mód, hogy Isten szava eljusson ehhez a királyhoz, akiről csak itt, Dániel könyve 5. fejezetében olvassunk. Nem megszokott mód ez. Nem olvassunk ilyenről máshol a Szentírásban. Több más módját is olvashatjuk a Szentírásban, hogy Isten szól az emberekhez, Isten üzenete elér hozzájuk. Az Ószövetségben több helyen olvassuk, hogy Isten szól emberekhez álmonkon keresztül, elhívott embereken, prófétákon keresztül, szól Isten a már akkor meglévő írott ígén keresztül vagy éppen a néppel vagy emberekkel történő eseményeken keresztül, de ez igazán rendkívüli módja annak, hogy Isten szóljon. De úgy tűnik, hatásos. Legalábbis Belsaccar király eléggé megretten, megdöbben és kíváncsi, hogy mi ez, amit lát, mit jelent. Meghallja az üzenetet, bár annyira nem hat rá az üzenet, hogy ő maga is megváltozzon, és szíve odaforduljon Istenhez.

A mi számunkra sem ez a megszokott módja annak, hogy Isten szól. Számunkra is megvan az ismert, szokott módja annak, hogy Isten megszólít bennünket. Az, ahogy itt vagyunk az istentiszteleten, és hallgatjuk az igét; vagy ahogy otthon kinyitjuk a Bibliát és olvasunk belőle egy szakaszt, vagy eljövünk más, nekünk szóló alkalomra (bibliaóra, ifjúsági óra, hittanóra, baba-mama kör stb.), konferenciára.

És vannak más lehetőségei is Istennek, hogy bennünket megszólítson. Szól embereken keresztül, a velünk történő eseményeken keresztül. Azért, hogy megértsük, amit Ő mondani akar, ahogy kapcsolódni akar életünkhöz, formálni, vezetni akar.

De a mi életünkben is lehet rendkívüli módja annak, hogy Isten megszólítson, mert lehet, hogy ezek a megszokott módok nem működnek már nálunk. Lehet, hogy valaki életébe rendkívüli esemény kell, hogy Isten szava elérjen. Ma is van, hogy olyan dolog történik az emberrel, hogy beleretten az ember, és kéri Isten segítségét: „Uram, mi ez

most? Miért történik ez velem?” Lehet, hogy ma is kell az ember életébe olyan esemény, amin keresztül beleretten és megáll a mindennapok megszokott folyamában; egy nehézség, egy tragédia, egy baleset, egy betegség, amire nem számít az ember. Bármilyen váratlan dolog. Ilyenkor az ember odaáll az Isten elé. Ilyenkor még a hitetlen ember is megáll az Isten előtt, bár vannak, akikre még az ilyen események sem hatnak.

Amit Belsaccar tesz, az is indokolja, hogy ilyen rendkívüli dolog történjen vele. Mert az is rendkívüli és döbbenetes, amit ő tesz. Belsaccar a nagy Babiloni Birodalom pogány királya, akinek az elődje volt Nebukadnecár. Róla olvassuk az előző fejezetekben, akivel többször történik összehasonlítás. Ő igazza le Júda népet, rombolja le Jeruzsálemet, benne a templomot is, hurcolja fogságba a zsidókat, az

retett, szép, elabolt, kincseket érő, aranyból, ezüstből készült edények, hát megmutatja a vendégeinek, hogy ilyenünk is van... Miért ne innánk ebből is? És előhozatja a valahova (talán raktárba) félretett, jeruzsálemi templomból elrabolt templomi kincseket, arany- és ezüstedényeket. Eddig ezek valahol félre lehettek téve. Nebukadnecár érezte, hogy meg kell adni ezeknek a tárgyaknak a kellő tisztet.

Hadd jegyezzem meg mellékszálként, hogy mindez az alkohol hatására! A bor hatására adta mindezt parancsba. Akkor is így volt, ahogy ma is látjuk, sok ember életében. Hogy az alkohol mennyire ki tudja fordítani emberek életét. Hogy megtesznek olyanokat, amiket józanul nem tennének, vagy ami átlagos, „normális” ember számára nem elfogadott, nem tenné meg. Gondolhatunk egy-egy bulira, ahol együtt vannak fiatalok, és az alkohol hatására, az alkohol mámorában történnek olyan dolgok, amik egyébként nem történének meg, és ennek nyomán hallunk baleseteket vagy erőszakos cselekményeket. Szinte mindennapos dolog ez. De akár gondolhatunk egy-egy olyan emberre is, akinek az egész élete ráment az alkoholfüggésre, tönkretette magát, egészségét, családját. Kifordul magából az egész ember. Ez is benne van a történetben. Mindez az alkohol hatására történik.

Előhozatja Belsaccar azokat az arany- és ezüstedényeket, melyeket apja, Nebukadnecár hozott el a jeruzsálemi templomból. Ez az, aminek a nyomán megjelenik a kéz, ami az írást a falra adja, és utána majd a megrettenés és Dániel magyarázata, ami ítéletet jelent.

Máshol is találunk az Ószövetségben olyan történeteket, amelyek arról szólnak, hogy Isten nem tűri, hogy mindazzal, ami szent, ami az övé, ami kimondottan neki szentelt dolog, azzal tiszteletlenül bánjanak. Az egyik legismertebb történet talán, amikor Dávid Jeruzsálembe viteti az Úr szent ládáját, és amikor az ökrök megbotlanak, nem az és nem úgy fogja meg a ládát, akinek kellett volna, és ezért halállal bünteti az Úr Uzzát. Nem lehet akárhogy bánni a legszentebb dolgokkal!

Ahogy az Istennek szóló szent áldozatokat sem mutathatja be akárki az Ószövetségben (még akár a király sem), csak az arra elhívott, felszentelt ember. Isten nem tűri, hogy az ő szentségét megsértsek!

Mint ahogy a mi egyházi, gyülekezeti gyakorlatunkban is vannak szent dolgok, tárgyak. Legegyértelműbben ilyenek a keresztelők és úrvacsorai edények (klenódiumoknak nevezzük őket). Istentiszteleti célra készült, erre a célra félretett tárgyak ezek. Nyilvánvaló, hogy egyikünknek sem jutna eszébe, hogy amikor szeretetvendégséget rendezünk, akkor elővegyük az úrvacsorai kelyhet, és abból igyuk a teát vagy üdítőt. Mindannyiunknak

ő álmát fejtü meg Dániel, aki mégis arany-szobrot állíttat, hogy boruljanak le előtte, de a három zsidó férfi nem teszi meg, így kemencébe dobhatja őket. Isten megmenti őket, és ezt látva, ő is leborul az élő Isten előtt. Ezzel a királlyal hasonlítja össze Isten Belsaccart, és ehhez képest nem tanul Nebukadnecár életéből Belsaccár.

Hanem mit is tesz? Rendez egy nagy lakomát, amire összehívhatja főrangú embereit – ezer ember nem kis társaságot jelent. Ott vannak a király beosztottjai, főrangú emberek, tisztségviselők és az ő feleségeik, sőt ágyasaik. És megy a mulatozás. A mulatozás egy pontján azt gondolja a király, hogy vannak fél-

egyértelmű, hogy ilyet nem teszünk. Érezzük annak a súlyát, hogy ezek a tárgyak istentiszteleti célra használt, félretett edények, ezért nem használjuk másra!

És közben pedig azt érzékeljük mai világunkban, hogy egyre kevesebben értik ezt. Hogy vannak Istennek szentelt, félretett dolgok az életben. Tárgyak, idők, helyek, épületek. Egészen odáig, hogy valaki arra vetemedik, hogy betör egy parókiára, és a betörés során csak a gyülekezet klenódiáit viszi el. Mert használni akarja valamire. Nem szent a számára. Nincs benne a közgondolkodásban, hogy ezt tiszteletben tartsák. És sorolhatnánk még sok más példát, amikor a ma embere nem érti, hogy valami szent, valami az Istené. Mert a „szent” szó ezt jelenti, valami, ami az Istené, Istenhez tartozik. Így beszél erről a Szentírás. Így nevezzük a Bibliát is. Szent írás, mert egy könyv, ami Istené, Istenről szól, Isten szavait, üzenetét tartalmazza. Így vannak szent tárgyak, mint már szó volt róla. Vagy épületek, mint a templom. Vagy idők, alkalmak, mint az ünnepeink, vagy a vasárnap, és annak különösen is egy része, egy órája. Vagy vannak Istennek szentelt életet élő emberek. Erről ír az Ószövetség számos helyen. Az időkről a negyedik parancsolatban és több helyen, amikor az ünnepekről ír.

Isten ezt komolyan veszi: ami szent, arra így tekintsen az ember, az legyen valóban az Ővé, neki félretett, neki elkülönített. Ma pedig sokszor azt látjuk, a ma embere ezt nem érti. Nem érti, hogy vannak Istennek szentelt tárgyak. Nem érti, hogy van Istennek szentelt idő. A mai embernek a szent ünnep már nem szent. Elmegy, és teszi, amit jónak lát vasárnap is és az ünnepen is. Dolgozik, wellnessezik. Istennek szenteljen egy napot? Minek? A hetedik napon is legyen Istennek szentelt idő? Minek?

Vagy van Istennek szentelt hely. A templomunk. És sok más templom. Minden templom más, mint a többi épület, mert Istené! Sok ember pedig már nem érti. Miért lenne más? Bemegy a templomba, és teszi, amit jónak lát. Néha ezt látjuk a turistákon.

De mi magunk különbek vagyunk? Van a mi életünkben Istennek szentelt idő (legyen az egy ünnep vagy a vasárnap vagy a napi csendesség ideje)? Mi értjük és komolyan vesszük, hogy másképp kell tekintsünk arra, ami Istennek szentelt?

Isten ezt komolyan veszi. Erről szól az egyik magyarázó szerint a harmadik parancsolat is. Ami Istenhez tartozik – és itt most a nevééről van szó –, azzal nem lehet akárhogy bánni, mert Ő megbünteti azt, aki méltatlanul bánik a nevével. És itt, ebben a történetben is látjuk ennek a példáját.

Hogy bánunk azzal, ami az Istené, és egyáltalán van-e ilyen az életünkben?

Közben pedig tudjuk magunk is, hogy nemcsak tárgyak, helyek, idők, hanem emberek is lehetnek szentek. Nem úgy, ahogy az a közgondolkodásban szerepel, hogy a katolikus egyház bizonyos embereket szentnek nyilvánít az élete alapján, hanem ahogy a Szentírás beszél róla, hogy szent ember az, aki az Istenhez tartozik. Így beszél Isten az Ő népéről az Ószövetségben is. Gondolhatunk a Sínai-hegyi szövetségkötésre, ahol Isten azt

mondja az ő népének: „*Ti láttátok, mit cselekedtem Egyiptommal, hogyan hordoztatok benneteket sasszárnyakon, és hogyan hoztatok ide benneteket. Most azért, ha engedelmesen hallgattok szavamra, és megtartjátok szövetségemet, akkor, bár enyém az egész föld, valamennyi nép közül ti lesztek az én tulajdonom. Papok királysága és szent népem lesztek.*” (2Mózes19,4-6) Az enyéim vagytok, ezért szent nép vagytok. Ezt mondja róluk és nekik.

És így beszél az Újszövetség is Isten népéről. Péter levelében ezt olvassuk: „*Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket; akik egykor nem az ő népe voltatok, most pedig Isten népe vagytok, akik számára nem volt irgalom, most pedig irgalomra találtatok.*” De Pál is szentekként szólítja meg több levélének a címzettjeit. (Pl.: „*Pál, Isten akaratóból Jézus Krisztus apostola az Efezusban élő és Krisztus Jézusban hívó szenteknek...*”) Mert aki Istenhez tartozik, Istené, az szent, megszentelődik Krisztus által. Mert Krisztus megváltott bűnös életéből, halálával megfizette az árát annak, hogy övé legyek.

Az övé vagyok? Annak tudatában élek, hogy Istené vagyok? Így élem az életemet, hogy az övé vagyok, neki elkülönített vagyok, ezért szent vagyok? Arról is ír Pál apostol, hogy mi magunk is Isten temploma lehetünk. Életünk, testünk a Szentlélek temploma. Ha befogadtuk Krisztust az életünkbe, Őt, a legszentebbet hordozzuk magunkban, jelenítjük meg életünkben. Ennek tudatában élek? Így tekintek magamra?

A történet pedig arról szól, hogy Isten nem hagyja annyiban, ha valaki összemossa a szentet a profánnal, ha valaki tiszteletlenül bánik azzal, ami neki elkülönített. Olvassuk az ítéletet. Ott az írás, ami megjelenik a falon. Az a négy szó (illetve három, mert az első megismétlődik). „*Mené mené tekél ú-par-szín*” – három szó, de ez a három szó érthető többféleképpen is, ezért magyarázza Dániel hosszabban, nemcsak három szóban. A zsidóság akkor beszélt nyelven, az arám nyelven íródott szavak ezek, amiben – ahogy a régebbi héberben is – a mássalhangzók hordozzák a fő jelentést, ahhoz kapcsolódnak magánhangzók, ragok kiegészítve a jelentést. A falon a 4 x 3 mássalhangzó jelenhetett meg, amiket lehetett főnévként is értelmezni, ami így súly-

mértéket jelent. Benne van ezekben a szavakban a „mina”, ami ismerős a jézusi példázatból is, ennél kisebb súly a tekél/sekel, és még kisebb súly a peresz. Egyre kevesebb, amit ér ez a király. És érthető ez a három szó igeként, így is magyarázza Dániel: *mené*: számba vetetni, *tekél*: megmérettetni és peresz: szétosztani, szétosztani. De a *peresz/ perszin* szóban benne érthetjük, belehallhatjuk a „perzsa” szót is. És így jött a magyarázat:

„*A mené azt jelenti, hogy számba vette Isten királyságodat, és véget vet annak. A tekél azt jelenti, hogy megmért téged mérlegen, és könnyűnek talált. A peresz azt jelenti, hogy felosztotta királyságodat, és a médeknek meg a perzsáknak adta.*”

Az ítélet szavai ezek. És valóban, ahogy elhangzik mindez, nem olvassuk, hogy utána a király bűnbánatot tart, hanem csak megjutalmazza Dánielt, mert megígérte, az ítélet pedig azonnal jön, megölik őt az országot elfoglaló perzsák. Isten komolyan vette az Ő szavát, az ítéletet, és hogy nem lehet a szenttel bárhogy bánni. Hogy bánunk a szenttel?

Hogy bántak a szenttel, a legszentebbel az emberek?

Hallottuk az igéket, történeteket, melyek szerint a szentség az elkülönítettséget jelenti, de közben a legszentebb, az Isten Fia eljött a földre, és Benne egyesült a szent és a profán, az isteni és a világi. És mit tesznek vele? Elvetik, elítélik, kigúnyolják, megalázzák, megölik. Ezt teszik a szenttel. És Ő ezt engedte! Ott a kéz, ami most nem ír, mint itt a történetben; vagy nem úgy látjuk, mint ahogy sok más helyen olvassuk a Szentírásban Isten kezéről, amely gondoskodik vagy elítél, hanem ott a kéz, amelyet átszegeznek és megfeszítenek. Így bánik az ember a szenttel. És Ő ezt hagyta, engedte értünk.

Adja Isten, hogy a mi életünk szentté lehessen Krisztus által, ahogy Őt behívjuk életünkbe. Így jelen lesz Krisztus az életünkben, ezért „szentelődünk”, azaz krisztusivá lesz az életünk!

És hadd legyünk jelen mi is úgy ebben a világban, ahogy Dániel is jelen volt a pogány birodalomban. Mert ő már egy idős – ma így mondanánk: nyugdíjas korú – hivatalnok volt az akkori birodalomban, de amikor az volt a kérdés, hogy ki az, aki ebben segíthet, hogy megfejtse, mit jelentenek ezek a fura, megretentő jelek, az írás a falon, akkor tudták, hogy őt kell hívni. Ő tudhatja. Ő segíthet. Mert ő egy szent ember. Istenhez tartozó ember. Bárcsak tudnánk így jelen lenni a világban! Hogy tudják rólunk, hogy az Istenhez tartozó, szent emberek vagyunk. És amikor ilyen megretentő dolog jön valaki életébe, akkor tudják, hogy van kihez fordulni. Mert úgy vagyunk jelen a környezetünkben, mint Isten embere. Akin valami meglátszik az Isten szentségéből. Akihez ezért lehet fordulni mindenféle élethelyzetben. Így legyen! Ámen.

A kezdet

Megszoktuk, hogy mindennek ismerjük a kezdetét, pedig ez a legbalgább akarás. Nemcsak a szélről nem tudjuk, honnét jó és hová megy, de a legkézzelfoghatóbb fizikai dolgokról sem. Egy szelet papír van előttem az asztalon. Alkotóanyagának élettörténetét az időnek csak egy rövid szakaszán kísérhetem figyelemmel. Nagy utánjárással talán még megállapíthatnám, melyik gyárból került ki. Ott azt is megmondhatnák esetleg, honnét vitték hozzá a nyersanyagot, de hogy melyik volt az a faóriás, amelyből a nyerspapír készült, ki tudná megmondani? Honnét tudnám, hogy írógépem vasanyagát melyik bányából bányászták, hogy a ruhám gyapotanyagát melyik bokorról tépték?

Nincs olyan hosszú cérnaszál, amelyiket végig ne lehetne gombolyítani, de hogy az a cérnaszál nem ott kezdődött, bizonyos, csak éppen ott, azon a helyen vágták le az orsról. Nincs nagyobb képtelenség, mint a kezdetét kutatni valaminek, mégis mindezek dacára van kezdet.

A tudomány és a hitetlenség a kezdet kutatása közben eljutott az űs-sejtig, de akármilyen bölcsességnek látszik is, az még nem a kezdet. Az űs-sejtnek is származnia kellett valahonnét. Értelmünk természetesen minden alkotásnak az alkotóját keresi. Az űs-sejtnek is kellett hogy alkotója legyen.

De ki alkotta az alkotóját? Ez az, amire megfelelni képtelenség. Itt csak a hit szemei találnak megoldást, amikor nem keres tovább, hanem megtalálja a kezdetet, és így szól: „Kezdetben vala az Ige és Isten vala az Ige.”

Mit jelent ez? Azt, hogy volt egy kor – akkor még nem volt idő –, amikor még semmi sem volt. Nem volt föld és ég, nem voltak csillagok, nem voltak élőlények, nem voltak növények és fák, nem volt semmi, csak maga az Ige. Nem nevezhetjük meg a helyet, hogy hol volt, mert nem volt sem idő, sem tér, de volt. Nem vett lételet semmi megelőzőtől, tehát ő maga volt a Kezdet.

Az Ige munkában

Szédítő szépségű és méretű világ vesz körül. Ha belefúrom tekintetem őszi éjszakán a ragyogó égbolton tündöklő csillagok világába, vagy áhítattal süllyesztem bele a petúnia kehely mélyére, ha álmélkodva suhan végig mindazon, amit az ember alkotott, mindig felujjongó szívvel keresem az Alkotót.

Milyen csodálatos mérnöki tudomány kellett kifejteni a mennyei erősségeket. Álló és rohanó csillagok milliói ember által soha el nem érhető sebességgel futnak pályájukon és nem ütköznek össze. Nincs szükség motorra a sebességhez, nincs szükség szárnyakra az űrben való lebegéshez.

Micsoda művész az, aki soha nem utánozható színekkel hinti be napnyugtakor az eget, lombhulláskor az őszi erdőt, micsoda vegyész az, aki a hidratok, oxidok, cloridok, sulfidok tömkelegéből üdítő gyümölcsöt, részegítő italt, halálos kigyómérget tud kiter-

melni lombikok, füstökádó gyárkémények, pokoli zajt okozó gépek nélkül!

Üzemben láttam egyszer egy 1200 lóerős gépet. Néztem hosszú időn keresztül. Az egészben az ámított el leginkább, hogy a hatalmas test, amely egy egész gyárat hajtott, teljesen zajtalanul járt. De micsoda ez a méltóság ahhoz mérten, hogy estéről reggelre a legkisebb zaj nélkül tenyérnyi vagy arasznyi vastag hótakaróval fedi be a földet.

Nézz szét magad körül! Nem tudom, mit látsz, de minden, minden, amit a szemed fölfoghat, amit a füled meghall, amit a kezed kikapint és nyelved megköstölhat: „Általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett.”

Képtelenek vagyunk fölfogni vagy észlelgetni, mit jelenthetett, amikor a Teremtő szavára soha azelőtt és soha azóta nem látott tündéri fényvel tört elő a világosság. Vagy amikor a kopár föld zöld takaróba burkolózott, vagy amikor először lépett ki a látóhatár végtelennek tetsző tengeréből a nap korongja. Milyen

testét gyöngéden végigsimítja az ellebbenő szellő. Ő a Teremtő.

Mindenek Ura

Az előbb teleírt papírlapot széttéphetném, elégethetném. A rajta lévő betűk és mondatok megsemmisülnének. Hatalmam van felette, mert én alkottam. A sókristályt azonban hiába töröm össze, vízben feloldva újra fölveszi régi alakját. Nincs hatalmam fölötte, mert nem én alkottam.

Az, hogy az Ige teremtő, hogy minden általa lett, ami lett, és nála nélkül semmi sem lett, azt jelenti, hogy amelyik pillanatban akarja, meg is semmisítheti azt, amit alkotott. Csak a teremtett világ általa kifejlesztett tartóoszlopait kell helyükből kimozdítania, és összedűl itt minden. Csak az élet általa kibocsátott lehelletét kell magához visszavonnia, és azonnal merev halál lesz itt minden. Csak a belőle kiáradó világosságot kell eltakarnia, és azonnal örök sötétség lesz itt minden.

Ő az Ura mindennek. Ha nem akarja, nem nő fű a mezőn, nem fakad rügy a fán, nem fordul földünk holnap a nap felé, vagy éppen elhomályosodik a nap, és még a csillagok sem fénylenek az égbolton. Ha akarja, kivonja az egyensúly törvényét ebből a világból, és olyan lesz itt minden, mint a folyam zajló jege.

Ő a titokzatos Teremtő Ige, Úr, mindenek Ura. Neki engedelmeknek a föld mélyében titokzatosan formálódó ércek, hogy dicsőségét az ég kékjében vagy a tűz fényében ragyogják vissza. Az Ő parancsára állnak sok ezernyi magasságban a sok milliányi jégtüskékből összerakott bárányfellegek. Mindennek, ami a mélységben és a magasságban van, Ő az Ura. Királyok és királyiszékek zuhannak a mélybe, ha Ő parancsol. Ismeretlenből előhívott embereket ültet ragyogó méltóságba. Népet aláz meg, majd ismét más népet fölemel. „Ívet tör, kopját von, hadiszekeret éget el tűzben.” „Nemzetek zajognak, országok mozognak, kiereszti szavát, megszeppen a föl.” Ha Ő szól, a királyok csak sutogni mernek, ha kilép, az égnek fényességében elhomályosodik a nap.

lehetett, amikor az első emberi szó elhangzott a paradicsom fái között?!

Micsoda megrendítő nagyság, akinek kezéből kikerültek a szédítő hegyek, és micsoda gyöngéd szeretet, aki ibolyát tudott alkotni. Hogy tud sújtani az a kéz, mikor lecsapó villámai alatt üszkösen marad ott az emberi test, de hogy tud simítani, arról a nyári hévtől eltikkadt aratómunkás tudna leghűbb bizonyosságot tenni, akinek eltikkadt

A fel nem ismert Teremtő

Egy arabtól megkérdezték: „Hiszel te Istenben?” Gondolkodás nélkül felelt: „Hiszek!” – „Honnét tudod, hogy van?” – „Honnán tudja Ön, hogy teve ment előttünk az úton?” – „Látom a lábnyomát.” – „Nos, én is látom Isten nyomait a világban, azért hiszek benne.”

Valóban, a Teremtő ujjlenyomata – ha tesszük, lábnyoma – mindenütt itt van a világban. „Mert ami Istenben láthatatlan, tudniillik az Ő örökkévaló hatalma és istensége, a világ teremtésétől fogva az Ő alkotásaiból megértetvén, megláttatik.”

Akinek nyitva van a szeme a látásra, az eljut a Kezdethez a teremtett világban nyilvánvaló alkotásain keresztül is. Az ember azonban nem ismerte fel Teremtőjét, sőt a teremtett dolgokat tisztelte helyette. Hiába szólt az Isten, hiába jelentette ki magát a csillagok szépségében, az élet ezer és ezer csodáiban, hiába várta a teremtett világ titkozatossága mögött vágyó, sóvárgó szívvel az embert, az ember nem talált rá, hanem belevesztett a teremtmény imádásába. Imádta a napot, a földet, a tüzet, a vizet, maga készített magának kőből, fából isteneket. Benépesítette jó és gonosz szellemekkel maga körül a világot, és félt, retgett nagy félelemmel ott, ahol nincs félelem.

Jöttek a próféták, a kijelentések, szólt az Úr álomban, éjjeli látomásban, de nem hallgatott rá. Jött a panasz; az ökor ismeri az ő urának járszlát, az én népem nem ismer engem. Csalogatta a pusztába, hogy szívére beszéljen, megalázta, összetörte, majd ismét a magasba emelve keblére zárta. Zokogott a Szentlélek a rejtekhelyeken, az ember pedig nem hallgatott rá. Ment a maga útján. Nem ismerte fel az ő Teremtőjét.

Csodálta a művészetet, hódolt az építészett, a festészett, a szobrászat előtt. Formába öntötte az emberi szépséget, és leborult előtte, majd csalódottan porba döntött mindent, és imádta az észet, belevesztett a bölcséletek útvesztőibe, szemképrázta és észbontó elemleteket állított fel, szédítő kultúrát, sohasem gondolt találmányokkal. Mind hiába. A próféták izzó szerelme, kőzár alatt összetört teste, a Diána és Afrodité világában éppúgy, mint az Olympuson vagy a Nirvánában, Nietzsche vagy Darwin filozófiájában, nem találta meg Teremtőjét az ember. Mindig és újra önmagával, kétségben és nyomorúságban vergődő énjével találta magát szembe.

Mindig önmagába talált vissza és magabakonyadtan kellett megállapítania, hogy nem jutott el a Kezdetig. Mert a Kezdet az Ige, akiben vala az élet. Aki által és akire nézve teremtettek mindent, melyek lenn a mélyben vagy fenn az égben vannak.

Még egyszer

Alkotói ténykedése és a próféták kijelentése útján nem ismerte fel Teremtőjét az ember. Azért a próféták ígéretei szerint szólt hozzá még egyszer. Isten utolsó szava a legrettenetesebb, mégis ebben van a legtöbb szeretet. Így hangzott az ígért: „Egy kevés idő

még és megindítom az eget és földet, a tengert és a szárazt, megindítok minden népet és eljön, akit minden népek óhajtanak.”

Valóban megindult akkor az ég és a föld, amikor leszállt a mennyei fényből, elhagyta a dicső hazát. „Minekutána az Isten sok renddel és sokféleképen szólott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkben szólott nekünk Fia által”.

Micsoda megrendítő csoda! Miután a szőlőmunkások a hozzájuk küldött szolgálk némelyikét megverték, némelyikét megkövezték és megölték, a gazda, lévén még egyetlen szerelmes Fia, azt küldte hozzájuk. Micsoda mérhetetlen szeretet és utólrhetetlen kegyelem!

Isten lett emberré

Az Ige testté lett. Nem jelent ez kevesebbet, minthogy az időnek egy pontján maga a Kezdet, maga a Végtelen, véges szűk korlátok közé szorított emberré lett. Gondolj el mindent, amit ez a fogalom jelent, hogy ember. Olvastam valahol, hogy az ördögfiak játszadoztak, és egy közülük nem akart a többi közé elegyedni, hanem magabavonultan olvasott. A többiek szerették volna felingerelni, és a legválogatottabb csúfnévekkel illették. Az ördög csak tud gyalázkodni, de mit sem használt. Végre egyik felé kiáltott: „Te, ember!” Erre a csúfnévre éktelen dühbe gurult.

Ember. Tudom, hogy méltóságosan feszül a melled, ha erre gondolsz. Eszedbe jut, hogy mi mindent alkotott az ember. Igaz, de az a megdöbbentő, hogy mindeniken rajta van az ujjlenyomata. Az a szörnyű, hogy minden, amit alkotott, átokká vált a kezében. A tífusz baktérium éppen úgy, mint a legkiválóbb robbantóanyag, nem békeségét, hanem örökös nyugtalanságát fokozza. Nincs szörnyűbb, mint a vérbajjal, tüdővésszel és ezernyi más betegséggel megvert, az örökös kórgombákat magában hordozó ember. De ha valakinek a szívét láthatnánk egyszer úgy, ahogyan Isten látja, az lenne még rettenetes!

Egyszer láttam egy förtelmes vackot, és elfogott a borzadály arra a gondolatra, hogy bele kellene feküdnöm. Gondolj egy szeny-

nyes, férgekkel teli odúra, hogy benne kellene lakoznod. Kész volnál beleköltözni egy ember testébe, amely a vérbaj minden végletét magában hordozza?

Az, aki még az ő angyalaiban is talál hibát, akinek szemei előtt a csillagok sem elég tiszták, magára vette a mi beszennyezett emberi testünket. Isten. Nem úgy van a dolog, mint sokan szeretnék elhiteni önmagukkal, hogy felelősségük kisebb legyen, hogy Jézus úgy lehetett Istenfiává, mint ahogyan Ádám is azzá

lehetett volna. Isten maga lett emberré. „Az Ige lett testté... Istennek és az embernek semmiféle összekegyedése vagy keveredése, sem pedig Istennek egy emberré vagy egy embernek Istenre átváltozása nem jut ebben kifejezésre, hanem egyszerűen az, hogy Isten nélkül, hogy Isten voltát feladta volna, egyúttal emberré lett” – mondta Barth, és bizony igaz.

Akit az egek egei be nem fogadhattak, magára vette a mi szűk testi börtönünket. Gondolj rá, hogy egy elefántot belepréselnék egy hangya testébe, vagy a tengert egy csöpp vízbe, neked egy életet kellene végigélned olyan börtönben, melyben sem föl nem állhatsz, sem le nem ülhatsz, de ha leülsz, még a lábaidat sem nyújthatod ki, mindez mégis mérhetetlenül kiszolgáltatóságú ehhez a csodához képest.

Az Úr lett szolgává

Ismét hangsúlyoznom kell, hogy nem úgy volna a dolog, mintha Jézust alázatosságban és szentségben lefolyt emberi életéért dicsőítette volna meg az Atya azzal a névvel, mely minden névnek fölülte van, hanem azzal a dicsőséggel dicsőítette meg, mellyel bírt az egekben a világ fundamentumának fölvetése előtt.

Azt a dicsőséget hagyta ott, mikor szolgává lett. Ha kieresztette hangját, megszeppent a föld. Ellenségei hízkelve járultak elé. Angyalok légiói lesték parancsszavát. Földön

jártában is körülötte voltak az angyali fejedelmek, csak szólitani kellett volna őket. Ő pedig szolgált másoknak. Mikor eljött az Ő órája, hogy általmenjen e világból az Atyához, mikor tudta, hogy az Atya mindent hatalmába adott, akkor levetette felsőruháját, és egy kendővel körülkötve magát, vizet töltött a mosdómedencébe, és elkezdte mosni a tanítványai lábait.

Arról sokat olvastunk fejedelmek életében, hogy népük nyomorának megismerése céljából szolgálai öltözetben járták országukat, olyan fejedelem azonban nem volt még, aki szolgálai formában valóságosan és igazán szolgált volna népének. Jézus nem műkedvelőködsből szolgált, hanem valóságosan és igazán. Igazán elrejtette Úr voltát. Csak a legmélyebb hit szemei sejtették meg benne, hogy „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” Anélkül, hogy szolgálai lett volna, szolgált mindenkinek.

Csak kevesen sejtették a mezítlás próféta megfáradt testében az Uraknak Urát. Csak némelykor csillant fel, hogy Ő mindenkinek Ura, mikor szavára a sánták jártak, a poklosok megtisztultak, vakok láttak, vagy amikor a szél és a habok engedtek neki. Olyankor még a tanítványok is megdöbbenve néztek reá, hogy: „Kicsoda ez”? De máskor az áskálódó farizeusok annyira nem tudták, kívül beszélnek, hogy paráznaságból születettek érték nevezni.

Annyira szolgálva lett, hogy „Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadják be őt.” „Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett”, mégis mikor eljöve ebbe a világba, nem volt helye a vendégfogadó háznál. Nem várták diadalkapuval, és nem jelezték jöttét üdvövesek. Igazi szolgálaként egyszerű szülőktől, Mária méhén keresztül, jászolbólcsón át lépett a világba. Csak az angyalok szemei előtt nem tudta elrejtetni dicsőségét. A mennyei seregek utánajöttek a földre alászállott Uruknek. Az emberek pedig nem fogadták be Őt.

Az elrejtőzködő Isten láthatóvá lett

Alkotásaiból nem ismerte Őt fel az ember. A teremtmény mögött nem találta meg a Teremtőt, hanem mindig fennakadt a teremtményen. Azért lépett ki az ismeretlenből. Proféták szemei kívánták látni a csodát, sőt mikor az agg Simeon láthatta, nem kívánta tovább az életet, mert látták szemei Istennek üdvözítését. „Láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya engesztülőtjének dicsőségét”. Fedetlen arccal szemlélhetjük Őt. Aki Őt látta, látta az Atyát. Tamás belebocsáthatta kezeit a szegek helyébe, és megismíthatta a töviskorona forradásait.

Azzal, hogy az Ige testté lett, Istenben nem maradt többé semmi titok. Azzal, hogy a kereszten Jézus testét lemezelenítették és ruháira sorsot vetettek, Isten minden titka kitért előtőlünk. Ezt a titkot legegyszerűbben így hívhatjuk, hogy: szeretet.

Semmit sem tartott magának vissza, mindent odaadott, amivel bírt. Ha volna még valaki, aki nem érti, nézze meg, még a szíve is kettépedt a fán, hogy annak titkai is egészen nyilvánvalókká legyenek. Ha volna még valaki, aki nem érti: vére egy csöppig kiömlött, hogy nyilvánvalóvá legyen, miszerint egész életén át éretünk lüktetett ereiben.

Szeráfok és angyalok láthatták Őt mennyei seregektől körülveve, mikor parancsait lesték. Csodálhatták dicsőségét, melyhez fogható emberi elme nem képzelhet. Szemlélhették szépségét, mikor körülötte ragyogott az égnek minden ékessége, de így, ilyen igazán soha senki nem látta Őt. Látták Őt ret-

tenetesnek, mikor haragszik, félelmesnek, mikor mennydörög, de szenvedőnek, elhagyottak nem látták Őt soha, csak mikor testté letten szenvedett a kereszten.

Pedig az volt az Ő igazi arca. Attól kezdve, mikor bánatosan panaszkodott, hogy ha atya vagyok, hol az én tisztességem, ahogy szorongó szívvel várt jogörzést, és lón jogorzás. Ahogy nyájasan levette népéről az igát, és ételt adott eléje. Mindig a népéért szenvedő Úr, tékozló fiát hazavárta Atya volt. Évezredek folyamán az egék dicsőségébe rejtette bánatát, könnyei csak a proféták szavain csordultak ki imitt-amott, de az idők teljességében még egyszer elsírta szíve fájdalmát az ember felett ott a kereszten. Ebbe a sírásba beleszakadt a szíve, fájdalmában vért izzadt a Gecsemánében. Lepetelenül kitért belőle elhagyatottsága.

Ami eddig láthatatlan volt belőle, láthatóvá lett ott a kereszten. Aki eddig nem értette volna meg, ott megérthette, hogy Ő maga a szeretet.

Testté lett

Isten megjelent testben. Valóságos érző-fájó testben. Úgy végigjárta emberi életünk útját, mint közülünk akárki. Mindenben hozánk hasonlóan megkísértetett, a bűnt kivéve.

Nincs tökéletesebb alkotás, mint az emberi test. De nincs más, ami annyi kísértésnek, romlásnak, nyomorúságnak volna kitéve. Szinte állandó harcban a halállal. Küzdeni a létért. A Jézus teste valóságos emberi test volt. A legtermészetesebb úton, a születés útján lépett e világba, és ismét a legtermészetesebb úton, a halál útján távozott el innét. Valóságos érző test volt. Szeretnének úgy elképzelni a dolgot, hogy a Jézus teste valamilyen más test volt, mint a miénk. Megromlott emberi agyunk mindenáron ki akar bújni a felelősség alól. Mert hiszen ha Jézus nem valóságos testben jelent meg, akkor szenvedése és váltsága nem volna olyan rettenetes, mint így.

Ő azonban valóságos emberi testet öltött magára. Olyan testet, amely megéhezett. Amely valóságosan és igazán sokat nélkülözött. Ismerte a fáradtságot, átélte a szomjúságot. Gondoljuk el, mit jelentett számára a korlátok közöttiség, a helyhez kötöttség. Átélté mindazt, amit mi átélünk testünk erőtlenségében. Szeretnének egyszerre ott lenni sok helyen, szeretnének lerázni a korlátokat, de akadályoz a test, Ő, aki mindenütt jelenvaló, kénytelen volt Betlehemben vagy Názáretben tartózkodni; azt a számunkra megfoghatatlan erő kifejtést, mely egyetlen szavával világot teremtett a semmiből, egy emberi test szűk határai közé volt kénytelen korlátozni. Mindenható hatalma dacára emberi testének korlátai között kellett szemlélennie, hogyan erőtlenednek, tehetetlenkednek körülötte tanítványai. El kellett néznie, hogyan élnek vissza a hatalommal a szűklátókörű, önző farizeusok és az öndicsőségüket feltű rómaiak.

Fájdalmak férfias és betegség ismerője volt. Tudta, mit jelent a gyász, sírfafakadt a Lázár sírjánál, összeroskadt a Kálvárián a kereszten alatt, mert valóságos emberi teste elfáradt az egész éjszakai vallaástól, kínoztatástól, korbácsolástól.

Csak ne akarja senki felruházni Őt angyali testtel, ne akarja megfosztani érző idegrendszerétől és vérző sebeitől. Akkor értjük meg igazán, mit jelent a felemeltetés és a töviskorona, ha kételkedés nélkül elfogadjuk, hogy a legvalóságosabb fizikai test függött ott a kereszten. Valóságos nyitott sebekkel föl-függesztve szenvedett. A megnyílt és megszakadt ereken át valóságos vércsöpek hullottak. A nap hevétől és a seb lázától eltikkadt test valósággal hűsítő italt kívánt, mikor felkiáltott, hogy: „Szomjúhozom!” Ez a felkiáltás a kereszten szenvedő Ige emberi arcáról tört elő.

Isten az, aki ott a kereszten szenved, de úgy, amint szenvedne akármelyik ember teste, csak ez a szenvedés hasonlíthatatlanul meg-nagyobbodik még azzal a szenvedéssel, amit az egész világ bűnének elhordozása jelent.

Halandóvá lett

Nincs brutálisabb valami a világon, mint a halál. Nincsen iszonyatosabb gondolat, minthogy a szép arc, a ragyogó szem, a kívánatos test, melynek közelében most szívesen tartózkodol, egyszer undorító hullává lesz, melytől didergő szívvel menekülsz. Pedig mi megszoktuk, vagy legalább megszokhattuk a halált. Hiszen körülöttünk minden, saját testünk is hordja a halál bélyegét.

Nyögünk ugyan a rothadandóság rabságában, de beleközönyösödtünk, mert életünk törvénye, hogy születünk, meg kell halnunk.

Jézussal azonban nem így volt. Neki nem kellett volna a könyörtelen bűn zsoldjaként halállal fizetnie. Ő nem vétkezett. Szájában álnokság nem találtatott. Mégis halandóvá lett.

„Öbenne vala az élet”. Ő volt az élet. Mi nem tudjuk, mi az élet, csak azt, hogy mi a vegetálás. Csak vágyódnak élet után. Égeti szívünket az élet utáni sóvárgás. A sok évezredes haladás dacára is maradt valami íz a szánkban, mely az életre emlékeztet. Mi csak álmodunk az életéről, Ő azonban maga volt az élet. Ezért volt olyan rettenetes számára a halál, amilyen számunkra sohasem lehetett.

Nem tudok félelmeesebb elképzelni ennél. A történelemnek egy pontján meghalt az élet. Azt jelentette ez, hogy nagypéntektől húsvét reggelig nem volt élet. Harmadnapig hideg, merev holttestként koporsóban feküdt az élet. Olyan igazán meghalt, hogy el is temtetett. Valóságos és igazi halott volt. Az ajk, melynek megnyílására teremtett világ állott elő, merev hidegséggel záródott össze, a kéz, mely kormányozta a világot, tehetetlenül feküdt a sírban, seibeiből nem szivárgott már a vér, a szív megszűnt dobogni, a szelíd szem nem pihent meg szeretettel többé a reszkető bűnösökön, és nem remegette meg többé haragos villáma a képmutatókat, füleihez nem hatolt el a sírók panasza. Valóságos hideg holttestként, megmerevedve feküdt ott a sírban. Ez alatt az idő alatt nem volt élet, mert az élet ott feküdt a sziklasírban.

Bűnné lett

Ne szépítsük a dolgot. Amikor a Krisztus szenvedését, váltsághalálát szépítjük, a magunk bűneinek nátságát takargatjuk. Szívesen

guillotint vagy villamoszékét képzelnék a kereszt helyébe, és hófehér ruhába öltöztetett, és szépen felékesített mártírt a lemeztelenített, összevert testű, roskadozó, vérrel és porral bepiszkított Jézus helyébe. Tudom, hogy ez tetszetősebb. Számomra azonban az a durva kereszt, a kereszten órákig szenvedő, megkínzott Jézus a drága, és olyan drága, hogy kész vagyok érte odahagyni minden szerelmemet.

Tudom, hogy nem kívánatos dolog átölelni azt a véráztatva keresztet és keblemen helyt adni a megtört testnek, de ez a váltáság. Sőt még többet kell látnom ennél. Meg kell látnom, hogy Jézus bűnné lett a kereszten.

„Aki bűnt nem ismert, Isten bűnné tette értünk.” Istenkáromlásnak látszik és szörnyű elgondolni, de az az igazság, hogy Jézus ott a kereszten: merő bűn. Testében vitte fel bűneinket a fára. Jézus teste ott a kereszten bűnné vált... Az én bűnömmé, és a te bűnődé. A világ bűne függ ott a fán.

Nehéz volt a menny dicső trónjáról lelépni a betlehemi jászolbólcsőbe, hogy akit a világmindenség be nem fogadhatott, emberi testet öltson magára. Nehéz volt az életnek halandóvá, az Úrnak szolgává lenni, de micso da mindez ehhez mérten, hogy aki bűnt nem ismert, bűnné lett.

Amikor halálfélelmeivel küzdött a Gecsemánéban, angyalt küldött segítségére az Atya, holtteste fölött angyalok álltak őrséget, de mikor bűnné váltan függött a kereszten, elfordította arcát tőle, és Ő szíveszakadtan kiáltott fel: „*En Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?*”

Azt mondják, a hermelin inkább elpusztul, mintsem hófehér prémjét beszennyezze. Micsoda a hermelin tisztasága a Jézus tisztaságához? Ő mégis bűnné lett a kereszten. Láttál már utcai sárrá lett tiszta havat? Gondolj rá, hogy ha a csillagos eget meghempergetnék a sáros földön, mi volna ez a beszennyeződés ahhoz a szennyhez mérten, mely Jézust elborította a kereszten. Az Atya, aki nem tudta megtartóztatni magát, hogy a földi élete alatt szerelmes Fiának ne vallja mindenki füle hallatára, irtózáttal fordult el tőle.

Aki megértette, hogy Jézus bűnné lett a kereszten, az mindent megértett.

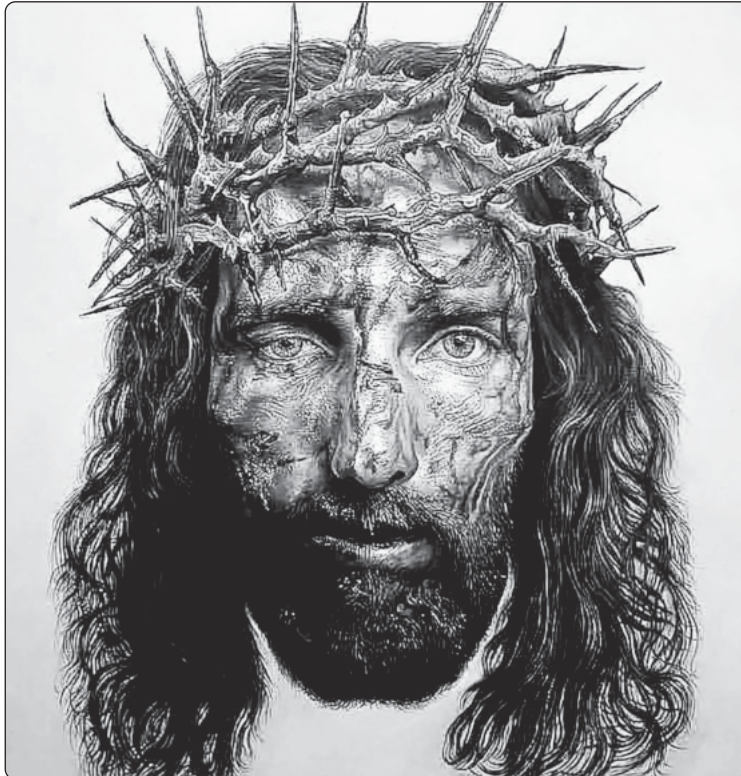
Éretted

Gazdag lévén, szegénnyé lett éretünk, hogy mi az ő szegénysége által meggazdagodhassunk. Szűkölködő, nyomorult szolgai életünk az Ő teljességéből vehet vehet kegyelmet. Úr volt, uraknak Ura, királyok

Királya, és szolgává lett, hogy szolgálai állapotunkból kiszabadítva, királyokká és papokká tehesen az Ő Atyjának országában.

Csak homályosan álmódott álmaink voltak az életről, Ő letette életét, hogy mi éljünk általa. Nem kell többé szűkölködnünk az élet hiányában, mert nagy bőséggel közölte velünk. Azért jött, hogy életünk legyen és bővölködjünk. Bővölködő élet. Semmit sem tartott meg magának belőle, mind odaadta nekünk.

Minden mi „igazságunk”: tisztátalan. Minden igazságát odahagyta, merő bűnné lett

ott a kereszten, hogy megfertőztetett igazságunk Isten szentségének próbáját is kiállhassa.

Hontalanul, elhagyottan járunk. Oda hagyta mennyi honát, és átélte az elhagyatás gyötrelmét, hogy ne kelljen az övéinek többé elhagyottan élnie.

Éretted. Neked kellett volna kárhozattá lenned, neked kellett volna holtta lenned, tisztátalanságodban kellett volna elveszned, de Ő vállalta. Téged kellett volna a kereszten átjárnia a szegeknek, rád kellett volna hogy hulljon gyalázóinak gyalázása: Ő elszenvedte érted. Láta nyomorult, bűnbe merült életedet, és alászállott a mélybe, hogy ismét a magasba emeltetvén, foglyokat vigyen fogva magával.

A nem kívánatos Ige

„Néztünk reá, de nem vala ábrázata kívánatos.” Ez a megdöbbenő: Értünk, helyetünk lett emberré, átokká, kárhozattá, bűnné, halottá. Mi pedig néztünk rá, és ábrázata nem volt kívánatos.

Az egész világ bűnét rávetette az Atya. Az egész világ bűnét felvitte testében a fára, az egész emberiség számára készített hajlékot

a dicső egekben, és a világon nincsen megvetettebb, idegenebb, mint Ő.

Ma, a szédítő szépségű székesegyházak, a hatalmas méretű szociális intézmények, megmámorosodott karácsony-ünneplések korában sincsen idegenebb, elhagyatottabb, kevésbé kívánatos valaki, mint Jézus.

A világ szeretné felékesíteni. Szelídarcú, mosolygószemű gyermeknek festi. Művészi feszületeket állít nevének, szemképráztató templomokat épít imáadására, de Ő maga, a testté lett Ige ma is olyan idegen, mint mikor a föld egyik legeldegőbb sarkában sem jutott neki hely másutt, mint

a jászolban. Azokat, akik Őt Uruknek vallják, ma is kiveti, bolondnak nevezi a világ. Ma is a világ nemtelenei, megvetettjei és senkik azok, akik hódolnak neki.

Nem tudok elképzelni nagyobb botránkozást, minthogy a legmámorosabb karácsony-ünneplésünk közepette közénk lépne a nemkívánatos Ige. Úgy, amint Ő valóságban testté lett, Igévé lett. Úgy, amint vérzik töviskoronás feje és vonaglik átszegengett teste a Golgotán. Mindent, az ünneplések felmagasztalt Krisztusát, a fehérruhás Hóst, a kétélű éles karddal harcoló Királyt, mindent szívesebben fogadna ez a világ, de az a testté lett Ige, az a valóságos ember, az a merő bűnné lett Jézus ma is nem kívánatos.

Képes ez a világ ragyogóvá átfesteni azt a bűntörzította arcot, kész királyivá átváltoztatni azt a bűnné lett testet ott a kereszten, mert így nem kívánatos. De az a megdöbbenő, hogy csak ez a Krisztus arca. Az a bűn, az a szenvedés torzította arc. Az a megutált és emberektől elhagyott Krisztus, aki elől elrejtjük orcánkat, mert vádol az ábrázatan vonagló szenvedés, az csak a testté lett Ige arca. Nem kívánatos, mert láttára a szégyen arcunkba kergeti a vért, az arc értünk torzult el, az a tekintet értünk vesztette el fényét, és inkább elrejtjük orcánkat, hogy ne kelljen látnunk Őt.

Himlő-utca

Van *Herczeg Ferencnek* egy ilyen című elbeszélése. Arról van benne szó, hogy a Világszép Királyné asszonynak megbetegedett az egyetlen fiacskája. Gyógyulásának az volt az ára, hogy meg kellett keríteni azt a fahuszárt, amelyik így szól: „Hip-hop!” Nyakába vette az egész udvartartás a várost, de a fahuszárt megkeríteni nem tudta senki. Végre maga a Királyné asszony indult el keresni. Meg is találta a Himlő-utcában. Nagy félelmek árán hozzájutott.

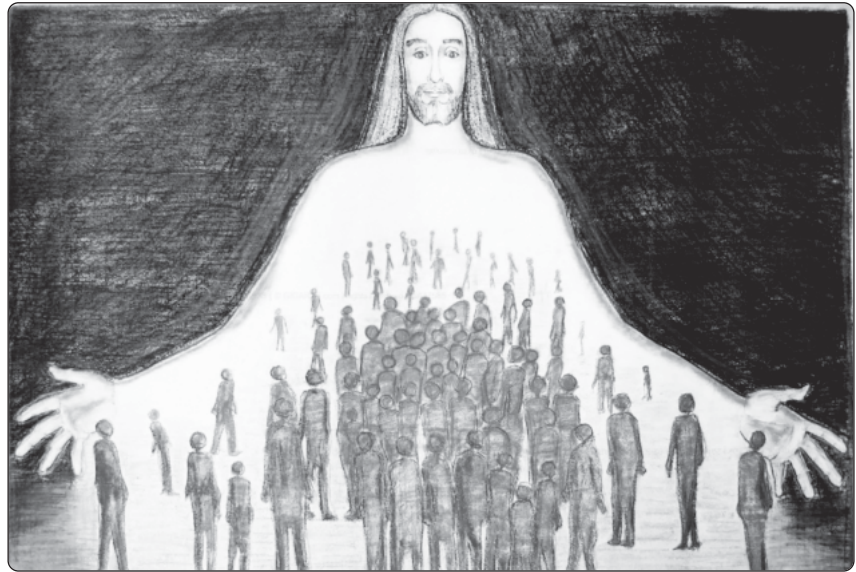
Mikor azonban a kereskedő boltjában lévő tükörben meglátta kisfia jövődöbéli arcát, megdöbbenve állapította meg, hogy milyen rúttá tette azt a betegség.

Nincs erre orvosság, hogy ismét szép legyen? – De van – felelte a boltos – a himlőpatikában árulják. Persze, hogy kész volt odamenni a Világszép Királyné asszony, hogy a vizet, amelytől kisfia ismét szép lesz, megszeresse. Meg is találta a himlőpatikát, de a gyógyszer ára szörnyű. Saját szépségét kell odaáldoznia érte. Ragyogó két szeme közül az egyiket. Kész volt a vásárra. Az operáció után, melyet undok kígyók végeztek el, megvakult félszem, öreg, ráncos, eltorzult arc nézett reá.

Sohasem leszek többé olyan szép, mint voltam? – Nem, ha csak valaki őszintén azt nem mondja, hogy nem látott még szebb arcot az ön arcánál – hangzott a felelet. Szívéhez szorítva vitte haza Királyné asszony a fahuszárt és a gyógyvizet. Amint kisfia meglátta a fahuszárt, azonnal jobban lett, és rátekintvén édesanyja eltorzult arcára, így kiáltott fel: Sohasem láttam nálad szebbet; mire a Királyné asszony újra a régi szépségében tündöklött.

A mi emberi orcánk az a bűn és betegség által eltorzított orca. A mi Urunk, a testté lett Ige az a Világszép Királyné asszony; Ő az a dicső szép király, aki engedte arcát a bűn által megmaradni ott a kereszten, hogy az Ő arcának eltorzulása által visszanyerjük orcánk szépségét.

Mindaddig, míg valaki szíve szerint így nem kiált: „Soha nem láttam nálad szebbet” – rúttá, utált, nem kívánatos marad az Ige, de ahol egy szívből igazán tör fel az ének, hogy: „Szépséges Jézus” – ott abban a szívben megszépül a Jézus arca, és tündököl abban a szép-

teink, kegyességek köveit, legfeljebb Babel tornya lesz belőle, melynek félbemaradása után még nagyobb zűrzavar támad bennünk Isten felől, mint volt.

Kiszűrhatja valaki a szemét, miután a szent Kába-követ látta, hogy ne lásson többé mást. Beledobhatja újszülött csecsemőjét a bálvány égő torkába, százkilométereket tehet meg térden csúszva, halálra sanyargathatja a testét, mondathat engesztelő misét, minden alkalmat megragadhat, hogy prédikációt hallgasson, mindent megtehet, ami emberileg a létező vallások keretei között megtehető, hogy elérje az Istent, képtelen rá. Minden emberi próbálkozás az Ő elérésére olyan neveléses dolog, mint amikor a karonülő gyermek kicsiny kezével el akarja émi a holdat.

„Magasságban és szentségben lakozom”. Elérhetetlen magasságban, olyan magasságban, hogy nincsen az emberi jósnak és igyekezetnek az a létrája, mely ezt a magasságot megközelíthetné. Olyan szentségben, hogy nincs az emberi tisztaságnak és jósnak az a foka, melyet szentségem meg ne emésztethetne. „Nem láthat engem ember élén”. Belefáradhat, belezavarodhat az emberi elme az Ő keresésébe, de meg nem találja soha. Ha még olyan szédítő magasságú reinkarnációs vagy evolúciós elméleteket építenék is föl, mind hasztalan, meg sem közelíti Őt. Emberi ész föl nem foghatja Őt, aminthogy egy levesmerő kanál föl nem foghatja a tengert.

Nincs nevelésesebb emberi próbálkozás, mint fölfogni, megérteni az Istent. Mint a tojás a gőzhenger kerekai alatt, úgy semmüstül meg minden emberi erőfeszítés ezen a kijelentésen: „Magasságban és szentségben...”

Rettenetes volna, ha itt meg kellene állni. Mikor azonban valahol az emberi tudás véget ér, mikor az emberi elme csődöt mond, ott, amin túl már nem lát a szem, a látóhatár legperemén találkozik az ég a földdel. És az a csodálatos, hogy nem a föld hajlik fel, hanem az ég hajlik le hozzá. Ott a jerichói útfélen megromlott emberhez mindig lehajlik az Úr.

Magasságban és szentségben lakozom, de a megrontottal is. Végéremehetetlen szeretet. Emberi értelmünkön, szemünk látásán túl lehajlik hozzánk az ég. Mikor a mi emberi igyekezetünk hiába kereste Őt, hasztalan próbált felemelkedni hozzá, akkor az Ige testté lett, és lakozék közöttünk.

Megrontott ember! Veled lakozik az Isten. Beszennyezett föld! Hozzád hajolt az ég. Bemocskolt élet! Alászállott a tisztaság.

A megrontottal is. Ha van valahol egy megrontott élet, ha van valahol, akinek sírásán és zokogásán keresztül áttör a panasz, hogy megrontattam, akkor ott lakik az Úr.

Rontás

Gyermekkorom emlékei közé tartozik egy babona. Az volt a lényege, hogy ha valakin valamiféle fekély támadt, akkor meg kellett dörszölni egy pénzdarabbal, és eldobni a keresztúton. Ha aztán valaki felvette, akkor a betegség arra ragad; amaz pedig, aki eldobta, megtisztul. Tudom, hogy ördögi ravaszág van benne.

Erről azonban eszembe jut valami. Van egy kereszt a Golgotán. Hozd oda megrontott életed, bűneidet, fekélyeidet, békétlen szívedet, és ott vedd el. Az, aki ott a kereszten szenved, azért lett testté, hogy békességünk büntetése rajta legyen és az ő sebeivel gyógyuljunk meg.

Nézd, „az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk”. Teljes kegyelemmel és igazsággal. Tudom, hogy nem kívánatos az orcája, de ne rejtse el orcádat előle! A sebek, a foltok, az ütések érted vannak rajta. Fogadd be a nem kívánatos Igét! Alázd meg magad keresztje előtt! Vedd rá bűneidet!

„Valakik pedig befogadják őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az ő nevében hisznek”.

Megrontott élet! Hatalmat nyersz arra, hogy Isten fiává légy, csak higgy ennek a megrontott Életnek, ennek a szolgává lett Úrnak, ennek az ítélté lett Kegyelemnek, ennek a kárhozattá lett Igazságnak, ennek a bűnné lett Tisztaságnak, a testté lett Igének, Jézusnak!

(Bethánia – 1948)

ségben, mellyel az Atya ajándékozta meg Őt, adván neki olyan nevet, mely minden névnek felelt meg.

Pedig úgy van.

„Szépek a rétek, erdeink mi szépek,
Szép a nap, mikor ragyog,
Jézusom még szebb.
Jézusom ékesb, mint mennybe fõnn
az angyalok.”

Magasságban és szentségben, de...

Nincs elérhetetlenebb messzeség, mint Isten. Hiába rakjuk egymásra jócseleked-

SZIKSZAI BÉNI BETLEHEMI CSILLAG

Fényes csillag fénylett az égen
– Mesélte anyám – valaha régen
Betlehem fölött.
Újszülött feküdt szalmaágyon,
Pólyálta anyja szelíden, lágyon.
Nem jutott hely neki, csak kecskeállás
Nem mese – igaz – nem kitalálás,
Pedig Király volt, egész világ Ura
Hatalma kiterjedt városra, falura.
Jöttek is hozzá messi királyok
Nyájaktól pásztorok.
Elébe borultak.
Aranyat, tömjént, mirhát,
Ajándékot hoztak.
Kik felismerték a hírt, Hogyha e
Gyermek szívükbe születik,
Új életet nyernék.
Szeretnék én is Betlehembe menni:
Szívemet a szalma-bölcső elé tenni.
De ha oda már nem is mehetek
Valamit azért mégis tehetek.
Karácsony estén szívemet kitérom,
A földreszállt Királyt
Nagy örömmel várom.

ASZTALOS ZOLTÁN

NÉGY KÍVÁNSÁG

Szeretnék én messze szállni,
hajnalcsillag lenni,
kicsi Jézus jászolánál örömet
hirdetni. Elmondani a világnak
mennyi jót tett velem,
Emberré lett érettem is
jászolbölcsőjében.

Szeretnék én messze szállni,
pásztor-gyerek lenni,
betlehemi szép mezőben
fényességre lelni.
Gyermek Jézus kis testére
subámat terítném:
Meváltóra talált szívvel
békéjét hirdetném.

Szeretnék én messze szállni,
keleti bölcs lenni:
az Úr Jézus eleibehódolatom tenni.
Szívem kincsét mind kitérném,
s odaadnám rám ragyogva,
a mosolya égi.

Szeretnék én messze szállni,
angyalok közt járni:
a mennyei nagy seregben
Úr Krisztust imádni.
Ott maradni mindörökké
trónja közelében,
Bárány Jézus menyegzőjén
zengedezni szépen!

LÁTTUK AZ Ő DICSŐSÉGÉT

Thorvaldsennek, a híres északi szobrásznak van egy gyönyörű híres Krisztus szobra. Állítólag a leghíresebb Krisztus szobor. Valaki ott állt előtte: „Érdekes, egyáltalán nem látom szépnek.” Erre megszólalt, aki a tárlatot mutatta, és azt mondta: „Kérem, térdeljen le, ez csak onnan látható.”

Voltál már térden? Nem külsőleg kérdezem – belül. Mert az Ő dicsősége csak onnan látható. Azt mondja az Ige: „Magasságban és szentségben lakozom és a megtört szívűvel és az alázatossal.”

Szeretném ha kimondhatnád a jászolbölcső és a kereszt előtt: „Én láttam!” Csodálatos az, hogy ez a világ mindig ezt keresi rajtunk. Jézusnak a halála előtt jönnek a görögök, egy mondatuk van: „Látni akarjuk a Jézust!” (Jn 12,21). Az egész világ ma rajtad, rajtam egyet keres: hogy az Ige testé legyen benned és bennem. Gyakorlati életté, szeretetté, odaadássá, igazi életté. Mert látni akarja Jézust.

A görögök, a körülöttünk élő világ ma mondja: „Látni akarom a Jézust!” A Biblia így mondja: „Akik befogadták Őt, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekeivé, fiaivá legyenek.” Hogy rajtuk látható legyen a Krisztus.

Trausch Liza

Miért olyan nagy ünnep a karácsony?

Közel kétezer év nem tudta eltörölni, mert az ember lelke mélyén van valami... Negyven éve már, hogy egyszer feltettem a kérdést egy fiatal lelkésznek: „Miért jött Jézus?” Akkor ez volt a lelkem legnagyobb kérdése. Istenig el tudtam menni, láttam, hogy a természetben nagy és örök törvények uralkodnak, de azt nem értettem és nem tudtam: miért jött Jézus. Ez a fiatalember a Szentlélek által azt felelte: „Jézus az én bűnömért jött és az ön bűnéért!” Ez a válasz elég volt nekem. És az, hogy előbb önmagára mutatott, mint bűnösre.

Mindenki megkérdézheti, miért ünnepli a karácsonyt? Mert nem lehet semmibe venni. A lelkünk mélyén van, hogy ez a szeretet ünnepe. A szeretet mozdul meg az emberben, és ajándékozik. Ezt hozta Jézus: Ő maga a szeretet. Ő a legnagyobb ajándékozta nekünk: Önmagát, és a legtöbbet adta értünk: az életét. Ennél nagyobb ajándék nincs! Nem volt könnyű az Úr Jézus Krisztusnak ez az áldozat, hiszen tudjuk az evangéliumból, hogy vért verejtékezve imádkozott, tusakodott, és kérte az Atyát, ha volna valami más lehetőség arra, hogy ezeket a bűnös embereket megmentse: ne kívánja ezt tőle, de azt is megmondta, ha nincs más mód, akkor ne úgy legyen, ahogy Ő akarja, hanem ahogyan az Atya. Isten tudtára adta, hogy nincsen más mód, Ő pedig vállalta.

„Azért jelent meg az Istennek Fia, hogy az Ördög munkáit lerontsa.” (1Jn 3,8)

HÍREK NYÁRÁDKARÁCSONBÓL

- Békesség Istentől! Igaz, hogy járt a medve a tiszteletes úrénknál?

- Igen.

- Nem akartam elhinni. És látták?

- Nem, csak hallottuk, hogy tör, zúz, fúj. Másnap reggel láttuk a kárt, amit maga mögött hagyott.

Pontosabban október 26-án éjszaka fél 2 körül érkezett a templomkert felől. Bemászott a kerítésen a tyúkuvarra. Kinyitotta a tyúkol ajtaját. Nagy lett a zaj. Kimentünk. Nem tudtuk ki vagy mi az. Hangoskodni kezdtük, így megzavartuk. Jobbnak látta, ha menekül. Kitért egy betonoszlopot, lenyomta a dróthálót. Törve, fújva tovább állt. Nem csak kárt hagyott maga után, hanem félelmet is.

Áldott legyen a mi Urunk, hogy nem némult el a csodás angyali biztatás:

„Ne féljeteK, mert ímé hirdetek nékteK nagy örömet, mely az egész népnek öröme léssen: Mert született nékteK ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában.”

Megszületett Jézus. A pásztorok, Mária, József, a bölcsek, a nép és az én Megtartóm.

1966. december 6-án én is megszülettem Marosvásárhelyen. Harasztkeréken neveltek és neveltettek gondoskodó szüleim. Érdeklődő, kíváncsi természetemnek tulajdonítható, hogy mindig mindenre rácsodálkoztam. Kisgyermekként karácsonykor nem csak a fenyőfára, ajándéokra, hanem a templomban rendezett ünnepélyre, a kis Jézus történetére, a kántáló énekére. A dallam átjárta lelkemet, dúdolgattam „Mennyből az angyal, eljött hozzátok, pásztorok...” Nemsokára csatlakoztam a kis kántáló sereghöz. A gyerekek mellett elindultak a felnőttek is, akik méltóságteljes komolysággal énekelték: „Szívünk vígsággal ma betölt. ...” Ekkor hallottam a csillagról, mely fénylik, mint szép nap az égen, amit a látnok látott régen. „Látom őt, de nem most: nézem őt, de nem közel. Csillag származik Jákobból, és királyi pálca támad Israelból.” (V.Mózes 24:17.)

Labancz Gyula a családjával

A bölcseket vezető csillagról. De ama fényes hajnali csillagról oly keveset tudtam.

Minden csoda három napig tart. Az én gyerekkori csillagfényes karácsonyaim ragyogása az ünnep elteltével hamar megfakult. Hosszú éveig – leszámítva e három napot –, körülöttem és bennem a nagy, fojtogató szürkeség honolt. Pontosabban 1982 tavaszáig.

Amikor már senki és semmi nem boldogított, megszólított a számomra is felragyogni készülő Krisztus. Egy vasárnap délután történt, amikor a többi fiatallal együtt épp szórakoztunk, táncoltunk. A két évvel idősebb barátom megkérdezett, nem akarok-e ifjúsági bibliaóra menni? De már nem csak a kíváncsi és érdeklődő természetemnek, hanem inkább az engem kereső Megtartómnak tulajdonítható, hogy nem tiltakoztam. Elindultunk. Ahogy magunk mögött hagytuk a lokált, és közeledtünk a templomhoz, egyre tisztábban hallottam a harang hívogató hangját.

„Szólnak a harangok, a toronyban:

bim-bam-bin,

Jöjjetek, Jézusnál békesség van:

bim-bam-bin.”

Mentem, és azóta se bántam meg. *Pító Antal* lelkipásztor fogadott. Bizonyosságot tett a világ Világosságáról. Tanított arra, hogy mi képpen lehetünk mi is a világ világossága, mint meggyújtott kis gyertya:

*„Jézus szól: világíts magad körül,
Lásd a bűnbe, éjbe mennyi szív merül!
Boldog az a lámpa, mely kicsinyke kört,
Hova Isten tette, fényével betölt.”*

Pár héttel később, a nyár elején lelkészem megkérdezett:

- Elhatároztad, hogy megtérsz?

- Igen – válaszoltam.

Ekkor tért be szívembe a számomra is felragyogó Krisztus. Lett igazi karácsonyom, mint *Túrmezei Erzsébetnek*. 1982 nyarán újra megszülettem.

KARÁCSONY, NYÁRI REGGELEN

Karácsony fenyőillat, gyertyafény. A rét, az erdő, hólepett, fehér... De első igazi karácsonyunk, amikor szívünkbe Jézus betér.

Talán nem hólepett, fehér úton, talán ragyogó nyári reggelen. Belép az életünkbe csendesen, és a szívünk lesz boldog Betlehem.

Nem zendül, kondul ünnepi harang. Fenyőillat, gyertyafény se kell.

De a szívünk lesz boldog Betlehem s azt angyalokkal együtt énekel.

Szívembe is betértél, Jézusom. engem is átölelt a kegyelem. Akkor lett igazi karácsonyom, egy napsugaras nyári reggelen.

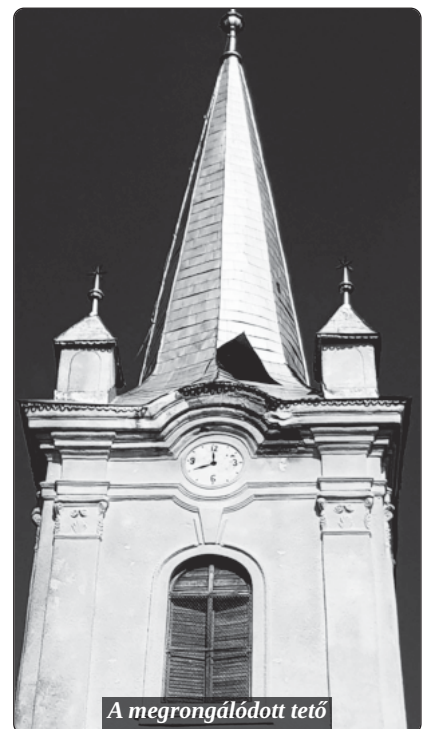
Nem kísért fenyőillat, gyertyafény. nyári virágok nyíltak nyomodon. S az a harmatos, üde reggel volt az én első igazi karácsonyom.

Azóta vezet a csillag. Vele együtt sok ajándékot kaptam az Atyától. A mennyei örökélet mellé 27 évnyi lelkipásztori szolgálót, hűséges társat, két drága gyermeket, minden földi, égi jót. A hitet megpróbáló és erősítő nehézségek sem maradtak el. Olyan éjszakák, mint a medvés, vagy nappalok, mint az a nap, amikor a nagy szélvész megbontotta a nyárádkarácsoni templom toronysisakját. Akkor is nagyon megijedtem, és féltém. Heteken át egyre inkább erősödött bennem a bizató ige: *„Minden gondotokat Ő reá vessétek, mert Néki gondja van rátok.”* (I.Péter 5:7.) Ezt tettük. Gondoskodott rólunk a mi szerető Istentünk. Íme a történet röviden:

TORONYJAVÍTÁS

2018. június 26-án du. 17 órakor egy erős szélvihar megrongálta a templom tornyát. Labancz Gyula lelkipásztor kérésére helyszíni felmérést végzett Lakatos Béla toronyjavító szakember, aki megállapította, hogy a szarufák nagy része korhadt, a bádog nagyon sok helyen kilazult. Egy következő nagyobb erejű vihar akár az egész sisakot is lesodorhatja.

2018. július 3-án Labancz Gyula lp., Fogarasi Gerő nyárádkarácsoni gondok meglátogatták Ft. Kató Béla püspök urat Kolozsváron, kinek beszámoltak a kialakult helyzetről.

A megrongálódott tető

Főtiszteletű püspök úr megígérte, hogy a Magyar Állam által elindított rendkívüli templomjavítás projekt keretén belül támogatásban részesül a Nyáradkarácsoni Református Egyházközség.

2018. augusztus havában Labancz Gyula nyáradkarácsoni lelkipásztor összeállítja a pályázatot és felterjeszti a Püspöki Hivatalba.

2019. január 20-án a mellékelt szolgáltatási szerződés alapján megegyezés történt a Nyáradkarácsoni Református Egyházközség és Benkő Richárd István baróti vállalkozó között (társa Lakatos Béla), hogy 86.500,- lejtért (490 gramm arany érteke) felújítják a tornyot. Az egyházközség biztosítja a szállást és egy napi melegételt a szakembereknek a munkálatok ideje alatt.

2019. április 30-án elkezdték a torony javítását és 2019. június 25-én az új csillagos

gömbök felhelyezésével befejezték. A családok nagy szeretettel hozták mindennap az ebédet. A szakemberek hálásak voltak a egyszerű ellátásért. Fogarasi Gerő nyáradkarácsoni gondnok, Sárkány Károly folyfalvi gondnok és a presbiterek meglepedéssel vették át a munkát. „Áldott legyen az Úr! Napról-napra gondoskodik rólunk a mi szabadításunk Istene!” (Zsoltár 68:20.)

*

Kedves pomázi, csobánkai testvérek! A fenti igékkel, énekekkel, verssel köszöntük Benneketek.

„Legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint **csillagok** e világon.” (Filippi 2:15.)

Áldott Karácsonyt kívánunk!

Labancz Gyula lelkipásztor
Nyáradkarácson

**HA ITT MARADOK,
MEGHALOK
(2019. május 23.)**

Textus: Lukács 15,11-32

Akárcsak az előző esteken, a mai estén is köszöntöm szeretettel a pomázi templom padjaiban az élőket és a holtakat. Az első este Isten rákérdezett arra, hogy te melyik vagy: élő, vagy halott? Mert „*Akié a fiú, azé az élet; akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.*” A második este Isten rákérdezett arra, hogy rabok vagyunk, vagy szabadok? Rab vagy, vagy már megszabadultál a fáraó hatalmából, Egyiptom szolgaságából? Mert Jézus Krisztus szabadságra hívott el téged, ezért ne légy szolgája rajta kívül senkinek! A mai este pedig Isten arra kérdez rá, hogy: elveszett vagy, vagy már megtalált vagy? Milyen állapotban vagy most itt a padban: elveszett, vagy megmentett állapotban?

Pál levelei erről szólnak: Régen valótok sötétségben, elveszett állapotban, de a juhok pásztora megtalált titeket. Mert csodálatos dolog, hogy nem a bűnös ember indul el keresni az Istent, akitől elszakadt, hanem az Isten országa kezdi el keresni a bűnös embert. Ma este téged keres az élő Isten. Téged, az elveszett embert.

A Biblia szerint élő van, vagy halott. Vagy rab, vagy szabad. Vagy elveszett, vagy megmentett. Akárhány felekezetből is jöttek ma ide emberek, Jézus csak két embert lát a templomban. Észrevetted, hogy a Bibliában Jézusnak minden története ezzel kezdődik? „*Egy embernek volt két fia.*” Míg meg nem tértem, azt mondtam: Uram, nincs egy olyan történeted, amiben egy embernek négy fia van? Vagy hét? Vagy öt? Miért kezdődik minden példázat azzal, hogy egy embernek volt két fia? Az egyik kiment a szőlőbe, a másik nem. Az egyik bement az atyai házba, a másik nem. Jézussal együtt hány embert feszítettek meg a Golgotán? Miért nem hármat? Miért nem hetet? Miért nem tizenkettőt? Miért van az, hogy Jézus keresztségének csak két oldala van: a bal és a jobb? És mind a két oldalon meg van feszítve egy-egy ember, akikről azt írja a Biblia, hogy mindketten gonosztevők, és mindketten gyalázták Jézust. De amikor megfeszítik, a jobb oldalon szenvedő gonosztevő, haláltusája közben elkezd figyelni a középső kereszten szenvedőre, és azt látja, hogy felfelé kommunikál valakivel. Azt mondja: „*Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.*” Látja, hogy imádkozik azokért, akik a kereszthez alól köpködnek rá, gyalázzák, kacagják, gúnyolják, miközben ő a halállal tusakodik. És ebben a pillanatban leesik a hályog a szeméről. Ránéz a középső kereszten szenvedőre, és azt mondja: „*Uram, emlékezz meg rólam, amikor eljössz majd a te országodban.*” Rájön arra, hogy ki az, aki ott szenved a közepén. Jézus ránéz, és azt mondja: „*Bizony mondom néked (ígérem néked), még ma velem leszel a Paradicsomban.*” Az egyik élő lesz, a másik halott marad. Az egyik megszabadul, a másik rab

marad. Az egyik elveszett lesz, a másik megtalált lesz és üdvözül. Te mi vagy? Elveszett, vagy megtalált?

Azt kell megértened és elfogadnod, hogy minden ember a bűn állapotában van, és ebből az állapotból kell hogy megmenten az Isten.

A tékozló fiú nincs meglegedve azzal, amit az atyától kapott. Sokszor evangélikások Magyarországon, és az alkalom után várnak a templomajtóban. Jönnek a fiatalok, és kérdezik: „Tiszteletes úr, ha én megtérek, azért sört lehet még inni? Rockzenét szabad még hallgatni? Mert tetszik tudni én olyan vagyok, hogy zene, zene nélkül mit érek én...” Ilyenkor leveszem a szemüvegem, megnézem az illetőt, és azt mondom: „Hát Jézussal ezerszer többet érni! De miért nem kérdezed tőlem az igazat?” „Mi az igaz, Miklós tiszteletes?” „Az az igazság, hogy üres belül a szíved. Belül szomjas vagy.” Az az ember, aki szomjas, és nem találja az élő vizet, az elmegy, és előbb-utóbb letérel a pocsolyához, és inni fog belőle. Mert elviselhetetlen a szomjúság. Az az ember, aki szomjas, megy a disznók mos-

van a gondolataidban? Van megelégedett szíved?

Én Kalotaszegen, Körösfőn nőttem fel, a családom egyik ága a magyargyerőmonostori református gyülekezetből származik. Heten voltunk unokái az ottani nagyanyámnak. Olyan finom krémet, amelyet a nagyanyám süített, nem süített senki sem. Ahogy elkészült a tepsiben a krémes, felvágta nyolc felé a hét unokának. Kiosztotta a hét krémet, de nekem mindig azon járt az eszem, hogy azt az egyet, ami megmaradt, hogy tudnám a többiek előtt megszerezni. Ezért soha nem laktam jól azzal az egy krémmel, amit kaptam, mert mindig arra gondoltam, amit nem kaptam meg. Amikor tizennyolc éves koromban elmentem Kolozsvárra a teológiára felvételizni, az első utam a Mátyás téri cukrászdába vezetett (a Mátyás-szoborral szemben), és rendeltem magamnak öt krémet. Bevágtam mind az ötöt. Majdnem ezért nem jutottam be a teológiára, mert rosszul lettem a krémesektől. Akkor tudtam meg, hogy miért mindig csak egy krémet kaptam.

A fiú sem volt meglegedve azzal, amit kapott. Nem telt el sok idő a vagyon kikérése után, összeszedte minden holmiját, és elment otthonról krémet enni. Mert amit otthon kapott, arra azt mondta: ez nekem nem elég. A meglegedetlen szíve miatt aztán teljesen lerongyolódott. A szenvedély, a vágya, a barátokkal való mulatozása, italozása, nőikkel való paráznsága oda vitte, ahova visz ma is minden embert: a kifosztott állapotba. A bűn az, ami teljesen tönkretesz. Ezt az Istentől elszakadt állapotot nevezi a Biblia bűnnek. Távol az Istentől.

De – amint majd látni fogjuk – az Isten mellett, a templomban lévő nagyobbik fiú is elveszett állapotban van. Hogy ezt jobban megértsük, el szeretném mondani, hogy református lelkészként engem hogyan talált meg az Isten huszonegy évvel ezelőtt.

Az itt levő falumbeliek tudják, hogy én egy olyan kalotaszegi színmagyar, színreformátus faluból származom, ahol az emberek nagyon őrzik a hagyományt, járnak a templomba. Az én gyerekkoromban soha nem volt kérdés, hogy vasárnap hova megyünk. Vasárnap a templomba kellett mennünk. Az első gyerekkori emlékem is a templomból való, ahogy négy évesen ott ülök, és lapozgatok egy szürke kis könyvet. Még olvasni se tudtam, de az emlékeim között ott van. Ebben a gyüleke-

lékos vályújához, kinyitja az interneten a pornóoldalt, megtölti magát itallal, alkohollal, dohánybúzzal. Ilyen templomban nem lakik a Szentlélek. Nem bírja a dohányfüstöt. Nem bírja a tisztátalanságot.

Az Isten fiai megelégedett emberek. Te meg vagy elégedve a feleségeddel? Meg vagy elégedve a férjeddél? Mi jár a fejedben? Mi

zetben sokat foglalkoztak velünk. Egy jól dolgozó lelkész volt ott, akihez vallásórára jártunk, és akinél még a pásztorfiú is megtanulta a 129 káté kérdés-feleletet kívülről. Megtanultunk kétszáz éneket, és ez olyan természetes volt, ahogy levegőt veszünk. Megtanultuk a bibliai történeteket, voltak ifjúsági alkalmak. Tizenkilenc éves koromig ezt a lelkeséget szívtam magamba, de nekem soha senki nem beszélt a megtérésről. Még fogalomként sem ismertem. Soha nem hallottam azt, amit Jézus mond Nikodémusnak egy éjjel, hogy lehet valaki a római pápa, lehet valaki református püspök, lehet valaki a konstantinápolyi pátriárka, lehet valaki német kancellár vagy államelnök, lehet akárki, ha újjá nem születik, nemhogy nem megy be, hanem meg sem látja az Isten országát.

Aztán tizenhat éves koromban vágyat éreztem a szívemben, hogy református lelkész legyek: Elmentem a lelkészemhez, és elmondtam neki az elképzelésemet. Ő megkérdezte, hogy miért akarok pap lenni. Azt válaszoltam, hogy a magyar népem és református egyházam iránti szeretetből szeretnék ezzel is segíteni. Ezért mentem teológiára. Elkezdtem a készülést, hogy a felvételin majd a negyvenhárom jelentkező közül a két hely egyikére bejussak. És az Isten bejuttatott a teológiára, elkezdtem tanulni. De láttam, hogy mások – mint például a testvérgyülekezetek lelkésze, *Labancz Gyula* tiszteletes, aki évfolyamtársam volt – nem olyan, mint én. Többet olvasnak Bibliát, mint én, együtt imádkoznak. Az volt bennem, hogy talán ilyen a lelkiségük. Abban a faluban, ahonnan jötök, ilyen a lelkész, a gyülekezet beállítottsága, ezért ők nem olyanok, mint én. Nem mondták el nekem, hogy állj meg, én azért vagyok más, mert én találkoztam Vele! Ebben a találkozásban megbocsátattak a bűneim, feloldozást és örök életet kaptam! Megváltozott a gondolkodásom, az életem célja, a motivációm, megismertem Őt – erről nekem senki nem beszélt.

A végzésem évében *Csiha Kálmán*, Erdély püspöke egy jobbkéz embert keresett magának, aki vele utazik mindenhol, újságot szerkeszt az erdélyi papoknak, és a teológia rektora azt javasolta a püspöknek, hogy Bódis Miklós lesz a legjobb. Így lettem püspöki titkár, és egy szilágysági kis gyülekezetnek a lelkésze, majd rövid időn belül Erdély egyik legerősebb színmagyar, színreformátus gyülekezetének a lelképásztora, amely engem egyhangúlag hívott meg lelkészének, és amely faluban a lelkészi szolgálatomban minden úgy ment, mint a karikacsapás. Egyet füttyentetem, és reggel száz ember ott volt a parókián lapáttal a kézben. Én is beálltam közéjük gumicsizmában, és néhány hét alatt 150 férőhelyes ifjúsági központ épült. Négy százötven ember jött vasárnaponként istentiszteletre, százharminc gyerek énekelt a feleségem vezetésével a kórusban, és nyolcvan fiatal járt péntek estéknél bibliaórára. Ha valaki ezeket kívülről nézte, azt mondta: Ez igen, ez az ideális gyülekezet. Egyetlen dologgal volt baj: a lelkész szívével. Mert Jézus azt mondja egy helyen az Igében: Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri magának, és ha az egész világ jót mond róla, de a

lelkében kárt vall? Az eredeti görög szövegben az szerepel, hogy mennyi egy embernek az értéke, ha magának mindent megnyert, de a saját lelkét elveszíti?

Mivel én reggeltől estig futottam az egyházamért, Istenre, meg a Bibliára nem nagyon jutott időm. Annyi idő jutott, hogy készüljek a szolgálatokra, és közben nem vettem észre, hogy kiégek, mind üresebb és elveszettebb állapotba kerülök. Harminc évesen eljutottam oda, hogy egy este szembenéztem saját magammal. Egy este vettem a bátorságot, szembenéztem a saját magam állapotával, és megrettentem. Mert azon az estén harminc év bűne szakadt rám egyszerre. Nem tudtam elhordozni a bűn súlyát. Sokan azt mondják, hogy akkor fognak megtérni, amikor majd öregek lesznek. Na, azt lássam én! Mert testvérek, a Hátszegi-medencében, ahol átvettem kilenc gyülekezetet, ötben eltemettem már az utolsó magyart is. A másik négy gyülekezetben eltemettem már a gyülekezet két-harmadát, és ha Isten megtart és még éltet, mivel a gyülekezetek átlagéletkora hetvenöt év fölötti, akkor eltemetem mind. Ha valaki azt mondja, hogy majd megtérek, ahogy a jó lator is megtért a halála előtti utolsó pillanatban, elmondom, hogy a harminc éves lelkészi szolgálatom alatt én még ilyet nem láttam. Aki látott, örüljön! Hogy valaki a halálos ágyán megtérjen, ilyet még nem láttam. Miért? Mert amikor a nyomorúságodban ott vergődsz az ágyadban, és rád szakad hetvenöt évnek a bűne, és odajön valaki az ágyad mellé, és azzal biztat, hogy van bocsánat és örök élet (és tényleg van!), te nem tudod majd elhinni! Hogy csak úgy, a Jézus vére annyi bűnt elmos, eltöröl és feloldoz – ezt már nem tudod elhinni.

Amikor hétfő este megláttak engem Berekfürdőn kiszállni a Trabantból, azt mondták: Miklós, úgy jártál az evangélizáció kezdetéig az udvaron, mint akinek egy mázsás kő van a vállára téve. Pedig életerős, harminc éves fiatal ember voltam. Rám szakadt a bűn, és nem találtam a megoldást. Skizofrén lett az életem: kívülről egy irigyelni való, megvalósult, sikeres lelkész vagyok, mindenki csodál, tisztel, felnéz rám, én meg tudom magamról,

hogy belül egy elveszett, nyomorult bűnös ember vagyok. És ez az állapot úgy éleződött ki azon a napon, hogy nem tudok a feleségem szemébe nézni. Mert egy vagyok belül, nem tudok rajta uralkodni, és egészen mást mutatok kívül. Tudatosult bennem, hogy nem tudok többet úrvacsorát osztani. Erdélyben kiállnak az emberek az úrasztala köré, a lelkész megy a kenyérral, és mindegyik előtt megtöri a kenyeret, és odaad a megtört kenyérből egy darabot, azt mondva: „Vedd, ez az Ő teste, amely éretted megtöretik” – és a szemébe kell nézni az embereknek. Eljutottam oda, hogy én már nem tudok az emberek szemébe nézni. Akkor tudatosult bennem, hogy én ezt így nem fogom tovább csinálni. Ha ez az élet ilyen élet, akkor én ezt nem akarom tovább élni. Harminc éves koromra a magam választott, magam elképzelt út lezárult. Nem láttam a kiutat, ezért vettem egy fejszét, kimentem a cinterem zöld fűvére, és levartam egy cöveket sírhelynek. Bementem a lelkészi hivatalba, bezártam az ajtót, és négy sorban megírtam a végrendeletemet. Egyetlen dologom volt még: a családomat hazavinni Kalotaszegre biztonságba, aztán el voltam szárván: a Trabant ügyis kartonból van, nagy sebességgel bemegek egy kamion alá, és azzal véget ér a skizofrén élet.

Amikor évekkal ezelőtt egy evangéliumi tévé csatorna felhívott Bukarestbe, hogy egy dokumentumfilmet készítsenek velem és a feleségemmel a megtérésünkről, a megtérésünk miatti meghurcolásunkról, elítélésünkről, és arról, hogy aztán hogy nyitotta ki Isten a nagy tágas teret a románok közötti misszióra, és hogy hívott el arra, hogy én, a magyar pap a románoknak románul hirdessem az evangéliumot, akkor a műsorvezető ennél a pillanatnál szörnyülködve rám nézett, és azt kérdezte: „Miklós tiszteletes, maga tisztában volt akkor azzal, hogy ha öngyilkos lesz, a pokolba jut?” Egy nagyon megrázó választ adtam: „Berghianu testvér, azon az estén a pokol is jobbnak nézett ki, mint ez az élet itt lenni, megvalósulva, sikeresen, de Jézus nélkül.”

Az elveszett állapotodra nézve megkérdezem: bírod meg, testvér? Bírod a skizofréniát? Egy lenni belül, és másnak lenni kívül? Bírod még a színészeletet? Én harminc éves koromig bírtam: a világnak is, meg az Istennek is... Azt hittem, hogy a kettő megy együtt. Van út – mondja Salamon –, ami igaznak néz ki az ember előtt, egyenesnek tűnik, de a vége a halálba, a kárhozatba vezet.

Beültünk az autóba, hazaérkeztünk Kalotaszegre, de olyan kimerült és fáradt voltam, tombolt bennem a démonvilág az elvesztésemre, hogy a fenekemen ülve a kanapén elaludtam. Arra ébredtem reggel, hogy le vagyok takarva pokróccal, és költöztem a feleségem: „Miklós, be vagyunk már pakolva az autóba, a gyerekek is bent ülnek a hátsó ülésen, induljunk Berekfürdőre.” Beültem, és elindultam az autóval. Azt a százötven kilométeres utat nem kívánom senkinek. Minden kamionnál, ami velem szembe jött, egy idegen hang azt mondta: „Csavard meg a kormányt, és menj be alá!” De jött egy szelíd hang is: „Te nyomorult ember, a hátsó ülésen ott van a családod, miért menjenek veled a halálba?”

Így érkezünk meg a Megbékélés Házához, ahol este hétkor kezdődött az evangélizáció. Azon az estén Isten odahozta a ti lelkeszettek, Pap Lászlót, aki rákos beteg volt. Már fel voltak dagadva a nyirokmirigyei. Felment a szószékre, és bár tudta, hogy nem sok ideje van hátra, csillogott a szeme, és ragyogott az arca az örömtől. Nem tudtam, mi je van ennek a papnak, ami nekem nincs. Én is pap vagyok, ő is. Én itt vagyok egészségesen, ő pedig vívódik a rákkal. Én itt vagyok, mindenem megvan, ő pedig pár hét múlva mindent el fog veszíteni, itt kell hagyja. Uram, nekem még sincs olyan örömem, mint neki!

Aztán elkezdett beszélni arról, hogy ő meg a templom kulcsát is elitta. Ilyet mondani emberek előtt! Ilyet felvállal egy teológiai professzor fia, hogy papként ilyen mélységbe jutott, hogy zugívó lett! És kezdett beszélni a megtéréséről, hogy vitte el Biatorbágyra a lelkes kollégája. Harminc évesen először hallottam bizonygatót a református egyházban. Először hallottam valakit arról beszélni, hogy hogyan könyörült meg rajta az Isten negyven évesen.

De nemcsak arról beszélt, hanem egy kőről, amit az Isten lerakott a Sionon. Azt mondta: „Neked két lehetőség van. Vagy ráállsz erre a kőre, és ráépítesz mindent, a jövődet, a családot, vagy nekimesz ennek a kőnek, és akkor összetöröd magad.” Én tudtam, hogy a kamion alá úgy kell bemenni, hogy még véletlenül se maradjak toloszékben, hanem úgy szedjenek össze darabokban. Tudtam azt, mi az, nekimeni a kőnek, és meghalni. De ott felragyogott egy másik út, és Isten azt mondta: „Nézd csak, Bódis Miklós, nem kell a kárhozatba menni. Van egy más élet, van egy más út, és ha rálépsz erre az útra, az az üdvösségbe vezet.” És azóta ez a kedvenc énekem: „A mennyből jöttél közénk, hogy út legyél, feláldoztad magad a bűnömért!”

Ebben a pillanatban a tereméből eltűntek az emberek. Eltűnt a szószékéről az igehirdető is. Érzékeltem, hogy ott vannak, de mintha ott se lettek volna. Ettől kezdve nem volt más ott, csak én a hátsó sorban, a bűnös ember. A szószékéről egy hang szólt, de nem emberi hang, mert aki mondta, csak egy cserépedény volt, néhány hét múlva por, akit arra használt az Isten, hogy hozzam beszéljen, és a Szentlélek hívott: „Miklós, gyere! Állj rá erre a kőre! Nincs más megoldás. Ha nem teszed meg ma este, ha itt maradsz – meghalsz!”

Ha itt maradok a moslékos vályú mellett, meghalok; nekem lépnem kell. Ott aznap este nem kellett hívni Billy Grahamet, hogy előre hívjon, mert amikor véget ért az evangélizáció, mint akit puskából lőttek ki... Odamentem, és elmondtam, hogy az út végén vagyok. Itt már Pásztor Gyula bácsi vette át a vezetést, aki akkor egy éve veszítette el a feleségét. Bevitte egy szobába, leültetett egy ágyra, és szembenézett velem. Megkérdezte: „Miklós, megengeded, hogy imádkozzok érted?” Azt mondtam: „Igen.” Elkezdett imádkozni, majd rám nézett, és megkérdezte: „Szeretnél-e magadért imádkozni?” Harminc évesen tettem valamit, amit még soha: leestem a kanapéról a térdemre, és papként kinyögtem három mondatot. Addig úgy imádkoztam a szószéken, mint a vízfolyás, ott csak nyögtem: „Uram, elrontottam az életemet, mert mentem a magam feje után. Nekem

mindig megvolt a magam terve: én pap leszek, ez a lány lesz a feleségem, én ezt csinálom, én ide megyek... Nekem minden lépésem ki volt tervezve, és mindig megvalósítottam, amit akartam. Uram, eljutottam az utam végére, nem bírom tovább. Én így nem tudok élni, ha valamit még tudsz velem kezdeni, könyörülj meg rajtam.” Felálltam a kanapé mellől, és éreztem, ahogy lehullnak rólam a kötelek.

Azóta nem kell innom. Azért, mert nem vagyok szomjas. Nem azért, mert ez a szabály, hogy a hívők nem isznak. Ha szomjas lennék, meginnám, és senkinek semmi köze hozzá. Abban a pillanatban megszánt a démonvilág tombolása, egyszerre mérhetetlen csend lett. Mint mikor Jézus ráparancsolt a szélre, a viharra, és azt mondta: „Legyen csend!” És abban a pillanatban Jézus szavára kisimult a tenger. Bódis Miklós szívében csend lett, és azóta annyian próbálták elvenni ezt a csendet. Annyira irigylis az ördög ezt a csendet, de nem tudja elvenni. Mert „az én békességemet adom néktek; de nem úgy adom néktek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek, ne is csüggedjen.” Bízatok! Bízatok, mert én vagyok!

Drága testvérek, kisimult a tenger, és abban a pillanatban tudtam, hogy nekem nem kell bemelegkezni, nekem nem kell nyelveken szólni, nekem nem kell próféciákat megfejteni, és nem kell még a szombatot is megtartani, meg még ezt csinálni, azt csinálni, mert ott helyben tudtam, hogy örök életem van. Meg vannak bocsájtva a bűneim, és ha most meghalok, én hazamegyek Hozzá. Mert megváltott és megkezesett.

Felkeltem, kimentem a folyosóra, és ekkor történt ott velem valami. Este kilenc óra volt, félhomály, egyetlen gyenge égő világított, és Isten megnyitotta a fületem, és három percen át hallottam, ahogy az angyalok énekelnek a mennyben. Ott álltam a folyosón a félhomályban, csorogtak a könnyeim, és néztem az ajtókat, nehogy valaki kinyissa, és megszűnjön az ének. Hallottam, ahogy millió angyal és szent énekel a mennyben. Szövege nem volt (a szöveg le van írva a Jelenések 14-ben), hanem harmónia, melódia volt. És jött, mint nagy vizek zúgása. Ott álltam, és kértem az Urat, hogy még, még, nehogy abbamaradjon. Amikor rám tör a magány, egyedül vagyok, sírok, küszködök, harcolok (mert nekem is vannak harcaim), akkor mindig erre a három percre gondolok. Tudjátok, miért? Mert akkor este érettem énekel a menny. Dicsőítették a Bárányt. Hogy nem halt meg hiába. Nézzétek csak, Bódis Miklós elindult haza! Nem halt meg hiába a kereszten a Bárány, még egy bűnös elindult haza.

Tudjátok, mi a reménységem? Hogy még lesz egy nap, amikor hallani fogom az éneket, mert énekelni fog értem a menny, amikor a gyöngykapuknál lerakom a szemüvegemet, lerakjuk a toloszékeket, a pacemakereket, a protéziseket, a műlábakat, és fehér ruhában belépünk, és a Bárányal elindulunk az üveg-tenger felé. Énekelni fog a menny, Bódis Miklós megérkezett haza. Mert még nem érkeztem

meg. Még csak úton vagyok, de Trausch Liza néni azt mondta, hogy elég ez az út ahhoz, hogy megtartsom, mert sok szög van beleverve. Elég erős ez az út, mert Jézus azt mondta: Én vagyok az út, én foglak téged megtartani! A kereszti fog téged megtartani! A Krisztus fog megtartani! Ő elég erős ahhoz, hogy végig megtartsom! És tudom, hogy egyszer lesz egy nap, amikor belépek a gyöngykapun, és énekelni fog a menny: „A Bárány nem halt meg hiába”.

Testvér, ha te ma este a cselekedetedben, a templomba járásodban, a vallásosságodban, vagy az adományaidban bízol, akkor éretted hiába halt meg a Bárány. Hát miért halt meg a Bárány, hiszen te jó vagy! Miért halt meg a Bárány, te templomba jársz! Te teszel-veszel, adakozol, neked nincs bűnöd, te galambszívet örököltél az édesanyádtól. Csak a galambszíved miatt már mindenki fut körülötted és otthagy! Ha valami másban bízol, és nem a Krisztusban, a Krisztus megváltásában, akkor érted a Bárány teljesen hiába halt meg. Testvér, akarod-e ma este, hogy a Bárány ne haljon meg hiába? Tudjátok, mit hiszek? Ma este a mennyben az angyalok lenéznek a pomázi templomra, de nem azt nézik, hogy hányan vannak itt, hanem azt nézik, hogy a sok között van-e egy, aki azt mondja: „Ha itt maradok, ebben az állapotban, meghalok. Ezért én ma este felkelek, és hazamegyek. Ma este felkelek, és elmegyek az

Rembrandt: A tékozló fiú hazatérése (1661)

apámhoz. Otthagynom a moslékos vályút. Otthagynom a bűneimet, hátrahagyom egész eddigi életemet. Hazamegyek, és azt fogom mondani az apámnak, hogy vétkeztem.” Megteszed ma este ezt? Vagy kimész innen, ki a világba, a sötétbe, a bűnbe, s ha ebben az állapotban maradsz, akkor elveszel.

Drága testvérek, egy apának volt két fia. Nemcsak az, amelyik a moslékos vályú mellé jutott, hanem aki ott van a templom, az atyai ház mellett, de az Ige azt mondja, hogy semmilyen kapcsolata nem volt az atyával. Ő sem volt meglegedett, mert azt mondta: „Apám, nekem még egy kecskét sem adtál, hogy szórakozzam a barátaimmal, együtt együnk, igyunk.”

Benne is üresség volt. Ott volt az atyai ház mellett, és üres volt az élete.

Kivetítettünk ide egy gyönyörű festményt, Rembrandt Tékozló fiú című képét. Azt mondják, hogy Rembrandt saját magát festette meg a tékozló fiú képében, hátulról, félprofilban, rongyos ruhában. Nézzétek meg, ahogy az atya magához öleli az előtte letérdelő fiát. Az atya arcán látszik, hogy sok szenvedést látott. Sok keserűség, sok szomorúság, sok gyöttrődés van az arcán – a fiai miatt. Hazajön ez a rongyos fiú, az apa visszafogadja. A kép jobb oldalán pedig ott áll a nagyobbik, a vallásos fiú szép öltözetben. Két lépcsőfokkal felette áll a testvérének és az apjának, és megvetőleg néz – de nem a testvéreire, hanem az apjára. Észrevettétek, hogy a beszédében nem a testvérét, hanem az apját vádolja? Apám, ezt a szerencsétlent, aki elvitte a vagyonodat, és elverte, ezt te visszafogadod az atyai házba? Megmosod, felöltözteted, gyűrűt adsz neki, és levágatod a hízott borjút? Miféle dolog ez? Én meg, aki itt élek mellette vallásosan, itt járok-kelek, takarítom a templomot, ezt velem soha nem tetted meg... Kiderül, hogy ez a nagyobbik fiú egyáltalán nem érti, mi a kegyelem. Nem tudja, mi a megváltás, mi az üdvösség, mi a bocsánat és mi a visszafogadás.

Hogy amit látunk, jobban értsük, szeretném elmondani, hogy Marosvásárhelyen van egy drága testvérem, akinek van két fia. Egy este megszálltam náluk, és akkor ő elmondta, hogy „Miklós, itt van a két fiam, nagyon szeretem őket, esténként csak annyit csinállok, hogy kinyitom a hálószobám ajtaját, és kinézek a folyosóra, mert a hálószoba ajtaja a fogastra nyílik, és megnézem, hogy a fogas alatt ott van-e a két fiam cipője. Ha a két cipő ott van, be sem megyek hozzájuk, hogy lássam, mit csinálnak, bemegyek, és békességben lefekszem: itthon vannak a fiaim.”

Testvér, ma este az Isten kinéz a mennyei Jeruzsálem ablakán, és tudod, mit lát a tornáccon? Ott van a tornáccon egy cipő lehányva, lepisilve. Ki tudja, mikor vetette le, amikor a disznópajta tetején aludt, a disznók moslékjának fröcskölése megtöltötte ezt a cipőt, ez az egy cipője volt, és hazajött ebben a cipőben, és leveti a cipőjét. Leteszi a mennyei Jeruzsálem tornácára. Az atya kinéz, és lát egy koszos, bűdös, mocskos cipőt, és örül a szíve: az egyik fiam hazajött. Az egyik fiam bent van az atyai házban. Itthon van a fiam! És nézi keserűen, hogy a másik fia, akinek olyan lakkcipője van, hogy a tükrében meg tudsz borotválkozni, mert minisztériumba jár vele, meg parketten táncol, úri helyeken – de az a cipő nincs ott. Az a cipő nincs letéve oda. És várja az atya, hogy mikor látja meg azt a cipőt is. A másikat. Hogy örüljön a szíve. Örülnöd kellene, hogy a testvéred hazajött! Nem beszélve arról, hogy neked kellett volna utána menni, hogy megkeresd és hazahozd! De vallásosként nem mentél utána, nem hívtad haza! A nyomor hazahozta – örülnöd kellene,

hogy itthon van! De nézzétek, meg, nem tud örülni. Vádol, és lenézi az atyát.

Hazajöhetsz, testvérem. Tudod miért? Mert egy apának nem két fia van. Ennek az apának három fia van. Csak az egyikről nem beszél. Mert olyan, mint Baradlay Jenő.

Meghalt azért, hogy Baradlay Ödön és Baradlay Richárd éljenek. Ennek az apának három fia volt, de az egyik nincs ott, mert meghalt gyalázatos módon, a szégyenfán, a keresztben, hogy a tróger, meg a vallásos éljen.

Hogy neked életed legyen. Ezért van ennek az apának az arcán a gyötrellem és a szenvedés, mert végignézte, hogy a harmadik fia meghal. Azért adta oda a harmadik fiát, hogy a másik kettő hazajöhessen. És téged a vallásost, a jólöltöztöt, meg a másikat a sánctól, a bordélyból, a drogból, alkoholtól várnak haza. Hazajöhetsz.

Azt mondd, nem megy? De megy! Tudod, hogy? Ha rajtunk múlna, mindig ott lennénk törött lábbal a földön. De van egy Atya, aki aláink nyúl, és azt mondja, nézz fel rám. Kapaszkodj belém, én átkarollak téged, és együtt menni fog! És be fogunk érkezni az Isten országába, mert ez az Atya kijön eléd, ma este is keresi közöttünk az elveszettet, az elbukottat, a leesettet. Testvérek, neki nem színészellet kell. Neki megtört szív kell, alázat, alászállás kell, és vágy kell ahhoz, hogy Ő megtalálja téged.

Testvér, belegondoltál abba, mi lenne belőled, veled, ha Ő nem jön el? Most hol lennél? Valaki azt mondta ma, akit meglátogattam, aki szolgált felétek és ti szeretitek (*Laár Endre – a szerk.*), hogy tiszteletes úr, bele sem gondolok abba, mi lenne, ha ezt a terhet, amit a betegség által kaptam most, úgy kellene hordoznom, hogy nincs mellettem az Isten. Ez az! Hogyan fogod hordozni? Hogyan fogod átélni az öregséget, a tehetetlenséget, a gyengeséget, a lemondást, a rákot, a bűnt, a nyomorúságot, ha Ő nem lesz, ha Ő nincs?! Engedd, hogy a véres kéz ma este megtalálja! Mert Ő ma este keresi közöttünk az elveszettet.

Egyedül Isten olyan, hogy egy olyanért, ami elveszett, a legdrágábbat adja. Elveszett dologért senki nem ad semmit. Hiába vagy te arany, vagy ezüst, ha ez az arany, vagy ezüst bent van a sárban, a mocsárban elveszve, értéktelen. Ha egy gyémánt a tenger mélyén van elveszve, egy fillért nem ér. Egyedül Isten volt olyan, hogy az elveszettért odaadta mindenét. És amikor még bűnben voltunk, Jézus akkor halt meg értünk. Engedd, hogy ezen a héten a vallásosságodban, az önteltségedben, az elbizakodottságodban, a tiltakozásaidban megtalálja, megmentsen és megszabadítsa!

Huszonegy évvel ezelőtt, egy februári este, Isten azt mondta: „Bódís Miklós, most hazajöhetsz.” És megtaláltam az Isten országát. Engedd, hogy Isten megtalálja téged! Gyere haza! Várnak téged otthon. Ámen.

P.A.

SCHOLZ LÁSZLÓ A TÉKOZLÓ FIÚ ATYJA VIZONTLÁTÁSOKOR

Atyám, ne fond karod nyakamra,
lány ölelése fojtogat:
lehervadt régen orcám hamva,
tartsd vissza most a csókodat –
mert vétkeztem Te ellened,
nem vagyok többé gyermeked!

Koldus vagyok, rongyos ruhájú,
pazarló, léha, sőt vak is.
Nem illet engem, csak a vályú,
megelégedném azzal is.
Hagyd most a régit, fényeset –
leszek legkisebb béresem.

Kiadta már a rám eső részt,
nem jár nekem több semmi más.
Hogy ínséget láttam s törődést,
csak én, csak én vagyok hibás.
Eltékoztam jussomat,
mindent, mit név és otthon ad.

Ujjamra mégis gyűrűt húzol?
Díszesre váltod rossz gúnyám?
Szíved szerelme most is unszol
sok bánatjártá év után?
Ó, szív, atyai szív, örök!
Eléd roskadva megtörök.

Nagyobb a szíved, mint a vétkem,
mint ennen keblemben a vád.
Kivet mindenki, szomjan-étlen,
Te vagy most egyetlen barát.
Magam utálok, más kerül.
Te szeretsz híven egyedül.

Atyám, ölelj hát, csókold orcám,
édes, akár bocsánatod.
Kit visszavártál, búne harcán,
fiad meghalt s feltámadott.
Óh, hív a ház! – add a sarut:
Ki elveszett, ma hazajut.

Egy ismert mondás szerint az igazság az, ha azt kapjuk, amit megérdemlünk, a kegyelem az, hogy megkapjuk azt, amit nem érdemlünk, az irgalom pedig az, hogy nem kapjuk meg azt, amit különben megérdemelnénk. Isten igazsága szerint a bűn zsoldja halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban. Ez ember által nem érdemelhető ki, mert egyedül Jézus Krisztus kereszthalála szerezhet váltást és bűnbocsánatot, eltörölve a követelesével minket terhelő adóslevelet, oda-szegezve azt a keresztfára. Magára vette a bűnt, annak büntetésével együtt: Ő, a bíró halt meg értünk, helyettünk és miattunk.

Minden hitre jutott embernek olyan bíró az élő Istene, aki meghalt érte. Ezért bizony egyáltalán nem könnyű szolgálat egyházi bírónak lenni, mert az egyházi bíraskodásban is úgy kell képviselni az igazságot, hogy abban kiábrázolódjon Krisztus szeretete, bűnbocsátó kegyelme. Az igazság szolgálatában igazságosnak, a kegyelem szolgálatában irgalmasnak kell lennie, bíróként, lelkesként egyaránt.

Loránt Gábor lelkipásztor

LORÁNT GÁBOR újpest-belsővárosi lelkipásztor egyházkerületi bíró, akivel jogtanácsosként egy bírósági tárgyaláson futottam össze. A határozathozatal után megbeszéltük, hogy felkeresem a parókiáján, beszéljen olvasóinknak az életéről, pomázi emlékeiről és lelkipásztori munkájáról – az igazság és a kegyelem szolgálatában.

- Egy igehirdetésedben az üdvösség útját egy kábelhídhöz hasonlítottad, melynek első pillére, kapuja az isteni kegyelem, másik pillére a megérkezés dicsősége, a kettő közötti hídtet pedig a keresztyén élet. Személyes életemben hogyan jutottál el az első pillérig, hogyan talált rád az isteni kegyelem?

- Hosszú út vezetett ideig. Eredetileg katolikusnak kereszteltek meg, katolikus templomba jártam. Voltam elsőáldozó, bémálkozó is. Kilenc éves koromban egy úttörőtáborban nyaraltam, ahol a táborútné el kellett volna mondanom egy blőd, politikai töltetű verset, amire nem voltam hajlandó, s ezért annyira

PORTRÉ

AZ IGAZSÁG ÉS A KEGYELEM SZOLGÁLATÁBAN

LORÁNT GÁBOR lelkipásztor Isten akaratának megértéséről, a Sátán igemagyarázatáról és a jól működő gyülekezetek titkáról

megszégyenítettek, hogy elhatároztam, soha többé nem megyek úttörőtáborba. Édesanyám – aki református asszony volt – egyik kolléganőjétől hallotta, hogy az országban egyetlen református üdülő maradt meg gyülekezeti kézen, a kelenföldi gyülekezeté Tahiban. Ez nem a „Sion hegye”, hanem Leányfalu és Tahi között van fent, a hegyek alatt. Tíz éves koromtól kezdve minden nyáron itt nyaraltam. Amikor az itt megismert barátaim konfirmáltak és elkezdtek ifjúsági bibliaórára járni, hívtak engem is. Így jutottam el a kelenföldi ifibe. Ekkor hallottam először arról: van olyan, hogy „megtérés”. Addig soha egyetlen szót se hallottam erről.

Ettől kezdve jártam a gyülekezetbe, templomba, énekeltem a kórusunkban, és ezzel el is telt tizenhét esztendő. Egy idő után elkezdett valami nagyon zavarni. Az ifiben megjelentek olyan fiatalok, akik nagyon komolyan gondolták a hitüket, – én is –, de sehogy se fért a fejembe, hogy ők mégis teljesen mást mondanak, mint amit én, ők egész másként látják Isten dolgait, mint ahogyan én. Elgondolkodtam azon, hogy valami itt nem stimmel. Vagy velük, vagy velem. Később kiderült, hogy újjászületett fiúk voltak, én pedig csupán vallásos. Naponként olvasva a Bibliát azzal is szembesültem, hogy a hit lényege az Istennel való élő, párbeszédés kapcsolat – én pedig még soha nem tapasztaltam, hogy az Úr engem megszólított volna. Bár imádkoztam, de arra soha semmiféle válasz nem érkezett.

- És elkezdted látni önmagadat: „amint vagyok”?

- Az ember legnagyobb csalódása az életben, ha önmagában csalódik. Én mindig jó fiúnak tartottam magamat. Kitűnő tanuló voltam, az általános iskolától az egyetemi vörös diplomáig. Elkönyveltem magamról, hogy tulajdonképpen „jó fej” vagyok. De 32 éves koromban egy olyan eseménysorozat történt velem, amely bebizonyította számomra, hogy én sem vagyok „különb a Deákné vásznánál”. Ekkor nyílt fel a szemem: nincs olyan, hogy „jó fiú”. Addig sem vontam kétségbe soha, hogy Krisztus élt, hogy minden ember bűnös, és hogy Ő értünk halt meg a kereszten. Egy-

fajta deduktív levezetés alapján hittem mind ezekben: minden ember bűnös, azaz én is bűnös vagyok. Jézus meghalt az emberekért, ebből pedig az következik, hogy én értem is. De ez mindenféle személyességet nélkülözött.

Abban az állapotban, amikor nagyot csaldtam önmagamban és ugyancsak magam alá kerültem, eszembe jutottak a Bibliában olvasott dolgok. Aztán eljött egy éjszaka, amikor már nem tudtam aludni sem, annyira felzaklattak a hirtelen meglátott bűneim. Nem tudtam túllépni rajtuk, és úgy éreztem, hogy menthetetlenül el fogok kárhozni. Így teltek el órák, és egyszer csak eszembe jutott, hogy hiszen épp ezért halt meg Jézus! Nemcsak a nagy gazemberekért, hanem személy szerint én értem is! Abban a pillanatban elaludtam, és másnap úgy ébredtem fel, hogy teljesen kicserélődött a gondolkodásom – magyarul megtértem.

- Szabad rákérdeznem még konkrétan, milyen volt valójában ez a „jó” fiú?

- Konkrétan: valakivel szemben olyan agresszívan viselkedtem – egy nagyon furcsa helyzetben –, hogy amikor utána hazamentem, egyszerűen nem érttem, mi tört fel

Az Újpest-belsővárosi templom

belőlem. Összeomlott bennem a világ, mint egy kártyavár. Belegondoltam, hogy ha én így tudok viselkedni, akkor ezek szerint ennek a gyökere ott van bennem, csak idáig nem jött elő. Jól nevelt gyerek voltam, alapvetően nyugodt, csöndes, szófogadó fiú, felnőttként sem voltak konfliktusaim, tizenöt évig voltam egyetlen munkahelyen mint villamosmérnök – minden szép és jó volt, de ez a szép kép hirtelen összetört. Akkor láttam meg, hogy minden bűnnek a gyökere ott van bennem, csak a neveltetésem, az adott körülmények miatt ezek még nem jöttek elő. Bármilyen bűn elkövetésére képes lennék – ezt bizonyította be számomra Isten. Akkor értettem meg, hogy nekem is megváltásra van szükségem.

- *A híd első pillérén tehát átmentél. Mi változott meg az életedben?*

- Gyakorlatilag minden. Nagyon érdekes volt, hogy például az érdeklődési köröm is teljesen átalakult. Azelőtt éltém-haltam az úrkutatásért. Meghatározó élmény volt még kamaszkoromban a holdra szállás. Nagyon érdekelt, túlságosan is sok időt töltöttem el ezzel. Megtérésem után nem is érttem, hogy miért érdekelt ez engem annyira, miért foglalta le annyira a gondolataimat. És ezen kívül is voltak még témák, amelyek eltűntek, és egész más dolgok felé fordultam: az Isten dolgai kezdtek el érdekelni.

- *És hogy jutottál el oda, hogy neked a teológiára kell menned?*

- Egy pár hónappal később, amikor kiderült rólam, hogy újjászülettem, az ifivezetőm elkezdett unszolni, hogy jelentkezzem a teológiára, és legyek lelkész. Én eredetileg nagyon zárkózott ember voltam, például az ifire jársom első négy éve alatt egy árva kukkot se szóltam, mindig csak hallgattam a többieket. Azt feleltem, hogy eszem ágában sincs teológiára menni. Villamosmérnökként dolgoztam, a foglalkozásomat nagyon szerettem. Mozi-technikával foglalkoztunk, erősítők, vetítógépek, szabályozástechnika fejlesztésével. Az is jó volt, hogy nem az „asztalfióknak” dolgoztunk, hanem szinte a tervezőasztalról vitték el a rajzokat, mert már gyártani akarták.

De egy hónap múlva ismét azzal kerestem meg az ifivezetőm, hogy szerinte el kellene menjek a teológiára. Megint azt válaszoltam, hogy szó sem lehet róla. Amikor pedig harmadszor is felhozta a témát, arra jutottam, megkérdezem erről Istent. Mit mond Ő? Akkor egy nagyon kemény hónap következett imádkozással, böjtöléssel, hogy mutassa meg Isten egyértelműen, mi az Ő akarata. Ő pedig teljesen egyértelműen megmutatta nekem, hogy ez az én utam.

- *Így kerültél a teológiára, de közben dolgoztál...*

- Igen, 1986-tól munka mellett levelezőre jártam. Akkor még nem voltam nős, édesanyám nyugdíjas volt, valamiből élni kellett.

Közben pedig teljes erőbedobással tanultam. A mi évfolyamunk volt az első, amelyeknek már kötelező volt hébert és görögöt is tanulni. A Teológián két évet kihagytam, egyet betegség miatt, a másikat pedig azért, mert közben megnősültem, s így csak 1993-ban vé-

dakalászi vagy csobánkai. *Kurfis Imre* meg ide járt később egy ideig Újpestre gyülekezetbe.

Hogy mennyire „szanatórium” volt nekem ez az időszak, az is mutatja, hogy amikor Újpestre kerültem, itt aztán minden rám szakadt. Korábban mindenhol beosztott voltam, nem kellett presbiteri gyűléseket vezetnem, megszervezni a gyülekezet életét, konfliktusokat kezelni, problémákat megoldani. Az első öt év nagyon nehéz volt Újpesten. Megmondom őszintén, volt bennem egy olyan reménység, hogy majd úgyis meg fognak hívni Budakalászára... Vagy majd úgyis meg fognak hívni Pomázra...

- *Úgy tudom, hívtak is, Budakalászára és később Pomázra is.*

- Hívtak, igen. Azonban nekem voltak bizo-

nyos elképzeléseim a gyülekezetépítésre nézve. Ezeket az elképzeléseket elmondtam Pomázon is, elmondtam itt, Újpesten is, és megkérdeztem, hogy támogatja-e ezeket a presbitérium. Ugyanakkor nem-e volt az alapvető oka annak, hogy nem lettem se pomázi, se budakalászi lelképásztor, ui. nem csak ez alapján döntöttem.

- *Budakalászi hívása hogyan történt?*

- Először *Orbán Laci* bácsi írt nekem egy levelet, amelyben azt a bibliai példát hozta fel, amikor Pál apostolnak éjjel látomásban megjelent egy macedón férfi, és azt mondta neki: „jőj át, légy segítségünknek nekünk!” Azt írta, tudja, hogy Újpesten jó helyem van, és egy kicsit vad ötletnek tűnik, de ő így látja: nekem oda kellene mennem. Az volt az érdekes, hogy amikor megérkezett postán ez a levél Újpestre, akkor az aznapi Ige is éppen ez volt. Én kapásból igent mondtam volna, de feleségemnek nem tetszett az ötlet, és magam is úgy láttam jó-nak, ha megkérdezzük valakit. Leutaztunk egy vidéken lakó kedves, baráti házaspárhoz, és tanácsot kértünk tőlük. Egyébként én minden fontosabb döntésem előtt szoktam tanácsot kérni másoktól. Úgy vélem, hogy bár természetesen van igei vezetés, de félreérthető is lehet önmagában, hiszen emlékezzünk: amikor a Sátán megkísértette Jézust, az Írásból vett ígéket idézett neki. Jézus nem ugrott be a Sátán „igemagyarázatának”, de én emberből vagyok, és nem látom kívülről magamat, csak a saját vágyaimat, elképzeléseimet tudom képviselni, – ezért úgy gondolom, fontos, hogy mások véleményét is meghallgassam, mielőtt döntést hozok. Barátainknak sem tetszett az ötlet. Azt mondták, hogy ha Istennek az lett volna a szándéka, hogy budakalászi lelkész legyek, akkor miért hozott volna Újpestre? Maradhattam volna pomázi beosztott lelkész, és megvárhattam volna, amíg lehetőség nyílik a megválasztásomra.

Kiránduláson a pomázi ifivel

geztem. De még be sem fejeztem a Teológiát, amikor a kelenföldi gyülekezetben exmisszusként kezdtem szolgálni, majd ösztöl ugyanott segédlelkészként.

- *Aztán 1999-ben kerültél Pomázra. Hogy történt?*

- *Sípos Ete Álmos* ajánlott engem *Pap Lászlóné Erzsike* néninek. *Szedlák Tibi* volt akkor a beosztott lelkész, de ő szeptembertől kimenni készült Amerikába, és Erzsike néni szükségére volt egy másik beosztott lelkészre. De előtte még három hónapot voltam Rákospalota-Óvárosban is, mert *Simonfi Sándor* keresett valakit, aki külföldi tartózkodása alatt, ill. egyéb nyári elfoglaltságai miatt helyettesíti.

Tizenöt hónapot voltam Pomázon, nagyon szerettem ott lenni. Számomra ez a tizenöt hónap „szanatórium” volt, több okból is. A vidéki emberek mások, mint a budapestiek, sokkal közvetlenebbek. Nagyon hamar kialakultak kapcsolataim, sok hívó emberrel találkoztam, azt lehet mondani, hogy a tenyerén hordott a gyülekezet. Azonkívül a lelkészi szolgálat minden szépsége az enyém volt, minden nehézsége pedig Erzsikéé. Olyan értelemben, hogy Erzsike egyáltalán nem tartott igényt arra, hogy szervezési, vagy építkezéssel kapcsolatos kérdésekbe belefolyjak, így mentesültem minden döntési felelősséggel járó dologtól. Ugyanakkor minden vasárnap prédikálhattam. Az volt a kialakult rend, hogy egyik vasárnap Erzsike prédikált Csobánkán és Pomázon, és én voltam Budakalászon, következő vasárnap pedig pont fordítva.

Rám bízta Erzsike az ifi vezetését és a hittanórákat is. Jó kapcsolatban álltam az ifiakkal: *Malmos Attilával*, *Kerekes Péterrel*, *Sulyán Andival*, *Sípos Péterrel*, *Szedlák Mikivel*, a *Mooré-h-lányokkal*, a *Laár-lányokkal*, és sorolhatnám még tovább, bár sok idő eltelt azóta, és sokak neve nem ugrik be rögtön, mint ahogy már keverem azt is, ki volt közülük pomázi, ki bu-

A budakalászi szószéken

- Isten végzése, rendelése helyezett Újpestre, ezért nyilván nagyon körültekintően kellett eljárnod Isten akaratát keresve. Mi volt az az Ige, amely Újpestre szólított?

- Ezt az Igét úgy kaptam, hogy amikor újpesti presbiterek eljöttek Budakalászra meghallgatni egy igehirdetésemet, még aznap elhívtak Újpestre, ahol egy három órás „kikérdezés” estem át. Majd hazamentem és elővettem egy papírlapot, egyik hasábra a Pomázon maradáson, a másikra az Újpestre menetelem mellett szóló érveket írtam fel. Teljesen egyforma hosszú volt mindkét lista, ezért fogalmam sem volt, mit kellene tennem. Szívem szerint nagyon szívesen maradtam volna Pomázon, ugyanakkor az is ott motoszkált bennem, hogy azért mégiscsak 46 éves vagyok, ha valamikor szeretnék önálló lelkipásztor lenni, most itt van a lehetőség. Viszont ha türelmes vagyok, és várok még, Erzsike nyugdíjba menetele után valószínűleg engem választanak meg Pomázon lelkésznek. Tényleg nem tudtam, hogy mi legyen.

Kérdeztem az újpesti presbitereket, mikorra kell választ adnom. Azt mondták, hogy a világ teremtésére is elég volt hét nap, tehát a következő vasárnapig döntsem el. Ez alatt az idő alatt mindvégig töprengtem, tipródtam, imádkoztam. Megint csak arra jutottam, hogy nem az a kérdés, én mit gondolok, nem is az a kérdés, hogy az újpestiek mit gondolnak, hanem hogy mit gondol erről az Úr. Erzsike volt a főnököm, ezért a vasárnapi istentisztelet alapigéjét ő határozta meg. Előre elkészített terv szerint egy-egy bibliai könyvet vettünk végig, akkor éppen a Zsidókhoz írt levél alapján hirdettük Isten Igéjét. Amikor elkezdtem készülni, kiderült, hogy a vasárnapi Ige, melyről szolgálnom kell, ez volt: „Hit által engedelmeskedett Ábrahám, amikor elhívott, hogy induljon el arra a helyre, amelyet örökségül fog kapni. És elindult, nem tudva, hova megy.” (Zsid 11,8). Ez akkor teljesen mellbe vágott, mert tényleg az volt a kérdés előttem, hogy elinduljak-e egy olyan helyre, amelyről nem tudom, hova megyek... Abban a pillanatban eldőlt a dolog.

- Akkor itt nem kellett tanácsot kérned...

- De igen. Mert hogy csak egy Igére én nem szoktam elindulni. Nagysietéssel kiszaladtam Budakalászra, és megkértem Réz Laci bácsit, Orbán Laci bácsit és Hermann Árpit, hogy hadd beszélhessek velük. Elmondtam nekik, mivel kerestek meg, és mielőtt még az újpesti presbitereknek választ adnék, szeretném kikérni az ő véleményüket is. Azt mondták, hogy ugyan akartak már szólni nekem..., számítottak rám..., de hát erről úgy látszik, már lekéstek... Isten akaratába belenyugodva, fájó szívvel, de elengednek. Akkorra már megépült a kalászi templom és éppen a parókiát építették. Réz Laci bácsi még próbálkozott egy kicsit, és mondogatta, milyen jó lenne, ha ott maradnék náluk, de aztán végül ő is elfogadta, hogy ez az Úr akarata. Aztán három év múlva megérkezett az a bizonyos levél Orbán Laci bácsitól...

- Mindenesetre az mindenki számára nagyon tanulságos lehet ebből, hogy milyen odafigyeléssel kutattad Isten akaratát, hogy mennyire vigyáztál arra, nehogy letérítsen valami emberi elképzelés vagy sötét sugallat arról az útról, amelyet az Úr jelölt ki a számodra.

- Olvastam egyszer egy nagyon érdekes gondolatot arról, hogy Isten akaratát hogyan lehet megérteni. Egy képet használt a könyv írója, hogy Isten úgy vezeti az embert az Ő akaratának megértésére, mint ahogy a régi időkben a hajókat bevezették egy sziklás kikötőbe. Egymás mögött volt két-három világítótorony, és azok egy bizonyos főirányba világítottak. Ha a kormányos csak egy fényt látott, akkor tudhatta, hogy ez a jó irány, amelyen be kell hajózni, különben zátonyra fut. Ha csak

egy fényt látok, az azt mutatja, hogy mehetek. Ha az egyik világítótorony erre mutat, a másik arra, a harmadik meg amarra, akkor annak hajótörés a vége.

Ezen gondolkodtam el, amikor a kalásziak hívtak engem: ugyan én úgy éreztem, mintha Isten mondaná, menjek Budakalászra, mégis eltartott néhány hétig, amíg megértettem, hogy mi Isten valódi akarata, ti. hogy Újpesten kell maradnom. Isten megállított.

- És ugyanez volt a helyzet Pomázzal kapcsolatban is 2006-ban?

- Igen. Megint az volt bennem, hogy szívem szerint mennék Pomázra, mert régi testvéreim vannak ott is. Emlékszem, Toókos Csaba bácsi búcsúztatása volt Debrecenben, és én szintén azzal a busszal utaztam a temetésre, amellyel a pomázi testvérek, s már a buszon kapacitáltak, fogadjam el a hívásukat. De már Újpesten is voltak élő hitű testvéreim, és tudtam: ott a helyem.

- Egyébként szerinted milyen egy jól működő gyülekezet?

- Az a jó gyülekezet, amelyik – némi túlzással – lelkész nélkül is megélne. A gyülekezeteknek nem lenne szabad ennyire lelkészfüggőnek lenniük. Persze nem volt hiábavaló, hogy tanultam héberül, görögül, gyakorlati teológiát, és megtanultam, hogyan kell prédikálni, – de legyenek olyan gyülekezeti tagok, presbiterek, akik akár egy istentiszteletet is meg tudnának tartani, mint például Mikó Laci bácsi, a Presbiteri Szövetség volt missziói titkára, aki egy evangélicizációs hetet megtartott bárhol, pedig nem volt lelkészi végzettsége.

A GYÜLEKEZET RENDELTETÉSE

Isten akarata az, hogy az ember mind egyénileg, mind közösségekben, mind szavaiban, mind cselekedeteiben Őt dicsőítse és Őt képviselje. Ez az egyes ember és a gyülekezet küldetése ebben a világban.

A gyülekezet rendeltetése tehát Isten dicsőségének szolgálata. Ez öt területen valósul meg:

1. **Isten dicsőségének szemlélése.** Isten dicsőségét hálatelt szívvel szemlélhetjük és tanulmányozhatjuk a teremtett világban, a történelem alakulásában és az emberi lelkiismeretben, de legkivált az Igében (azaz Isten általános és különös kijelentésében).

2. **Isten dicsőítése.** Isten dicsőségének szolgálatához elsőrendben is hozzátartozik az ő dicsőítése imádságban és énekekben, vagyis szavak és zene segítségével fogalmazva meg mindazt a hálát, melyet Isten dicsőségének szemlélése gerjeszt a szívünkben.

3. **Isten dicsőségének hirdetése:** az evangéliumnak, azaz Krisztus váltságát szolgáló és feltámadásának hirdetése – kettős eredménnyel. (Pál apostol szavaival élve: „élet illata életre” vagy „halál illata halálra” (2Kor 2,16; mind a kettő az Úr dicsőségét szolgálja.) A teremtő, gondviselő, megváltó, megszentelő Isten hirdetése.

4. **Isten dicsőségének hirdetése tettekben.** „Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,16).

5. **Isten dicsőségének megélése a szeretet közösségében.** „Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.” (Jn 13,35). „Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak, és mindenük közös volt... Napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban, és amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részültek az ételben; dicsérték az Istent, és kedvelte őket az egész nép.” (ApCsel 2,44. 46-47a).

A gyülekezet tehát akkor szolgálja Isten dicsőségét, ha betölti rendeltetését, azaz:

1. szemléli és tanulmányozza Isten dicsőségét – **tanítás**;
2. dicsőíti Istent – **istentisztelet**;
3. hirdeti Isten dicsőségét – **misszió**;
4. tettekben szolgálja Isten dicsőségét – **szolgálat**;
5. s mindezt szeretetközösségben műveli – **közösség**.

A gyülekezetépítésnek is éppen ezek a legfőbb területei.

(Loránt Gábor 2006-2014 közötti gyülekezetépítési tervének bevezetője)

A szolgálatban részt kell vennie a gyülekezeti tagoknak is, ne mindent a lelkésztől várjanak. Itt Újpesten például én egyáltalán nem folyok bele az építkezésekbe, felújításokba, mert nem értek hozzá. Vannak a gyülekezetben építészek, ők tárgyalnak a vállalkozókkal. Néha a lelkészekben van egy olyan attitűd, hogy ők értenek mindenhez a legjobban. Ez nagyon rossz hozzáállás, és sok problémának ez a forrása.

Fontos továbbá, hogy ne csak istentisztelet legyen, ne csak bibliaórák legyenek, hanem működjenek házi csoportok is. A házi közösség nem klub vagy valamilyen önszerveződő társaság, hanem a gyülekezet által megbízott és felkészített személy vezetése alatt álló, az Ige mellé szerveződő kis csoport. Egy bevezető után van egy beszélgetés az Igéről, vagy a vasárnapi istentisztelet igehirdetését beszéljük meg, a beszélgetés után pedig mindenki beszámol arról, mi történt vele az elmúlt két vagy három hétben. Ezekben a közösségekben lehet úgy hordozni egymás problémáit, nehézségeit, örömeit, bánatait, hogy közben egészen közel kerülünk egymáshoz, imádkozunk egymásért, segítünk egymásnak.

Nálunk kilenc házi csoport működik, átlag tíz gyülekezeti taggal. Én nem ellenőrzöm ezeket, illetve az egyik közösségekben tag vagyok, de nem vezető! Mert a lelkészeknek is szüksége van arra, hogy táplálkozzék. Ha valaki állandóan csak szolgál, az kiegészítésre van szükség. Hogy táplálkozás nélkül táplálják másokat, olyan nincs.

Van Újpesten egy házi imaközösség is, amelyik 1946 óta működik folyamatosan. Kéthetente tartják alkalmait házaknál. Ezen szintén részt veszek mint tag.

Nekem az az egyik alapelve, hogy meg kell bízunk azokban az emberekben, akiket a presbitérium bízott meg házicsoport-vezetéssel vagy házigazdai szolgálattal (mert ezeket a szolgálatokat különválasztottuk), és nem kell fölöttük szigorú felügyeletet gyakorolni. Persze tudunk egymásról, és negyedévente tartunk egy házicsoport-vezetői megbeszélést.

Nagyon fontos tehát, hogy együttműködő módon, de sok öntevékenység legyen a gyülekezetben. Ha a gyülekezeti tagok látják, hogy szükség van rájuk, és felelősséggel vehetnek szolgálatokat, akkor nemcsak fo-

Úrvacsoraosztás Budakalászon

gyasztóként lesznek jelen a gyülekezet életében, hanem örömmel végzik, ami rájuk bízott.

- De azért te is vezetsz egy „házi” csoportot, ha a családodat lehet így nevezni. Mesélnél róluk is valamit!

- A feleségemmel, Anikóval a kelenföldi ifiben ismerkedtem meg, akkor már 34 éves voltam. Még mindig ifibe jártam, de ez talán bocsánatos bűnnek számított, mert akkor már én voltam az ifivezető és végeztem a teológiát. Ő akkor került az ifibe egy barátnője révén, de még nem volt hívő. Egy idő után megakadt rajta a szemem, de rögtön „befékeztem”. Hiába szép és kedves, de nem megtért leány, szó sem lehet róla! A szívem ugyan felé hajlott, de mint hívő ember tudtam, hogy felemás igát nem lehet viselni. Minden nyáron megrendezésre kerültek Tahiban az ifjúsági hetek, és ő is részt vett egy ilyen héten. Akkor még nem őt, hanem tíz-tizenkét naposak voltak a nyári táborok, és ennek a kétharmada felé a barátnőjével együtt megtért. Megmondom őszintén, én ezt olyan jelnek vettem, mintha a piros lámpa zöldre váltott volna. Kaptam Igét is rá, de megint úgy voltam vele, hogy ez nem elég, beszéltem azokkal a testvéreimmel, akikkel a gyülekezetben egy imaközösségbe jártam. Elmondtam nekik, milyen szándék vezet, és helyesnek találták. Ha az Istentől veszi az ember, akkor a „vad” dolgok is jók, és ez is egy ilyen vad dolognak számított: egyik csütörtökön beszélgettem Anikóval – még nem tudva, hogy ez az ifivezető és egy ifitag közötti beszélgetés lesz, vagy több ennél, – vasárnap pedig már megkértem a kezét. E két dátum között zajlott le minden: hogy kaptam Igét, hogy beszélgettem a barátaimmal, sőt későbbi feleségem barát-

nőjével is, s mindezekből összeállt a kép, és vettem magamnak a bátorságot a döntő lépésre: s amikor megkértem a kezét, ő igent mondott. Egy évig voltunk jegyesek, végül 1990-ben házasodtunk össze. Akkor én már 36 éves voltam, Anikó pedig 22.

Három gyermekkel ajándékozott meg bennünket Isten: van egy 26 és egy 21 éves fiunk, Marci és Gábor, és egy 9 éves kislányunk. Isten így adta. Kérdezgették tőlem, hogy nem lesz-e furcsa megint szülői értekezletekre járni? Mondtam, hogy nem. 56 éves voltam, amikor megszületett Eszti, és nagyon boldog vagyok, hogy őt is adta az Úr.

- Ezen a kábelhídon haladva, hogy érzed, meddig jutottál eddigi életed során?

- A kábelhíd példáját én úgy mondtam, hogy az első pillér a kegyelem, a megtérés, a második pillér meg az, amikor az ember meghal. Vagy felfogható úgy is, hogy az első pillér Jézus Krisztus golgotai kereszthalála, a második pillér pedig az Ő visszajövele. Akár egyéni életünket, akár az üdvörténetet nézzük, mindkettő hasonlít a kábelhídroz. Mi már nagyon elfelejtkezünk arról, hogy Jézus visszajön. Abból élünk, hogy Ő meghalt, megváltott, feltámadt, adta a Szentlelkét, megtérünk, de aztán csak megyünk, megyünk, megyünk... Nem nagyon szoktunk előre tekinteni arra, ami a hívő emberek nagyon fontos reménysége, hogy Jézus visszajön. Őt várjuk. Vagy ha ezt már nem érzük meg, akkor fizikai halálunkkal mi kerülünk hozzá. Megyünk a hídon, és nem tudhatjuk, hol tartunk.

Van egy kedvenc igém a Zsidókhöz írott levél 9. részében: „És amint elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik, úgy Krisztus is egyszer áldoztatott fel, hogy sokak bűnét elvegye. Másodszor majd a bűn hordozása nélkül fog megjelenni azoknak, akik várják őt üdvösségükre.” (Zsid 9,27-28) Ebben az egyetlen igeversben benne van mindkét pillér. Mi várjuk Őt üdvösségünkre. Nagyon fontos tehát, hogy hívőként ne csak úgy „éljünk bele a világba”, hanem tudjuk, hogy egy meghatározott cél felé megyünk, és ez a cél az Ő visszajövele, hogy országa megjelenjen itt a földön.

Puskás Attila

Búcsúztatás 2001 januárjában

Régi Historiák

TÖRTÉNELMI KRIPTASOR A RÉGI REFORMÁTUS TEMETŐBEN I. rész – A Takách sírkert

A régi református temető legnagyobb sírkertje a Takách sírkert. A fellelt adatok alapján tizenhét családtag van itt eltemetve, az utolsó temetés 1983-ban történt egy – ma jeltelen – sírba, melynek sírkövét ismeretlenek elulajdonították. A nem a pomázi ághoz tartozó Takách Gyulát (1928-1983) eltemették a vele azonos nevű apjának, Takách Gyulának (1891-1958) nyughelyébe. Róluk *Kempelen Béla* családtörténeti munkája ad felvilágosítást: 1891-ben kaptak engedélyt arra, hogy használhatják a Gyöngyöshalászi előnevet és a Takách írásmódot.

Az első fellelhető anyakönyvi bejegyzés nemes nemzetes és vitézlkő Takách Mihályról és felesége Györi Teréziáról 1829-ből való, amikor Terézia nevű leánygyermekük született, majd a későbbi 48-as honvéd, ifj. Takách Mihály 1831-ben, 1834-ben Karolina, 1837-ben Amália, 1841-ben pedig második fia, László következett. A keresztszülői körsokot elárul a család rangjáról és társadalmi kapcsolatairól: Tekintetes Bárczay Bárczay Ferenc; Bujdosó Mihály és neje, aki ekkor a tanító és „papi segéd”; nemzetes Teszár József és neje; nemzetes Kladek József, akinek felesége Takách Erzsébet volt, idős Takách Mihály testvére. De ide tartoznak társadalmi rangjuk szerint a Mares, a Király, a Szilády családok a község 19. századi értelmiségi középosztályát képezve, akik iskolázottságuk miatt alkalmasak voltak arra, hogy a Wattay-Teleki domínium intézőjeként vagy felügyelőjeként vagy a vármegye alkalmazottjaként valamely hivatalt betöltsenek.

A Gyöngyöshalászi Takách család, Kempelen Béla: Magyar nemesi családok című forrása alapján a messzi múltba vezeti vissza a történetét. Gergely nevű ősiük 1217-ben a Szentföldön járt. Simon 1430-ban elesett a rozgonyi csatában, Dániel és Mátyás 1552-ben Eger vára ostrománál vesztette életét. Az 1654-ben az Ung vármegyében kihirdetett nemességgel Takách Mihály és fiai a Gyöngyöshalászi előnevet kapták. Pest megyében 1827-ben hirdették ki nemességüket. Ezekre az adatokra *Janka László* zenetanár és helytörténész hívta fel először a figyelmemet, amiért ezúton is köszönetet mondok.

Az anyakönyvi adatok arra utalnak, hogy a család a 19. század elején telepedett le Pomázon. Takách

Mihály mint intéző, a Bárczay / Radvánszky birtok szolgálatában állt. Saját ingatlanvagyonnal valószínűleg nem rendelkezett, legalábbis az eddigi adatok erre utalnak. A mai Mártírok útja elején valaha volt Takách-porta – a későbbi Bartkó-ház, majd Schiffer-ház és Tsz központ – valószínű, hogy szolgálati lakás volt és a Bárczay / Radvánszky tulajdon részét képezte. *Tóth Ferenc* forrásgyűjteményében a Takách

(Takács) név egyik birtokösszeírásban sem található. A református egyháznak hűséges tagjai voltak, egyes adatok szerint Pozsony környékéről vallási okok miatt települtek a protestáns Wattayak birtokára. Az egyház valamennyi adománygyűjtési akciójában részt vettek. Ahhoz a szűk körhöz tartoztak, akik áldozatkészségükkel nagyban hozzájárultak a sok anyagi nehézséggel küzdő helyi egyházközség fenntartásához. Takách Mihály a helyi község tekintélyes tagja volt. Amikor a tomboló viharban gyermekeket kellett menteni a megáradt Derából, nem késlekedett, és ő volt az, aki az 1848-as jobbágyfelszabadítást követően javasolta, hogy szűnjön meg a kettős gondnoki rendszer a pomázi egyházközségben. (Addig ugyanis külön választottak gondnokot a nemesek és külön a közembernek.) Az erre vonatkozó feljegyzések az egyházközség kéziratárában megtalálhatók.

Takách Mihályt a reformkor eseményei, a küszöbönálló történelem minden bizonnyal foglalkoztatta és várakozással töltötte el. Mares Móric naplójában van arról említés – aki a fiatal Takách Mihálynak jó pajtása volt –, hogy Lukács Pál 1840 telén történő itt tartózkodása idején gyakran járt Takách „bácsihoz” esti beszélgetésekre, s mi másról folytatható a szó, mint a politikáról... Nincs arról tudomásunk, hogy Takách Mihály és Lukács Pál honnan ismerték egymást, hisz a felvidéki Kamocsa és Pomáz nincs túl közel egymáshoz, az azonban tény, hogy Lukács Pál magánnevelőként sok családnál megfordult. Pedagógiai törekvéseiben a hazaszeretet, és a hazafiságra való nevelés központi szerepet játszott, így a két férfi a reformkor eszméiről is bizonyosan egyformán gondolkodott. Hasonló

elvek érvényesülhettek Takáchéknál is a családi nevelésben.

Az ifjú Takách Mihályban (1831-1919) az elvetett mag jó talajra hullott. Alig múlt tizenhét éves, amikor beállt a frissen szerveződő magyar honvédség soraiba, s mint honvédtüzér végigharcolta a szabadságharcot. Selmecebányánál sebesülést szerzett. Részt vett az északi hadjáratban, a branyiszkoói hadműveletben, mely a Görgey hadtest számára lehetővé tette a magyar főerőkkel való egyesülését, a tavaszi hadjárat megindítását. Mint tüzemester harcolt a kápolnai, a hatvani, az isaszegi, a váci és a nagysallói ütközetekben. Tábormokai között találjuk az angol Guyont, a szerb Damjanicsot, a lengyel Dembinszkit, a német Aulichot, továbbá Görgeyt és Klapkát. Ezeket az adatokat megőrizte a Borovszky-féle vármegyetörténet is a Pomázzról szóló kötetében. Arról nincs adat, hogy érte-e retorzió a családot a szabadságharc bukása után, valószínű, hogy pénzzel kiváltották a katonaságból.

A felnőtt Takách Mihályról az ARCANUM adatbázis 67 találatot hoz fel, benne tagdíj befizetések (Magyar Ipar 1871, Turisták Lapja 1889), alapítványi támogatás (Protestáns egyházi iskolák lapja 1902). Feltehető, hogy gazdasági akadémiát végzett és szőlőoltványokkal foglalkozott, aminek bizonyára volt piaca a filoxerajárvány által okozott konjunktúra idején. A Földművelési Értesítőben 1893-ban 40ezer, majd 45ezer oltványt kínált eladásra. A Pesti Hírlap 1889-ben arról értesít, hogy Takách Mihály és Lupa Péter szeszkiállításra kitüntető oklevelet szerzett. Erről a Gazdasági Mérnökök értesítője is hírt ad. A Borászati Lapok 1914 évi száma részletesen ír a „Százszoros” nevű szőlőhibridről, mely direkt termő, nem kell permetezni, ellenálló vörösborszőlő fajta volt. A lap 1914 évi 15. száma cikket és fényképet is közöl „Egy érdekes szőlőiskola” címmel. A „Százszoros” hibrid rothadásának vizsgálatára tanúsító bizottság is alakult, melynek tagjai: dr. Zboray Béla főszolgabíró, Wattay Gusztáv, Pajcsity János községi bíró és

Laszlovszky Béla borellenőrző bizottsági elnök voltak, és megállapították, hogy a szőlő hibátlan. Takách Mihály a 20. század elején már valószínűleg Budapesten élt. Lemondott Pomázon presbitériumi tagságáról, neve és feleségéé a Takarékpénztár pomázi fiókjának megalkulása alkalmával tűnik fel csupán 1900-ban. Egyházközségünk őriz egy ezüst úrvacsorai kelyhet 1874-ből, melynek felirata: „Takách Mihály és neje a pomázi református egyháznak”.

A Takách Mihálynak és Demjén Portörő Eleonórának egyetlen gyermeke volt Takách Gyula (Mihály és Titusz), aki 1869-ben született és 1949-ben halt meg. Az egyházi anyakönyvből kitűnik, hogy korán házasodott: György nevű fia 1893-ban született és 2 éves korában meghalt, További gyermekei: László 1895-ben, Géza 1901-ben, Attila pedig 1912-ben született, aki azonban már nincs bejegyezve a pomázi egyházi anyakönyvbe. Bizonyosan Budapesten éltek, s a vadászattal jegyezték el magukat mindannyian, mert 1932 és 1944 között kis megszakításokkal a Magyar Vadászüjságot írták és szerkesztették, ahol Takách Attilának versei és novellái is megjelentek (1934-ben: Az öreg vadász búcsúja – vers –; Vadászat Erdélyben – novella –; A régi óra – vers) A vadászösvényeken című regényt díszkötésben több újságban is hirdetik, sőt annak egyik kiadása még 2006-ban is könyvraktári listára került. Az ARCANUM adatbázisban Takách Géza 1942-43-ban katonatisztként – mint százados – tűnik fel egy hirdetésben, mint aki vadászpuskát és idomított vadász viszlát keres. Hogy a háborúban mi lett a sorsa, arról nincs adatunk, hasonlóképpen Lászlóról sem. Attila 1946-ban halt meg és „idegen földben nyugszik,” mint azt apjának fejfáján olvashatjuk.

A Takách sírkert halottai: Szabó Lajosné Takách Margit 1887, Takách Mihály 1991-1860, Takách Mihályné Györi Terézia 1843, Takách Amália 1840, Sarolta 1844, Erzsébet 1791-1847, Demjén Portörő Jné 1894, Szabó Lajosné Takách Etel 1914, Takách Mihály 1831-1919, Takách Mihályné Demjén Portörő Eleonora 1925, Takách György 1891-1895, Takách Gyula 1869-1949, Takách Gyuláné 1966, továbbá Takách Gyula 1891-1958, és ifj. Takách Gyula 1928-1983, akik a pozsonyi ágból valók. Takách Mihály László nevű testvére és családja nem itt lett eltemetve.

Azt feltételezhetjük, hogy az ifjú Takách Mihálynak (1831-1919) nincs élő leszármazottja. A sírkertet nem látogatja senki. Elgondolkodtató, hogy a fejköve – amiről kezdetben azt hittük, hogy ellopták – leborítva hevert egy betonkupac mélyén, amikor Izsó Mihály és Gombos Lajos testvérünk kegyeleti okokból hozzálátott a sírkert rendezéséhez, és megtalálták a hibátlan állapotban lévő követ. Most, hogy a rendezés a végéhez közeledik, a sír az eredeti formájában áll, alkalmas arra, hogy az arra elhaladók kegyeletüket a szabadságharc ifjú honvédtüzérének emléke előtt leróják. Túrakorunk pedig minden esztendő március 14-én nemzetiszínű szalaggal köti át a sírkövét, hogy sírja mellett tisztelegjen az 1848/49-es szabadságharc eseményeinek emléke előtt.

Könczöl Dánielné

NŐI CSENDES NAP PÁTYON 2019. november 9.

2019. november 9-én, szombaton budakalászi, pomázi és csobánkai nőtestvérekkel Pátyra indultunk csendesnapra. Minden példa sántít kicsit, de a következő szerintem illet ránk: ahol az Úr építi az Ő templomát (lelki épülete, erősödése gyülekezetünk női tagjainak), ott a Sátán is építi az ő kápolnáját, aki egy balesettel próbált eltántorítani bennünket a csendesnapról. Kiszálltunk az autóbusból és hálásak voltunk Istennek, hogy nagyobb baj nem történt.

Mi hárman csobánkaiak csak úgy magunknak elénekeltük „Az Úr csodásan működik” halleluja-éneket, és türelmesen vártuk a Pomázról utánunk küldött autóbust, amely meg is érkezett. Kicsit késve (10 óra helyett 11-re) megérkeztünk Pátyra a református templomhoz.

Örömmel tapasztaltam, hogy ifj. Vizi Istvánné Anikó lelkesasszony és imatársai könyörgése meghallgatásra talált, mert a pátyi református templom karzata alatti rész megtelt nőtestvérekkel, és fűtött templom várt bennünket (ez volt az imakérés). Az Úr a dicsőség a meghallgatott imáért. A szöszék felújítása, restaurálása is folyamatban van.

Szolgáló testvérünk Cseri Kálmánné Enikő néni a 73. Zsoltáron keresztül saját élettapasztalataival világított rá arra, hogy mi az elfogadás, befogadás, elengedés, megbocsátás:

- hogyan fogadta el a testvére fiatalkori eltávozását, aki egy baleset áldozata lett,
- hogyan olvasta még férjével közösen a 2Timóteus 4. rész 6-8 versét, aki aztán pár nap múlva elment a minden élők útján, és hogyan gyászolta meg,
- hogyan engedünk el szakmai sikereket, fiatalágunkat, erőnket.

Ne feledjük, hogy sáfárságra kaptuk a munkás éveinket, gyermekeinket. Használjuk ki jól nyugdíjas éveinket, csepegtessük unokáink szívébe Isten igéjét, énekeljünk velük. És engedjük el őket, amikor eljön az idő. A megbocsátást egész életünkben gyakorolnunk kell, nem elfelejtve, hogy Jézus Krisztus is megbocsátott nekünk. Minél közelebb vagyunk az Úrhoz, ha Ő az első az életünkben, annál könnyebben tudunk az Ő segítségével elengedni, elfogadni, befogadni, megbocsátani.

A második biznyságtévő Óváryné Herpai Dóra, pomázi gyülekezetünk tagja volt. Elmondta, hogy huszonhárom évesen indult el az

Úr útján. Lelkigondozóként Dömösön megtapasztalta és naponta tapasztalja, hogyan újulnak meg nyomorúságban levő életék. Naponta kér és kap bölcsességet, türelmet és szeretetet gyermekei neveléséhez. A Róma 8,28 versével fejezte be biznyságtételét: „Akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál”.

A déli harangszóra szeretetvendégség várt bennünket a parókian.

A harmadik biznyságtévő Mezei Istvánné Ildikó jászberényi református lelkipásztor asszony is a saját élettapasztalatain keresztül magyarázta az elengedés, elfogadás, befogadás és megbocsátás fogalmait, Isten igéjét és kedves énekeit felhasználva. Tizenhat évesen tért meg. Az Úrma figyelve neveltek fel öt fiú és egy leánygyermeket a párjával. Kiemelte, hogy a legfontosabb és a legelső a befogadás, az Úr Jézus befogadása a szívünkbe, keresztalálának és feltámadásának elfogadása a saját életünkre nézve: a megtérés. A lelkes asszony is biznyságot tett arról, hogy

- csak az Úrtól kapott bölcsességgel, türellemmel és szeretettel tudta gyermekeit nevelni úgy, hogy közben teológiai tanulmányait végezte,
- hogy elengedte gyermekeit, akik már kirepültek a szülői házból, és
- hogy hogyan fogadta el fiainak a párjait is.

Biznyságtételét Túrmezei Erzsébet „Nem ejt hibát” című versével fejezte be.

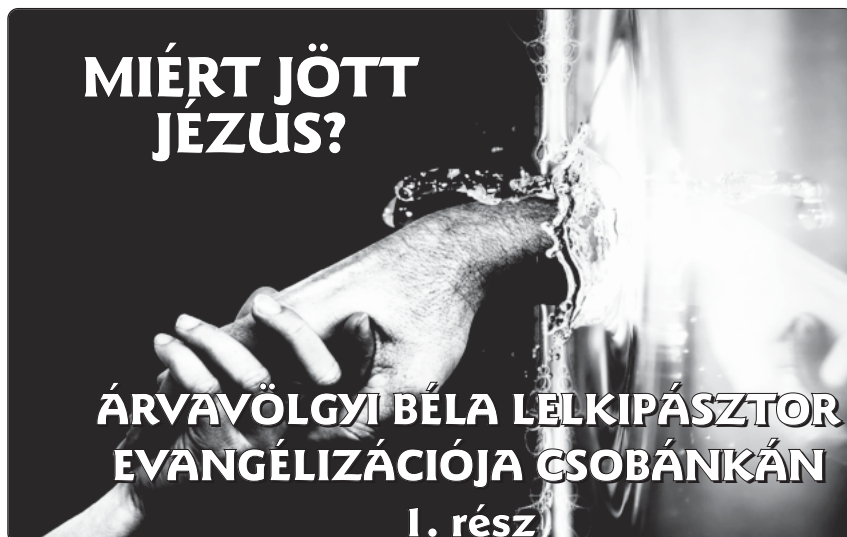
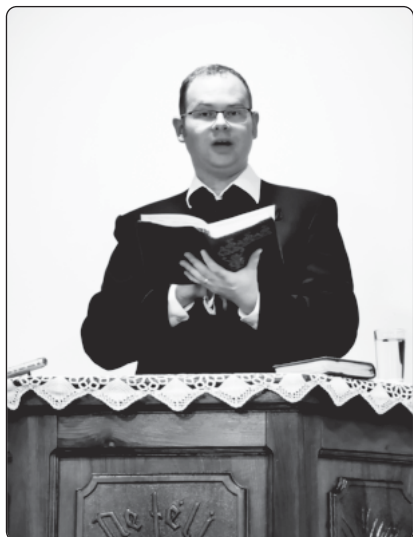
Testileg pihentető, lelkiileg építő volt ez az alkalom, gondolom nemcsak számomra, hanem nőtestvéreim számára is. Személy szerint hálás vagyok azért is, hogy találkoztam a Mátraházról már ismert testvérekkel, sőt azzal a testvérrel is, aki tavaly óta nehéz betegségen, kezeléseken esett át, és most, hála az Úrnak, jól van. Abban is ismételt megerősítést nyertem, hogy a Biblia, az Isten igéje és mindennapjaink szorosan összekapcsolódnak, és minden, ami az életünkben történik, azzal az Úrnak célja van. Nekem csak figyelnem kell Rá, hogy kapcsolatban legyek Vele naponta, és hogy Ő legyen életben az első helyen.

A sok közül egyik kedves énekemmel, a 272. református ének első sorával szeretném befejezni beszámolómat, megköszönve lelkészeinknek és gyülekezetünk előjáróinak a támogatást: „Mind jó, amit Isten ténszen...”.

Testvéri szeretettel:

Benedek Julianna, Csobánka

MIÉRT JÖTT JÉZUS?

ÁRVAVÖLGYI BÉLA LELKIPÁSZTOR
EVANGÉLIZÁCIÓJA CSOBÁNKÁN

I. rész

Miért kell az evangélizáció? Azért, mert múlhatatlanul szükségünk van arra (nem néha vagy időről időre, hanem mindig), hogy tükörbe nézzünk. Meglássuk magunkat olyanak, amilyenek vagyunk; hogy tudatára ébredjünk annak, hogy Jézus Krisztus nélkül a bűneinkben fogunk meghalni a bűnmegmaradás törvénye szerint. Ahogy az anyagmegmaradás törvénye a fizikai világ meghatározó természeti törvénye, a bűnmegmaradás törvénye a lelki élet legfontosabb lelki törvénye: vagy Jézus Krisztusra vetjük bűneinket, és feloldozást, bocsánatot nyerünk Általa, vagy megmaradunk bűneinkben, és elveszünk, mert Isten haragja marad rajtunk. Jézus Krisztus a kereszten magára vette a mi bűneinket, Ő szenvedte el bűneinkért a büntetést, Ő fizetett helyettünk, és egyedül az ebben való hit mentesít a bűneink következménye alól. Nincs más út.

ÁRVAVÖLGYI BÉLA tahitófalu református lelkipásztor csobánkai evangélizációján találóan jegyezte meg: senkinek sem életcélja, hogy kárhozatra jusson, mégis tömegek masíroznak a kárhozatba. Minden egyes bűn egy-egy lépés efelé. De Isten útját állja az embernek. Ezért jött Jézus.

HOGY MEGKERESSEN 2019. november 25.

„Jöjjetek, lássátok azt az embert, aki megmondott nekem mindent, amit tettem: vajon nem Ő a Krisztus?”

Textus: Jn 4,4-18.28-30

Kedves testvérek! Gondolj bele, mennyi mindent kerestél csak ma reggel óta! A nap kezdetén talán a megfelelő ruhát, aztán a reggelihez valót – mit is kívánnék... Kereshetted a telefonodat, vagy a slusszkulcsot. Egy címet, telefonszámot, vagy naptárt. És igen, kereshetted a Bibliában a mai Igét, ha szoktál Bibliát olvasni. A keresés az élet jele: amíg az ember keres valamit, addig akar valamit. Aki már nem keres, az feladta: beletörődött, hogy az adott dolog elveszett, eltűnt. Véletlenül persze még így is ráakadhat arra, amiről már lemondott. De hogy nem reménnyel tekint a dolog megtalálására, az biztos. Viszont aki keres, annak van reménye, hogy szorgalmát siker koronázza. Amit hajlandó vagyok keresni, az nekem fontos, más dolgok elő helyezem. A többi várhat, amíg Ezt a dolgot megtalálom. Még inkább igaz a reménység és fontosnak tartás akkor, ha egy másik embert keresek: csak azt keresem, akivel beszélnem kell, akivel fontos lenne, hogy találkozzam. Ha nem akarom látni, akkor nem keresem: vannak

ilyen nem várt, rossz ízű találkozások is. De ha keresem az illetőt, akkor érdekelt vagyok a megtalálásában.

A hét estein azt fogjuk végiggondolni, hogy vajon mi vitte rá az Úr Jézust, Isten tökéletes és szent Fiát, hogy isteni kiváltságokkal teli csodaszép életét otthagyja, és eljőjön ebbe a szomorú világba. A ma tanult ének szerint az Úr Jézus eljövételének első célja ez: hogy megkeressen.

Milyen végtelen boldogság járhatja át mindenki szívét, aki ebbe belegondol! Sokszor olyan magányosak vagyunk – talán még családban élve is. Megvannak a kapcsolataink, de az őszinteség, a hév talán már régóta hiányzik. Találkozunk, de vajon keressük-e egymást örömmel? Mikor kerested szíved heveségével a társadat, gyermekedet? És mikor kerestél téged a családból valaki úgy, hogy látszott: alig várta, hogy végre lásson? Erre nem kisebb személyről derül ki, mint Isten örök Fiáról, hogy azért mondott le minden szépről és jóról, hogy téged megkeressen. És itt is igaz, amit az előbb mondtam: aki keres valamit, valakit, annak az fontos, és reméli, hogy meg is fogja találni. Az Úr Jézus emberkeresésére ez halmozottan igaz: hiszen Ő minden embert számon tart, és akit keres, azt nem véletlenül keresi: azzal célja van. A keresett ember számára mondanivalója van, és Isteni bizottsággal tudja is, hogy keresése nem lesz hiábavaló. Így kerestél meg engem az Úr Jézus, amikor középiskolás koromban ma-

gányos voltam. És úgy megmutatta a szeretetét irántam, hogy ahhoz hasonló boldogságot senki mással nem élhettem meg. Ő adott élethivatást, Feleséget, Gyermeket nekem. Nincs az életemben semmi, ami boldoggá tenné, de nem Tőle, az Úr Jézustól származik. Keresett, és megtalált, és én ennek csak a hasznát látom! No de nézzük meg a felolvasott bibliai történet tanulságait: hiszen Jézus Krisztust igazán jól csak a Bibliából lehet megismerni. Tudnod kell, ki az, Aki most is keres, és Aki rád fog találni.

I. Isten arra szomjazik, hogy jól tehessen veled

A felolvasott történetben először is szomjúságról van szó: az Úr Jézus azzal a kéréssel fordul a déli forrásban a kúthoz járuló samáriai asszonyhoz, hogy „Adj innom”. Nem tudom, belegendoltatok-e, amikor hallottátok ezt a mondatot, hogy vajon miért kér inni az Úr Jézus ettől az asszonytól? Az első válasz az lehet, hogy azért, mert szomjas. Igen, de a történetben egy szó sem esik aztán arról, hogy Jézus inna. Tehát nem vizet akart inni. Valami másféle szomjúságról van itt szó. Engem is nagyon szíven ütött, amikor Isten Szentelke megértette velem, hogy mit jelent az Úr Jézusnak ez a szomjúsága.

Az örök életről kezd aztán beszélgetni az asszonnal, és kiderül, hogy tulajdonképpen Ő akarja az asszonyt megítálni. Az Ő szomjúsága

az asszony üdvösségével, megmentésével kapcsolatos. Az Úr Jézus az emberek megmentésére szomjazik! Arra szomjazik, hogy megértsük és viszonszeressük Őt, és így megmeneküljünk a kárhózzottól! Utánad, igen, utánad vágyakozik az Úr Jézus olyan olthatatlan vágyakozással, amit csak a sivatagi kikkadtsághoz lehet hasonlítani. Sokat tett,

A Psalmus kórus szolgálata

sokat vállalt azért, hogy ezzel az egyetlen asszonnal találkozhasson – egy keresés mindig sok erőt és időt igényel. De ha igazán fontos, akit keresnek, akkor semmi sem drága. Így megy át a zsidók számára egyébként tiltott Samárián az Úr Jézus. Így áll meg délben a kútnál, amikor nem szoktak vízért menni. Ez az asszony azonban épp ekkor járt: mert talán nem akart senkivel találkozni. Mert az élete botrányosnak számított – ki tudja. De az Úr Jézus mindent vállalt, és úgy intézte a dolgot, hogy tudjanak találkozni és őszintén beszélgetni. Nem csak tétován próbálkozott a kereséssel. Nem úgy keresi az Úr ezt az asszonyt, és téged sem, hogy mindegy, mi lesz belőle. Nem, Ő teljesen eltökélt abban, hogy szavaival, szeretetével megmentse az embereket saját bűneik jogos büntetésétől.

Aki tett már jót elesett emberrel, az valamennyire át tudja érezni az Úr Jézus eme szomjúságát mások megmentésére. Mikor az egyetem alatt a mentőknél dolgoztam, a debreceni strandon kellett megmentenünk egy fiatal embert, aki fejest ugrott a méteres medencébe. Elvégeztük a szükséges tennivalókat, Istennek hála az ijedség nagyobb volt, mint a sérülés, bár nagyon súlyos is lehetett volna. Lényeg az, hogy egy-két hónappal később az utcán nagyon hangosan rám köszönt egy fiatal ember fülig érő szájjal. Beletelt egy-két percbe, mire eszembe jutott, hogy ő volt az, akit a fejesugrás után elláttunk. Jó volt újra egészségesen látni! Ime, nem volt hiába a munkánk, és nagyon jólesett, hogy megismert, sőt rám köszönt. Ez még a szolgálatom elején volt, innentől még boldogabban mentem dolgozni: jó segíteni másokon, jó látni, hogy valaki a bajából megszabadult.

Az Úr Jézus még inkább kimondhatatlan örömmel tekint azokra, akik elfogadják segítő kezét, elfogadják megmentő szeretetét. Ő szomjazik arra, hogy segíthessen, alig várja, hogy tanúja lehessen emberi kapcsolataink rendeződésének, bűneink elhagyásának. A Nélküle telő élet sokkal halálosabb veszély egy fejesugrásnál, balesetnél, halálos betegségénél. Bármilyen furcsán hangozzon is, Isten így tanít. Mert a Vele való kapcsol-

latunkon az örök élet múlik, nem néhány évtizedről van szó!

Az Úr Jézus szomjúságát az emberek megmentésére nem szabad elfelejtenünk, amikor az Úrra gondolunk: Ő ennyire kötődik ehhez az asszonyhoz, és ime, szív szerint eltökélt az emberiség megmentésében! Minden vágya, hogy minél többeket megmentessen, és gyönyörködhesen gyógyulásukban, örök életükben. Mindez szintén szeretetből történik, irántunk, emberek iránti odaadó szeretetből! „Adj innom” itt azt jelenti: *tegyél boldoggá azzal, hogy elhagyod bűneid útját, és elindulsz az üdvösségbe Velem és azokkal, akik már az enyéim!* Ezzel nyit, ezzel lép oda ehhez a számkivetett, földjei által is lenézett, kiközösített

asszonyhoz. Ez maga a csoda, hiszen nem is az asszony keresi az Urat, hanem maga az Úr keresi és szólítja meg ezt az asszonyt!

II. Akit keres, azt megszólítja

Igen, megszólítja. Nagyon lényeges, hogy az Úr Jézus beszélni, beszélgetni akar velünk! Ezért keres. Ezért hangzik igehirdetés emberi szavakkal, és nem képeken vagy benyomásokon keresztül. Ő értelmes, tartalmas beszéddel keres, mert a gondolkodásnak, a kapcsolattartásnak ez az alapja. Régebben beszéltek levelező családokról, ahol a családtagok nem találkoznak, hanem kis cetlikon üzennek egymásnak, mit lehet enni, mit kell venni stb. Ma ugyanez a facebook- vagy sms-család: de rövid, nyelvtanilag helytelenül megfogalmazott, pár szavas közlések lelki kapcsolatokra nem elégségesek. A vásárolnivalót meg lehet tárgyalni így, de érzéseket, komolyabb dolgokat biztosan nem. Ahhoz beszélni kell, szemtől szemben. Látva a másik gesztusait, ha kell, megérintve, visszakérdezve.

Krisztus is beszélni akar velünk. Ezt a samáriai asszony esetében szemtől szembe testileg is megtette. Hozzánk pedig a Biblia szavain, az abból hangzó igehirdetésen keresztül akar szólni. Meg kell keresni és meg lehet találni az Úr Jézust a Bibliai leírásokban, a Biblia üzenetének hirdetésében. Az igehir-

detésben nem a lelkipásztor beszél! A legnagyobb tragédia lenne, ha a saját „okosságomat” akarnám itt elsütni Isten szavainak nevezve. Ez nem így van! Imádkoztam érte én, és együtt is imádkoztunk érte, hogy mindnyájunkat Isten szólítson meg. Elhihetjük, hogy az Úr ezt a szívének kedves kérést boldogan teljesíti, ha szívből kéri az igehirdető is meg a hallgatóság is. Ahogy az Úr Jézus tanította is: „Ha ti tehát gonosz létekre tudtok gyermekeiteknek jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad menyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik kérik Tőle.” (Lk 11,13)

Az Úr Jézus szemtől szembe szólította meg ezt az asszonyt: „Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, aki így szól hozzád: Adj innom! – te kértél volna tőle, és ő adott volna neked élő vizet.” Az asszony azonban sajnos gúnyolódva fogadta az Úr szavait: „Uram, merítőedényed sincs, a kút is mély, honnan vennéd az élő vizet?” Igen, ez sajnos sajátja az embernek, hogy amikor Isten megkeresi, megszólítja egy-egy Igével, akkor erőteljesen tiltakozni kezd, kétségbe vonja Isten igazságát. *Nem lehet igaz, hogy a halottak feltámadnak! Nem lehet, hogy Isten mindössze hat nap alatt teremtette meg ezt a világot! Nem lehet igaz, hogy Isten segíteni tud a problémámban!* De sokan gondolkodnak így. Még akkor is, amikor Isten szava a Bibliából személyesen feléjük hangzik ezekről az igazságokról, akár itt, a gyülekezetben, úgy, hogy ők a kérdést se fogalmazták meg, mégis itt van rá a válasz. Ez a szegény asszony is úgy gondolta, hogy gyorsan helyreigazítja ezt az ideget, ne gondolja már, hogy olyan nagy valaki, *Hát még egy pohara sincs, hogy tudna inni adni?*

Az Úr Jézus azonban – ne felejtjük el –, az asszony és ismerőseinek megmentésére szomjazva állt meg beszélgetni. Úgyhogy ahogyan mi nem szoktunk beletörődni, hogy nincs mit inni, ha ránk tör a szomjúság, úgy nem hagyta magát az Úr Jézus sem kigúnyolni. És nem is sértődött meg az asszonynak ettől az oly tipikusan emberi viselkedéstől, miszerint *a támadás a legjobb védekezés...* Miután elmagyarázta az asszonynak, hogy nem meghiható vizet, hanem az örök élet hitét kínálja számára, tanítását csodával is alátámasztotta. Ezért mondta az asszonynak, hogy hívja el a férjét. Először is, hogy a férfi is hallja az örök élet titkát, az Úr Jézusba vetett hitet, másodsor, hogy felfedhesse az asszony előtt, ki is Ő valójában.

A tahitófalu gyülekezet kórusa

III. Isten annak ellenére keres, hogy ismer

Élő vízről akárki beszélhet, de csak Isten adhatja. Ezért adott bizonyítékot az Úr Jézus az asszonynak, és nekünk is önmagáról a csodákkal. Ezeket kortársai láthatták, átélhették, mi pedig a Szentírásból ismerhetjük őket. A csoda itt az volt, hogy az Úr Jézus pontosan ismerte ennek az asszonynak a családi helyzetét. Pedig emberileg nézve nem volt honnan ismernie. Sosem járt még ebben a városban, arról sem értesülünk, hogy bárkivel beszélt volna. Isteni teljhatalma által tudta, ki az, akivel beszél, és azért hozakodott elő ezzel, hogy az élő vízről mondottakat alátámassza: Ő nemcsak beszélni tud róla, de valóban adni is tudja.

Máskor is előkerült az Úr Jézusnak ez az emberi elmét meghaladó emberismerete mint csoda, és meg is győzi azokat, akiknek az Úr beszámol ismereteiről. Ez annak a bizonyítéka, hogy Isten Fia nagyon jól, tökéletesen ismer bennünket: értékes tulajdonságainkat, élet-körülményeinket, gondolatainkat, vágyainkat, hibáinkat, és igen, bűneinket is. Ez aztán az igazán jó hír: Isten Fia annak ellenére keres engem, amilyen ember vagyok! Nem kell megjátszanom magam Előtte. Nem kell titkolóznom. Lehetek önmagam, és a saját színjátékom helyett figyelhetek arra, amit Ő mond. A hazugságokba az ember előbb-utóbb úgyis belekeveredik. De az Úr Jézus előtt erre semmi szükség nincsen!

Ő döntötte el, hogy megkeres engem. Mégpedig úgy döntötte el ezt, hogy ismer: nincs a szívében hamis reménység, lehetetlen elvárás. Így kíváncsi rám, ahogyan vagyok. Így várta az asszonyt, aztán a párját, és a város érdeklődő lakóit is. Mindnyájukat ismerte, mégis kereste őket. Mert szerette volna felkínálni nekik a menekülést, a másutt hiába keresett boldogság egyetlen útját. Ez az út Isten szeretetének felismerése és elfogadása. Elfogadása annak, hogy Isten, a Teremtő Atyám számon tart. Íme, megkeresett, rám talált. Mégpedig azért, mert szeretne kapcsolatba lépni velem. Mindezt szeretetből teszi, senki nem kérte rá, és nem is vár ezért semmit. Csupán azt, hogy viszonozzam, és elfogadjam a kezeletését. Arról, hogy ezt hogyan tehetem meg, a holnapi Igék tükrében fogunk gondolkodni.

A mai üzenetünk ez: maga az élő Isten keres téged, mert fontos vagy a számára. Elmegy érted az életed szintereire, mint az asszonyért a forráshoz egy idegen vidékre. Megjelenik a munkahelyeden, útközben, örömben, nehézségek idején, nagyon sokszor. Ho-

gyan jelenik meg? Sokszor úgy, mint csendes szemlélője az életednek. Sokszor úgy, hogy épp fájdalom pillanatában harangszót hallasz. Aztán úgy, hogy egy ismerősöd Isten szeretetével vigasztal, amire eddig talán csak legyintettél. Vagy felhangzik egy keresztlőn, esküvőn, temetésen a Bibliából Isten szava. Nem hallgat az Úr, nem kerül el téged. Hanem keres. Biztosan nem ma keres először. De ma talán szóba állsz vele. Hiszen azért jött Jézus, hogy megkeressen. téged. Mert szeret. Ámen.

HOGY MEGMENTSEN A KÁRHOZATTÓL
2019. november 26.

„Eltörölte a követeléseivel minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, és eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára.”
Textus: Kol 2,13-15; 1Jn 1,5-10

Kedves testvérek! Tegnap arról hallhatunk, hogy létezik Valaki, Aki jól ismer bennünket, és Akinek nagyon fontosak vagyunk. Ezért keres bennünket. A megkeresésünk sikere érdekében Isten Fia azt is vállalta, hogy elhagyja az isteni dicsőséget, tökéletes életet és boldogságot, és eljön a mi világunkba. Jézus Krisztus emberi testet öltött magára, és lelélt a földön egy emberi életet. A tegnapi Ige szerint elment Sikárba, ahol egy városzéli kútnál egy asszonnyal találkozott. Megkereste, és rajta keresztül az egész várost is elérte. Ilyen Istenünk van, Aki keres, és meg is talál minket: mert nem adja fel. Tegnap azt ígértem, hogy ma végiggondoljuk, hogyan válaszolhatunk Istennek. Ha már megértettük és megéreztük, hogy egyértelműen keres és szeret, akkor erre választ is adhatunk. Így indulhat el Istennel a kapcsolatunk. És ez is ott van az énekben, amit énekelünk: az Úr Jézus azért jött el ebbe a világba, hogy a kárhozattól megmentsen.

Ehhez szükséges egy kis bevezetés arról, mi is a kárhozat, és hogyan, miért kell az embert megmenteni tőle? A kárhozat más szóval az ítélet állapotát jelenti. Amikor Isten, a világ Ura elmarasztaló ítéletet hoz valakiről. Erre sok ember szívében azonnal ellenvetés ébred: engem ne ítéljen el senki! Nem ismer, és egyébként is mi köze van hozzám, az életemhez? Nos, azt, hogy Isten mennyire ismer, a tegnapi Ige alapján már beláthatuk. Az ítéletről, kárhozatról pedig tudni kell, hogy az a Biblia szerint igazából elmaradhatatlanul következik az ember bűneiből. Ha egy kavicsot a vízbe dobunk, akkor a becsapódás helye körül koncentrikus körök indulnak el a vízfelszínen, hullámok. Nem lehetséges, hogy ezek elmaradjanak: ha valami beleesik a vízbe, jönnek a hullámok. Ugyanígy következnek, vannak hozzánk köze a mi elhibázott, rossz tetteinkhez azok hasonlóan rossz következményei is. Az ember tettei a magvetéshez hasonlóak, az isteni ítélet pedig a magától értetődően bekövetkező aratás (Gal 6,7-8). Isten ítélete az emberi cselekvés megfizetése, amely szükségszerűen elkövetkezik. Ítélete Teremtő mivoltából is következik, Ő rendet teremtett a világba, aki ez ellen vétkezik, nemcsak az erkölcsi normáknak, hanem az isteni rendnek is megrontója. Isten követelményei az emberi élet rendjét szolgáló

teremtői akarat megnyilvánulásai. Az ez ellen való lázadás következménye a helytelen élet, végül pedig a halál (Róm 6,23).

Összefoglalva tehát az emberi élet a Teremtő Isten mércéje szerint nem tökéletes, hanem tele van rossz szándékkal, önzéssel, góggal, Isten iránti lázadással. Mivel Isten tökéletessége ezt nem viselheti el, vele egy helyen, tehát az örök boldogságban nem lehetnek ilyen emberek. A kárhozat tehát haladás felé, amit a magunk eszközeivel, erejével magunknak ebben az életben készíteni tudunk. Nem hiszem, hogy bárki is, aki fel tudja fogni ennek a lényegét, életcéljának tartaná a kárhozatot. Viszont sajnos mégis tömegek masíroznak a kárhozat felé. Lépés arra minden egyes bűn: amikor mást teszek, gondolok, mint amit Isten a Bibliában ajánl, kér, parancsol. Sok ilyet tudunk akár egyetlen nap is produkálni. Tehát a bűnnel kellene valamit kezdeni, ha a kárhozatból való megmenekülés a célunk.

I. Mit akar Isten a bűnös emberrel?

Isten a mi bűnös életünkre mint lázadásra, vagy mint a kérései megtagadásából keletkező adósságra tekint. De ezt csak az ember érti, aki elfogadja Isten létét és tökéletességét. A többieknek fogalmuk sincs, mekkora veszélyben vannak, és nem is keresnek menekvényt. Aki viszont látja Istent, az összetörik a bűneinek súlya alatt. A bűn felismerése, és az ellene való harc hasonló, mint például az alkoholizmus és a belőle való szabadulás. Az ivás a mi társadalmunkban nem számít bűnnek, mégis, van egy szint, ami fölött már elítélik, és teljesen tönkremegy az iszákos ember élete. Amíg nem ébred rá, hogy azért romlott el minden, mert iszik, addig az ivást nem tartja rossz dolognak. Hanem az élete tartozékának, mondván, *mindenki iszik*. Amikor ráébred, hogy azért lett magányos, szegény, kivetett, beteg, mert mindig iszik, csak akkor van remény arra, hogy Isten segítségével letegye a poharat.

Így van ez minden bűnnel. Az első, hogy felismerjem: amit csinállok, ahogy élek, az bűn. Ha ezt a Biblia szavaiból a Szentlélek segítségével felismertem, akkor már azt is felismerhetem, hogy Isten igenis annak visszaszorításában. Tehát van kiút, és el kell indulnom rajta, különben menthetetlenül elveszek. Jézus nem szólította fel a tegnapi samáriai asszonyt, hogy hagyja el az öt férje utáni jelenlegi élettársát. Azt viszont megtanulhatta az asszony, hogy többé ne hagyja el a társát, ne legyen célszap. Hanem ennek az egy kapcsolatnak a teljességén munkálkodjon, és becsülje meg a párját. Hogy tovább legalább már ne ezen az úton haladjon, hanem állapotodjon meg. És akkor élete jó irányt vehet, és így megtalálhatja Istennel azt a boldogságot, amit hat férfitől sem tudott megtalálni.

Minden nap elkövetünk valami bűnt Isten ellen. Pedig Istennek csak a tökéletes lenne elég jó – ha nincs irgalom, ha Isten nem kegyelmez, akkor egyetlen ember sem fog üdvözülni. Megmentőre van szükségünk, valakire, Aki erősebb, kitaró és szent! Mi soha nem leszünk eléggé jók arra, hogy Isten is igaznak tartson minket. Viszont hihetünk Krisztus keresztségének erejében: Isten bocsánatában.

Halász Árpádné Éva néni a bizonyágtételét mondja

És aki el tudja hinni, hogy a láthatatlan Isten hatalmasabb, mint a bűnei, annak Isten valóban megbocsát, mintha soha semmi bűne nem lett volna. A hit tehát ezért lényeges: el tudom-e fogadni Istent olyannak, amilyennek a kereszten Fiában bemutatkozott? Vagy azt gondolom, hogy Isten kegyetlen, szigorú, és ezért nekem semmi esélyem Nála, hacsak nem válok tökéletessé. Mi a nagyobb? A bűneim, vagy Isten irántam való megmentő szeretete?

Az Igéből, mely szerint Krisztus megváltott minket, kiderül, hogy a legnagyobb Isten szeretete. Ez képes legyőzni, meg nem történtté tenni a leggonoszabb bűnt is azok életében, akik hiszik, kéri és elfogadják a Krisztus véérért adott bocsánatot. „*Titeket is, akik halottak voltatok vétkeitekben és testetek körülméltetlenségében, övele együtt életre keltett, megbocsátva nekünk minden vétkünket.*” Mínde az mutatja, hogy Isten szándéka nem a mi megalázásunk és teljes megsemmisítésünk. Hanem az Ő célja az, hogy teljesen újjá tegyen, mégpedig a bűneinket, bűnös természetünket megbocsátva. De a törekvéseinkben, céljainkban az Ő gyermekeivé kell változnunk. Nem maradhatunk ugyanolyanok. Viszont nem kell nekünk a saját erőnkkel a tökéletességet kergetni – feleslegesen. Istenben sem ellenséget, szigorú igazgatót kell feltételezni. Hanem egy értünk elkötelezett, hozzánk mindenek ellenére ragaszkodó Édesatyát. Nem úgy van az, hogy mi először jó emberek lettünk, és akkor Isten elfogadott a fiainak. Hanem éppen fordítva: Isten elfogadott fiainak, és segít abban, hogy mindig egy kicsit kevésbé maradjunk emberiek, és kezdjünk el Őrá hasonlítani. Hiszen a saját képére teremtett, és a cél az lenne, hogy családtagjaiként tudjunk élni, nem pedig Rá szegyetlen hozó ellenségeiként.

II. Mibe került Istennek a megmentésünk?

Isten „*Eltörölte a követeléseivel minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, és eltávolította azt az útból, odaszegve a keresztfára.*” A keresztről az ókori Római Birodalomban hétköznapi kivégzési eszköznek számított. Az volt a szokás, hogy a kivégzett elleni vádat mindig ráírták a keresztre. Ezzel szerették volna a hasonló bűnökön gondolkodókat elrettenteni. Krisztus keresztiére is került felirat, de az egy nagyon sajátos felirat volt. Erről olvastam fel az első igeszakaszt.

Pilátus mint bíró szövegezte meg a táblát, és nem engedte, hogy azon bárki változtasson: „*A zsidók királya*” – aki ott függ a kereszten. Micsoda fordított helyzet! Pilátus nemigen érthette a megváltás, a bűnök bocsánatáért bemutatott áldozat vallási jelentőségét. De ezt jól megérezte: irigységből rángatták elé ezt az általa ártatlannak talált, halk szavú férfit. És ezt alantas dolognak tartotta, ezért nem javította ki a feliratot a zsidók kérésének megfelelően. Ő úgy látta, hogy Jézus viselkedésével, tartásával magasam kiemelkedett a zsidó vezetők közül. És nyugodt szívvel felíratta a keresztre, hogy Aki ott függ, az különb, mint akik odajuttatták.

Mi azonban a mai Igéinkből tudjuk, hogy a kereszten volt egy tulajdonképpen láthatatlan adóslevél is: az egész világ minden bű-

nének listája. Rajta álltak mindazok a dolgok, amelyekkel Istent megbántottuk, amelyeket Ő jogosan, de hiába kér és vár tőlünk. Ezt Pilátus nem tehetette a keresztre, hiszen fogalma sem volt róla, hogy ő Istennek bármivel is tartozik. Isten azonban tudatta a világgal, hogy Fia halálának oka a mi bűnös életünk. Ez a Krisztus elleni vád: a mi bűneink tömege! Mérhეტetlen szenvedést zúdítottunk az Úr Jézus nyakába. De Isten olyan hatalmas, hogy ez a kimondhatatlan szenvedés sem volt elég ahhoz, hogy az Urat ellenségünké tegye. Kitarított mindvégig, és így mentett meg a kárhózzattól. Így törölte el a minket terhelő adóslevelet. Amíg létezik az adósságról szóló feljegyzés, addig az adósság behajtható, megmarad. De ha az ezt tanúsító írás megszűnik, akkor azzal tulajdonképpen megszűnik az adósság is. Jézus Krisztus emberi életet élt, de soha semmi bűnt nem követett el, nem volt Neki mit megbocsátani. Így vehette magára a mi bűneinket helyettünk. Viszont, mivel Isten Fia, a halál sem árthatott Neki. Mit értünk volna egy olyan Megváltóval, Aki magára veszi a büntetésünket, de bele is hal – örökre? Mivel Ő Isten Fia, a bűneink nem ölték meg véglegesen, hanem Atyja feltámaszthatta az örök életre, és visszavehette Maga mellé.

III. Akit megmentettek a kárhózzattól, az járhat Isten világosságában

A második Ige Isten tisztasága felől mutat rá a bűn vállalhatatlanságára: „*az Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség. Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van Vele, és a sötétségben járunk, akkor hazudunk, és nem cselekedjük az igazságot.*” (6-7) Vajon mire is gondolhat János? Arra, hogy aki Isten gyermeke, az tökéletes? Abban nincs semmi sötét gondolat, vágy, lustaság félhomálya, gonosz tervek szövögetése? Hogy mennyire nem erre gondolt, azt maga is szükségesnek tartja leírni a 8-10-ben: „*Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság.*” Tehát ha nem vesszük tudomást saját bűnösségünkről, akkor nincs meg bennünk az igazság! Nem akkor, ha büntelennel tartjuk magunkat. Akkor éppen a lehető legtovább kerültünk az igazságtól. Az igazság ugyanis, amit János nem vitat, hogy bűnösök vagyunk megtérésünktől függetlenül. Az első lépés a megtérés útján éppen ennek fel-, illetve elismerése, az

igaz bűnlátás, őszinte bűnbánat élethosszig.

Az igazság egyik oldala, hogy Isten tökéletes, mi pedig nagyon nem vagyunk azok. De az igazság nem ér véget itt. Az is hozzá tartozik, hogy a megtért keresztyén ember kezdhet valamit a bűneivel azon túl, hogy felismeri őket: „*Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz Ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszástól.*” Az igazságban járás tehát nem az, hogy nincs bűnöm, hanem az, hogy van, tudom, fáj, éget. De tudom azt is, hogy Istennek megvallhatom, és valódi bocsánatot kérhetek és kaphatok is rá: „*Jézusnak, az Ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.*” Nem úgy tisztít meg e földi életben, hogy a megtérésem előtt bűnös voltam, de most már nem vagyok az. Hanem úgy, hogy noha vannak bűneim, amelyeket megtérésem után, halálom pillanatáig sokasított, Isten mégis úgy tekint rám Krisztus áldozatán keresztül, mintha soha semmi bűnöm nem lett volna (HK 60).

De mit jelent akkor Isten világosságában járni? Azt jelenti, hogy magamat is, Istent is, és a helyzetemet is úgy látom, ahogyan Isten kijelentette. Én egy kárhózzatot érdemlő bűnös ember vagyok, akit Isten egyedül Krisztusért gyermekévé fogad és vár az örök boldogságba. A világosságban járás tulajdonképpen tiszta lelkiismeretet jelent: nem azért tiszta, mert nincs bűnöm, hanem mert tudom, mit lehet vele kezdeni, illetve folyamatosan küzdök a Szentlélek erejével, az Ige világosságánál kiderülő bűneimmel. Attól lehet tiszta a lelkiismeretem, hogy harcolok a bűneim ellen, nem törődök bele, hogy vannak. Igazán bánom őket, és igazán igyekszem tartózkodni tőlük. Így járhatok a világosságban anélkül, hogy a sötétségben járnék. Nem vagyok tökéletes, büntelen, teljesen világos, de azért élek, azért küzdök Istennel, Aki ebben az egyetlen hathatós segítóm.

*

Kedves testvérem, valld meg Isten előtt őszintén a bűneidet. Ő úgyis mindent tud, felesleges a szépítés, a titkolózás. Megmentett a kárhózzattól, légy hát Vele őszinte! Így tudod elfogadni és magadévá tenni a kárhózzat ellentétét: az örök boldogságot, amely már most tart azokban, akik Istennel közösségben élnek. Ámen.

A hagyomány szerint Pál apostol írta a Zsidókhoz írott levelet. Talán a Palesztinába szakadt szórványokban, vagyis diaszpórákban élő zsidó embereknek ezt a levelet. Ez az igazságszóló fontos tanítás számunkra, nagy figyelmeztetés, a mai korban különösen is aktuális.

„Ezért még jobban kell figyelniünk a hallottakra, hogy valamiképpen el ne sodródjunk.” (Zsid 2,1) Ha azt a szót halljuk, hogy elsodródás, akkor talán egy csónak, vagy egy tutaj jut az eszünkbe, ami egy sebes vízi partokon sodródik lefelé, a vízesés felé, a szakadék felé. Ettől akar megóvni bennünket Isten. Ezért figyelmeztet: maradjunk meg abban, amit tanulunk, amiről hallhatunk – maradjunk meg a hitvallásunkban! Egy olyan szó szerepel itt az eredeti görög szövegben, amit csak ezen a helyen olvasunk. Mint amikor a lyukas hordóba, vagy olyan hordóba töltenek folyadékot, amelynek a dongái meglazultak, s azok kiengednek maguk közül a tartalmat. Azt mondja a Szentírás, hogy ne legyetek ilyenek! Isten belétek tölti az Ő szavát, de átfolyik rajtatok, kiengeditek, és nem marad meg bennetek a tartalma. Hiszen hányszor mi magunk is vak lendületből megyünk valamilyen irányba, s valójában nem tudjuk, hogy az Isten akarata-e az vagy sem, s később kiderül, hogy ez semmi más nem volt, csupán sodortatás.

Biztosan arra gondoltok: na, már megint valami tiltásról lesz szó! De mielőtt még gyorsan lehúznátok a rolót a lelki fületeken, tiltás helyett hadd mutassak rá igénk alapján egy lehetőségre. Ez pedig az, hogy még jobban figyeljünk oda a hallottakra, a hitvallásunkra!

Mi is az a hitvallás? A legelső hitvallás nagyon egyszerű volt, így hangzott: *Jézus a Krisztus*. Vagyis Jézus a megígért, akit vártak évezredek át. Ő a Szabadító Megváltó. Ennyi volt az egész. Azután a katakombákban bujkáló keresztyének, akik féltek a római birodalomban folyó üldözéstől, halat – ixtus -t – rajzoltak a falakra. Ezt anagrammának hívják, vagyis az ixtus szó minden betűjével egy másik szó kezdődött: *iézu krisztu teosz uios szótér – Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó*.

Van-e már hitvallásod? Tudom, hogy van, azért vagy éppen itt. Mi a te hitvallásod? Hited Istenben? Most arra szeretnék kérni benneteket: Maradjatok meg hitekben! Bárhol jársz hited útján, ha eddig Isten vezetett, ezután is Ő akar vezetni. Ne cseréld le ébredéső, induló, vagy már erősebb hitedet, ne mondj le róla, ne add fel, ne váltsd át másra! Figyeljünk még job-

ban arra, amit hallhatunk, a Jézus Krisztusról szóló tanításra. Arra, amit hallhattok vasárnaponként, a templomban. Még jobban kell figyelniünk! Lehet, hogy eddig csak félig-meddig figyeltél. Elkalandoztak a gondolataid, azt nézted, ki ül előtted az áhítaton, milyen a haja, van-e fülbevalója, megvan-e mindkét füle.

A napok, hetek olyan gyorsan rohannak, annyi mindennel foglalkoztok szabadidőtökben is. A tanulás mellett olyan sok minden hatás ér benneteket. Adventben tedd az első helyre, hogy komolyan veszed a hitedet. Nagyon jó kikapcsolódni, sportolni, zenélni, gépezni, olvasni, zenét hallgatni, de mégis próbáld ki: minden nap szánj egy kis időt Istenre. Rövid időre, de kizáró a külvilág zaját, és nem eresztés be tv, zene, vagy számítógépes játékokat a szívedbe. Tudom, ez nagy lemondás, de Isten csak a csendben tud szólni hozzánk, és ha mindig eltorlaszoljuk az útját, akkor mi maradunk szegényebbek.

Miért kell még inkább figyelniünk kell a hallottakra, amire Isten tanít bennünket Isten? Egyrészt azért, mert sajnos az idők gonoszak. Ezt most nem én mondom. Nemrég megkérdeztem veletek egykorú fiatalokat, mit gondoltok arról, milyen irányba halad a világ. Ők mondták ki – a korabeliek –: egyre rosszabb lesz minden. A Szentírás is így ír erről.

Van nekem egy vak bácsi ismerősöm. Szentendréen lakik, néha felveszem, ha látom stoppolni és elviszem az Auchan-ba, a Mozaik utcaiba, mert ott olcsóbb néhány forinttal az étel, mint máshol. Ő mesélte, hogy pár éve még többen álltak meg, hogy felvegyék. Mostanában egyre kevesebben állnak meg. És nemrég az is megtörtént (képzeltétek el, ilyen is megtörténhet), hogy valaki ugyan megállt, de csak azért, hogy a lehúzott ablakon át ráköpjön.

Kedves gyerekek, olyan korban élünk, olyan kor szülőttei vagytok, hogy ez a tanítás, ami még 100-200 éve a zsinórméretre volt az emberi életnek, egyre kevésbé lesz fontos. A hit, az igaz hit felhígult. Tekintetek csak tőlünk

nyugatra: a jóléti társadalmakban már alig-alig járnak az emberek templomba. Mindenüki megvan, nincs mit kérni, hálát adni pedig elfelejtene. Sorra zárnak be a templomok.

A Spectrum home csatomáján van egy műsor, ahol arról van szó, hogyan lehet átalakítani egy épületet, pl. egy kocsmát, vagy egy várótermet otthonná. És nagyon sokszor kiürült, nem használt templomokat alakítanak át, építenek újjá: lakóházzá. Ezt én felhőborítónak tartom.

Biztosan hallottátok ti is: Franciaországban sorra építik a mecseteket, jelenleg 2500 mecset van már, azonban egyre kevesebb a keresztyén templom. Sok keresztyén templomból szintén mecset lesz, amit sűrűn látogatnak a muzulmán hitű emberek. A Dániában nemrég megépült szunnita mecset 6700 m² – ez óriási terület, nagyságrendben akkora, mint a budakalászi Auchan.

Sok minden árad be már a ti világotokba is. Most elég, ha csak az internetre gondolunk. Hihetetlen szellemi gazdagság tárháza az internet. Azonban óvatosan kell vele bánnunk. Mint egy hatalmas könyv és képtár, cenzúra és kontroll nélkül, olyan az internet. Ott van-e a szívünkben az a stoptábla, ami arra figyelmeztet: eddig és ne tovább? Innentől fogva már káros, már rombol, már nem tesz jót. Ha nem, még jobban kell figyelniünk az eddig hallottakra, ne hogy elsodródjunk.

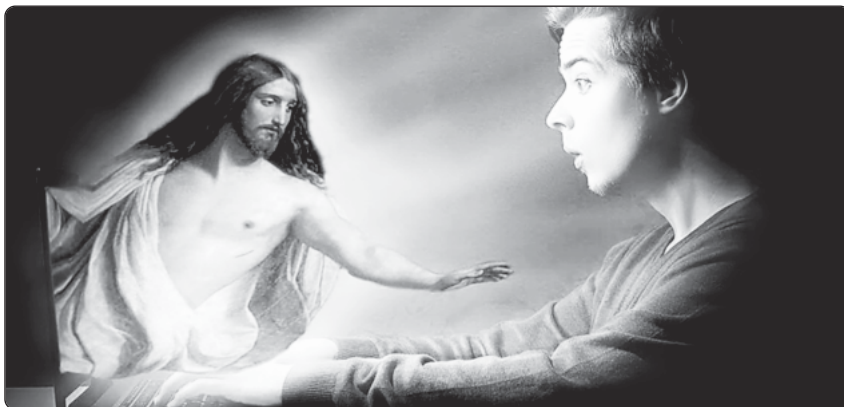
El ne sodródjunk! Akkor nem fogunk elsodródni, ha tudjuk, hogy van, akit követhetünk: Jézus ma is él. Szól. Jelen van. Előttünk jár, hogy mutassa az utat.

Tudjátok, az én gyerekkoromban nem volt nagyon előnyös templomba járni. Mégis, mi tudtuk, hogy hiába tiltják: az a helyes, az a jó. Most szabad templomba járni, ezért sokan ebben csak a kötelességet, nem pedig a lehetőséget élik meg.

A Biblia egy csodálatos könyv, mindenre megtanít, ami kell ahhoz, hogy jól éljünk, hogy helyesen és boldogan éljünk. Ha ilyen nyitott szívvel olvassuk: csodálatos lehetőséget, kincseket és titkokat látunk meg benne. A Biblia csodálatos könyv: Jézusról szól. Megtanít arra, hogy Őt felismerjük ma is. Szeressük és kövessük itt a 21. században is!

Hol vagy ezen az úton? Tedd fel magadnak a kérdést advent idején! Megszületett-e már a szívedben a Megváltó? Követed-e már Őt? Fontos-e, amit az áhítatokon hallasz? Próbáld-e olvasni, megérteni az Igét? Ha őszinte vagy Isten és önmagad előtt, akkor választ fogsz kapni a kérdéseidre.

Ahhoz, hogy el ne sodródjunk, még egy dologra szükség van. Egy hajó akkor nem sodródik el a viharban, ha erős a horgonya. Ősidők óta használják a hajósok a horgonyt.

Ezzel az erős vashorgonnyal tudják megtartani akár a legnagyobb viharban, a legnagyobb sodrásban is a hajót. Jézus pedig a szívünk horgonya akar lenni.

Végül az elsodródás harmadik ellenszere a ragaszkodás. A hűség alapja ez. Ragaszkodni ahhoz, amit már megtanultunk, amiről megbizonyosodtunk, hogy jó.

Dél-Amerika fölött a Karib-tengeren van Saint-Martin. Itt található a világ egyik legveszélyesebb repülőtere. A repülők úgy indulnak, hogy közvetlenül a kifutó mellett található a strand. Tehát a repülők lényegében a fürdőzők felett húznak el. Különös sportnak – idézőjelben – hódolnak az itt nyaraló emberek közül sokan. Amikor egy-egy gép elindul, akkor a turbinák hatalmas szélvihart okoznak: néhányan ilyenkor a repülőteret lezáró kerítésbe kapaszkodnak, teljes erejükkel fogják ezt a kerítést, mert ha nem tennék, akkor ez a hihetetlen erős szélvihár elsodorná őket. Furcsa sport, ki ne próbáljátok, ha arra jártok, arra viszont engem nagyon képletesen figyelmeztet: így kell ragaszkodnom hitemhez, így kell Őbenne megkapaszkodnom, mint ezek a bolondos turisták a kerítésbe, hogy el ne sodródjak.

Nem tudjuk milyen világ vár ránk, nem tudjuk, mit hoz a jövő, de annyi bizonyos: a Biblia nem kendőzi el a rosszat, nem látatja rózsaszínű napszemüveggel a jövőt, de azt ki mondja: Aki mindvégig hisz, az üdvözl.

Mit tehetünk egyenként, egyénileg? Olyan jó tudni, hogy titeket Isten hívott ide. Fontos számotokra a hit. Fontos a családok hitte. Szeretitek Istent, és komolyan veszitek az Ő szavát. Törekedjeteek még jobban megismerni az Urat! Ő szól hozzánk az Igén keresztül, Ő várja, hogy ti szóljatok Őhöz, beszélgetsetek Ővele, imádkozzatok egymásért, és imádkozzatok ezért a furcsa világért, amelyben éltek. Hiszem, hogy csak akkor történik a történelemben valami rossz, ha Isten úgy tartja jónak. Azért, hogy végre felnyíljon az emberek szeme és szíve. Hiszem, hogy ahogy annak idején a tatárjárás, vagy a török hódoltság éveit után a szívekben igaz ébredés lehetett, úgy ez a mai kor sem lehet céltalan. Amit most átél Európa, amit átélünk részeseiként mi is, valahol a nagy üdvterv része – talán pont azért kapjuk, hogy felnyíljon a szemünk, meglássuk mennyire Isten nélkül éltünk és visszatérjünk az igaz hithez. Ennek pedig picit láncszemei, élő kövecskéi vagyunk mi is valamennyien. Felelősek vagyunk egymásért. Tehetünk azért, hogy ne sodródjunk el, és mások se sodródjanak el körülöttünk. Néha egyetlen imádság többet segít, mint tv-ben, rádióban elmondott szöveges vitatkozások.

Figyelés – még jobban – követés és ragaszkodás. Kérjünk az Úrtól bölcs szívet, kitartást és türelmet, hogy még jobban tudjunk figyelni szavára! Kérjünk bátorságot, hogy merjük Őt követni, és kérjünk kitartást, hogy a helyünkön legyünk és tudjuk: bármit hozzon a jövő, mi az Urat, Jézus Krisztus imádjuk és hisszük, és Őt nem cserélnénk el soha semmivel! Ámen.

Sebestény Jäger Orsolya lelkipásztor ■

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA

Álmaink te fejed meg Uram,
ki bölcsen ítélsz, ki bíránk, s pajzsunk leszel,
ki vóltál, s ki vagy, s ki országodból
egy napon majd újra közénk érkezel.

Babilon földjének messi tájait
hadd járjuk be együtt szabadon.
Itt valaha Dárius király birodalma volt
áradó folyó, város és vadon.

A palota körüli kanyargó utcák
háza emberi élteket
úgy rejtenek el, mint a méhkas
rejtje el a kas mélyén az apró méheket.

Egy férfi térdel, szobája szűk,
mégis végtelenre tágul szívében a világ,
mert Jeruzsálem felé vonulva
Istenét szólítja, a mindenség Urát.

Ám ámyék feszül a vénséges falakra,
ánuló suttogás, vádoló szavak,
settenkedő léptek a terem kövén,
mint visszhang, messzire konganak.

Ó király, hallod-e, látod-e?
Ez rendeletered ellen vétkezett.
Meddig tűröd, hogy más Istent imádjon
felségesen szent neved helyett?

Lehajtott fejjel Dániel
vádloói között némán megáll,
bár igazsága megdönthetetlen,
ítéljen fölötte Dárius király.

A veremben éhes állatok állkapcsa csattan.
Ez az éj nem adhat enyhülést.
A félelem áthatóbb, mint vér szaga,
ha a halál hóhéra feni meg a kést.

A verem mélyén egy férfi áll.
Pusztá kezében nincs kard, nincs pöröly,
s szemtől szembe vele a rettenet:
nem menekülhet halála elől.

Ki hú marad – halálra jut,
ki elbukik – testben szabad lehet.
De Te, Uram, más mércével mérsz
áruókat és hűségesekeket.

Az éjszakát végig böjtölte,
s nem aludt aznap a király,
de szava köti, ez a rendelet.
Dániel sorsa a csontjaiban fáj.

Hajnal hasad, a babiloni ég
szétszaggatja bíbor gyolcsait,
Dárius király remegő lábakkal
a veremhez siet, s letekint.

Bárcsak élne, bárcsak lélegezne,
bárcsak lett volna bátrabb rendelet,
mely felül tud ími földi szabályokat,
s át tud ími egy ítéletet.

A verem mélyén egy férfi áll,
kezében nincs kard, nincs pöröly,
de oroslánok között szabadon lép,
így néz a mélyből a királyra föl.

*
Évezredek múltak azóta el,
s mint rettenő vadállat állkapcsa csattan
a Krisztusban bízókra az áradat
fekete serege, némán, láthatatlan.

Ki hú marad – halálra jut,
ki elbukik – testben szabad lehet.
De Te, Uram, más mércével mérsz
áruókat és hűségesekeket.

Sokan halnak meg hitükért,
meghalnak látszólag mélyen, a veremben,
mégis hiszem: az Úr örökké él,
s királysága megdönthetetlen,

s hiszem: bár a mártírok ruhája véres,
a valóságban mégis hófehér,
mert kiért halni indulnak, élet Ő,
Istenben elrejtett – mely véget nem ér.

Gyermekeknek

„Jákób fia volt József, férje annak a Máriának, akitől Jézus született, akit Krisztusnak neveznek.” (Máté 1,16)

AHOGY MEGÍGÉRTE

Lehet, hogy meglepődnél, ha tudnád, kik szerepelnek Jézus családfáján; Jákób a csaló, Dávid a gyilkos, Ráháb, a pogány. Úgy tűnik, Jézus felmenői elkövettek néhány durva bűnt. Isten mégis megígérte, hogy ebből a családból fog származni az Ő Fia.

Miért használta őket Isten? Nem lett volna rájuk szüksége. Simán otthagyhatta volna a Megváltót egy ház küszöbén. Még egyszerűbb is lett volna. És egyáltalán, miért vannak leírva a Bibliában Jézus elődeinek ballépései? Egyszerű. Azért, mert azt akarta, hogy tudjuk: amikor gyermekei hibáznak, amikor nyilvánvalóvá válik a tökéletlenségük, a tökéletes Isten akkor is hű marad az ígéretéhez.

Bebizonyítsam? Lapozd fel Jézus családfáját (Mt 1,1-16)! Keresd meg a legutolsó nevet a sorban. Az összes űs enyhén szólva zűrös életének ellenére a legutolsó név azé, akit Isten megígért: Jézusé. Jézus

után nincs több név feljegyezve. Többre nincs szükség. Olyan ez, mintha Isten azt mondaná: „Látod, megtettem. Elküldtem érted a Megváltót. Elküldtem a Fiamat, aki tökéletes, hogy megmentsen ezt az egyáltalán nem tökéletes világot. Pont úgy, ahogy megígértem.”

(„Max Lucado: *Kegyelem itt és most* - 365 bibliai üzenet gyerekeknek” c. könyvből)

Növekedj a kegyelemben!

Készítsd el a te családfádat! Rajzolj egy karácsonyfát, a díszekbe pedig írd bele a családodat! Mindenkinek külön rajzolj egy gömböt. Adj hálát Istennek, hogy tökéletlenségetek, hibáitok ellenére megajándékozott benneteket az Ő Tökéletességével, Jézussal.

Stift Ágnes hitoktató

A NÉGY GYERTYA TÖRTÉNETE

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer négy gyertya. Annyira nagy volt körülöttük a csend, hogy tisztán lehetett hallani amint beszélgetnek.

Azt mondta az első:

- **Én vagyok a BÉKE.** De az emberek nem képesek életben tartani. Azt hiszem el fogok aludni. – Néhány pillanat múlva már csak egy füstölő kanóc emlékeztetett a hajdanán fényesen tündöklő lángra.

Azt mondta a második:

- **Én vagyok a HIT.** Sajnos az emberek fölöslegesnek tartanak, nincs értelme tovább égnem... – A következő pillanatban egy enyhe fuvallat kioltotta a lángot.

Szomorúan így szólt a harmadik gyertya:

- **Én a SZERETET vagyok.** Nincs már erőm tovább égni. Az emberek nem törődnek velem, semmibe veszik, hogy milyen nagy szükségük van rám... – Ezzel ki is aludt.

Hirtelen belépett egy gyerek és mikor meglátta a három kialudt gyertyát felkiáltott:

- De hiszen nektek égnetek kéne **MIND-ÖRÖKKÉ!** – Elkeseredésében sírva fakadt.

Ekkor megszólalt a negyedik gyertya:

- Ne félj, amíg nekem van lángom meg tudjuk gyújtani a többi gyertyát. **Én vagyok a REMÉNY!**

A gyermek szeme felragyogott! Megragadta a még égő gyertyát és lángjával **ÉLETRE** keltette vele a többi.

Véress Andrea Hajnalka

MIÉRT JÖTT JÉZUS A FÖLDRE?

Miért is jött Jézus a Földre? Mi volt ennek az értelme és a célja? Paul Harvey egy nagyon találó példázatban ad választ ezekre a kérdésekre.

Egy farmer egy kemény téli estén furcsa dörömbölést hallott a konyhája ablakán. Egy másik ablakon kilesve látta, hogy a hidegtől reszkető apró verebek, amelyeket a benti fény és melegség látványa csalogatott oda, zörgetik az üveget.

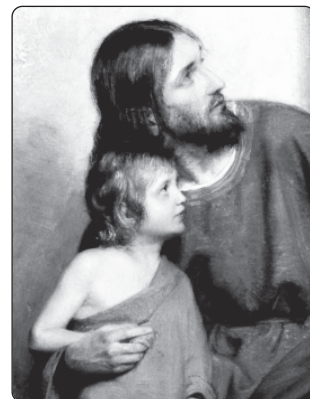
A földművest meghatotta a látvány, ezért felöltözött, és végigcammogott a friss hóban, hogy kinyissa a pajta ajtaját a didergő madaraknak. Felkapcsolta a lámpát, majd egy kis szénát dobott a sarokba. A verebek azonban minden irányban szétröppentek, amikor kilépett a házból, és félelmükben elrejtőztek a sötétben.

A férfi mindenféle csellel próbálkozott, hogy becsalogassa őket a pajtába. Kekszdarabkákat szórt végig az ösvényen, hogy mutassa nekik az utat. Megpróbált a madarak mögé kerülni, és a pajta felé terelni őket. Semmi sem használt. A madarak félték az idegen óriástól, aki pedig segétni szeretett volna rajtuk.

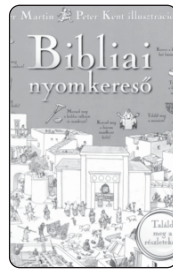
A gazda visszament a házba, és az ablakon át figyelte a halálra ítélt verebeket. Eközben eszébe jutott valami: Bárcsak madárrá változhatnák egy pillanatra! Akkor egy lennék közülük, és nem ijednének meg tőlem ennyire. Megmutathatnám nekik, hol találnak meleget és biztonságot.

Ebben a pillanatban valami kezdett megvilágosodni benne. Megértette, hogy Jézus is éppen ezért született a világra.

Jézusnak azért kellett emberé lennie, hogy utat mutathasson nekünk, hogy egyértelműsítse az Atya üzenetét, hogy megmutassa az örök életre vezető utat.

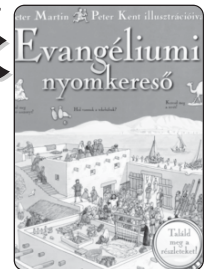

NYOMKERESŐK

Bibliai nyomkereső
Evangéliumi nyomkereső
Találd meg a részleteket!

A gyermekek egyik kedvenc játéka a nyomkeresés, nyomolvasás. Különösen a természetet szerető kisdíákok szeretnek erdőn-mezőn vadak nyomába eredni, és kitalálni, milyen állat nyomát találták meg, és azt is megtanulják a nyomokból kiolvasni, hogy hogyan és milyen környezetben él az az állat. Közben pedig szinte észrevétlenül megszeretik azt, amit megfigyelnek. A nyomkeresés gondolkodásra, a figyelem összpontosítására, kreativitásra és találgatásra nevel, egyben kitűnő élménygyűjtés is, ezért minden hasonló nyomkereső játék felkeltheti a gyermekek kíváncsiságát, ami különösen fontos, ha Isten nyomainak a teremtet világban való keresése iránt szeretnénk gyermekeinket érdeklődővé tenni.

A Magyar Bibliatársulat és a Kálvin Kiadó jóvoltából két kiadvány is ilyen nyomkereső játékra hívja a gyerekeket. Peter Martin és Peter Kent illusztrációival jelent meg a *Bibliai nyomkereső*, és ennek újszövetségi párjaként az *Evangéliumi nyomkereső* című könyv. A *Bibliai*

nyomkereső a Biblia világát ábrázoló részletgazdag képek egész kincsesládát rejt magában; az *Evangéliumi nyomkereső* pedig Jézus életének történeteit mutatja be. A gyerekek letehetik a telefont, a tablet-et, a PlayStation-t meg az Xbox-ot, felkelhetnek a tévé elől, és óráig játszhatnak azzal, hogy régi idők tárgyait és embereit keresgéljék, megkereshetnek a képeken érdekes állatokat, madarakat, sőt békákat is. Amíg a feladványokat böngészik, észre sem veszik, és szép lassan megismerkednek a legismertebb bibliai történetekkel, azok háttérrel, Jézus életének legfontosabb eseményeivel.

(Peter Martin-Peter Kent: *Bibliai nyomkereső – Evangéliumi nyomkereső* [Fordította: Görgy Etelka]; Magyar Bibliatársulat–Kálvin Kiadó, Budapest, 2015)

Hamar Jánosné Enikő

Mózes izráeli fiú volt, de születése után nem sokkal az egyiptomi herceg nő fogadta örökbe. Felőttként azonban saját népe mellé állt, és kivezette őket az egyiptomi rabszolgaságból, vissza Kánaán földjére, amelyet maga Isten ígért meg még Ábrahámnak. A kivonulás után vándoroltak a Sínai-félsziget sivatagjában Egyiptom és Kánaán között. Itt adta Isten a törvényt Mózesnek, köztük a Tízparancsolatot, valamint utasításokat arra, milyenre építsék a szent sátrat, az istentisztelet akkori helyét. (*Bibliai nyomkereső*)

Máriának és Józsefnek már csak egy istállóban maradt hely Betlehemben. Itt született meg Mária fia, Jézus. Ő volt az a gyermek, akiről egy angyal azt mondta Máriának, hogy ő az Isten Fia.

Azon az éjszakán, amelyen Jézus született, angyalok adták hírtül a pásztoroknak, hogy egy betlehemi jászolban találnak egy újszülött kisbabát, és ő lesz a Messiás, a Krisztus. (*Evangéliumi nyomkereső*)

EXHORTÁCIÓ KÁTÉSAINK BEMUTATKOZÁSA 2019. október 27.

A KONFIRMANDUSOK NÉVSORA

Nagykátésok:

1. Adorjáni Ákos
2. Érfalvy Bálint
3. Fetter Orsolya
4. Jutasi Levente
5. Kurfis Dóra
6. Nyilas Anna
7. Zemlényi Kíra Zoé

Kiskátésok:

1. Czenter Levente
2. Dienes Imola
3. Érfalvy Gergő
4. Juhos Nimród
5. Kálmán Kamilla Panka
6. Kerekes Barnabás János
7. Kósa Roland
8. Paizs Nóra Anna
9. Potecz András Álmos
10. Solawa Zsófia
11. Szócs Dóra
12. Tóth Réka Bernadett
13. Vincze Péter

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2019. október 27. ■ Újborért való hálaadás úrvacsorai közösségben Pomázon és Csobánkán konfirmandusaink szolgálatával.
 2019. október 31. ■ Reformáció napi istentisztelet Pomázon. Közös istentisztelet és szeretetvendégség Budakalászon a Psalmus kórossal.
 2019. november 10. ■ Egyházmegyei női csendesnap Pátyon.
 2019. november 17. ■ A gyermekistentiszteletre járók szolgálata a pomázi templomban. Jótékonyági koncert a pomázi templomban.
 2019. november 24. ■ Kézműves családi délután; presbiteri gyűlés.
 2019. november 25-29. ■ Evangelizáció Csobánkán *Árvavölgyi Béla* tahitótfalui lelkipásztor szolgálatával.
 2019. november 30. ■ A Baba-mama kör adventi jótékonyági vására.
 2019. december 8. ■ Adventi istentisztelet a Szent Cecília kórossal.
 2019. december 15. ■ Adventi kézműves családi délután; presbiteri gyűlés.
 2019. december 18. ■ Idősek karácsonya.
 2019. december 19. ■ Psalmus kórus szolgálata a Dunaparti Kórházban.
 2019. december 24. ■ Gyermekkarácsony Csobánkán és Pomázon.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2019. december 25-26. ■ Karácsonyi ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben Pomázon és Csobánkán. 17.00 Ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben Pilisszentkereszten.
 2019. dec. 31. ■ Óévi istentisztelet 9 órakor Csobánkán, 18 órakor Pomázon.
 2020. január 1. ■ Újévi istentisztelet 9.00 órakor Csobánkán, 10.30 órakor Pomázon, 18.00 órakor Budakalászon.
 2020. január 20-25. ■ Ökumenikus imahét Pomázon és Csobánkán.

Az imahét programja

„...nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántunk...” (ApCsel 28,2)

- 2020. január 20. (hétfő) 18.00. Helyszín: római katolikus templom; vendéglátó: római katolikus gyülekezet; szolgáló: *Dr. Mosolygó Péter* görögkatolikus parókus
- 2020. január 21. (kedd) 18.00 Helyszín: református templom; vendéglátó: református gyülekezet; szolgáló: *Lejtényi Emánuel* római katolikus plébániai kormányzó
- 2020. január 22. (szerda) 18.00 Helyszín: Karitás ház Szent Miklós kápolna; vendéglátó: görögkatolikus gyülekezet; szolgáló: *Stift János* református beosztott lelkész
- 2020. január 23. 18.00 (csütörtök) Helyszín: szerb ortodox templom; vendéglátó: szerb ortodox gyülekezet; szolgáló: *Ljubisav Milisavic* szerb ortodox parókus
- 2020. január 24. 18.00 (péntek) Helyszín: református templom; vendéglátó: evangélikus gyülekezet; szolgáló: *Nyilas Zoltán* református lelkész
- 2020. január 25. 18.00 (szombat) Helyszín: *csobánkai* református imaház; vendéglátó: református gyülekezet; szolgáló: *Horváth-Hegyvi Olivér* evangélikus lelkész

2020. január 26. ■ Istentisztelet úrvacsorai közösségben Pomázon és Csobánkán.
 2020. február 24-28. ■ Egyházmegyei mátraházi hét presbitereknek és gyülekezeti szolgálóknak.
 2020. február 28-március 1. ■ Gyülekezeti hétvége Mátraházán.

KERESZTELŐ:

2019. december 1. ■ **Herczeg Emma.**

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2019. október 9-én elhunyt **Dr. Mezei Ottóné** (†88) testvérünk, temetése 2019. november 19-én volt a Farkasréti temetőben. November 13-án elhunyt **KOSZORÚS KÁROLY** (†72) testvérünk, temetése november 29-én volt a Szentistvántelepi temető kertben. November 15-én elhunyt **Illyés Dénesné** (†85) testvérünk, temetése december 5-én volt pomázi református temetőnkben. November 18-án elhunyt **Dutka László** (†83) testvérünk, hamvainak elszórása december 7-én volt a Budapest Dráva utcai hajóállomásról induló hajóról. November 24-én elhunyt **DR. PÉNZES PÁLNÉ** (†84) testvérünk. Klári néni temetése december 6-án volt a Szegedi Bajai úti református temetőben. December 3-án elhunyt **id. Salát Vince** (†62) testvérünk. búcsúztatása 2019. december 17-én volt a békásmegyeri Tamás utcai temetőben.

KLÁRI NÉNI HAZATÉRT

November 24-én 84 éves korában elhunyt **Dr. Pénzés Pálné Klári néni**. A csobánkai evangelizáció alkalmán hirdette esperes úr ezt a megrendítő, de azoknak, akik közelebbről ismerték Klári nénit, sajnos már nem váratlan hírt. Gyermekei elmondták, hogy még az utolsó pillanatban is mosolygott a szeme, ahogy hazatért Urához, Megváltójához.

Szomorúan búcsúzunk tőle, akinek csendes, visszafogott, és mindig békességet sugárzó személyiségére mindig szeretettel fogunk emlékezni; bölcs szavaira, mondataira, amelyekben soha nem volt sallang, hanem mindig „gyökeres szó” volt. Az Úr hazahívta, mi pedig az ő bizonyosságából épülhetünk.

Tisztelettel és megbecsüléssel emlékezünk Klári néniére, és hálaadás vagyunk Urunknak az ő életéért. Hisszük a boldog feltámadást és az újra találkozást Isten országában. Legyen ez vigasztalás és megbékélés a gyászoló családnak és mindannyiunknak.

GYÜLEKEZETI ÚJSÁGUNK KÖVETKEZŐ SZÁMA VÁRHATÓAN 2020. FEBRUÁR 23-ÁN JELENIK MEG.

KÖSZÖNJÜK SZÉPEN MINDENKINEK, AKI BÁRMELY FORMÁBAN JELEN VOLT AZ ÓÉVBEN KÖZÖSSÉGÜNK ÉLETÉBEN, TÁMOGATOTT BENNÜNKET, SZERETETTEL VÁRJUK MINDAZOKAT, AKIK A JÖVŐBEN SZÍVESEN CSATLAKOZNÁNAK GYÜLEKEZETÜNKHÖZ!
Szeretettel hívunk és várunk mindenkit ünnepi alkalmainkra!

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: http://www.pomaz.reformatus.hu

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-22222253-00000000

Csobánka: 11784009-22222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor (e-mail: znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

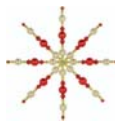
Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: puskas.attila.dr@gmail.com; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben. Adományokat köszönettel elfogadunk.

November 17-én jótékonyági hangversenyre került sor a pomázi templomban

November 3-án Rózsa Katalin lelkipásztor szolgált közöttünk

November 17-én gyermekeink szolgáltak a pomázi templomban

November 24-én a Baba-Mama kör énekelt

FÖLDRE JÖTTÉL

Elhagyva mindent, fényt, hazát,
Elhagytad Isten országát.
Hogy szegényen földre jöjjél,
Embereknek szegénnyé lettél.

Hogy érthesse kicsi és nagy,
Hogy az Isten országa nagy.
Helyet készítettél benne,
Veled legyünk mindörökkre.

Nem születél palotába,
Hanem szerény istállóba.
Mi értünk elhagytál mindent,
Hogy Te veled legyünk ott fent.

Megmutattad milyen nagy kincs,
Ki hozzád fordul, benned hisz,
Ki benned remél szüntelen,
Veled lesz egykor odafent.

Orbán Mária

Áldott, békés karácsonyi ünnepeket és
Istentől megáldott, boldog új évet kívánunk!

KEDVES VENDÉG

November 6-án Teleki Gáborral, a Genfben élő református testvérünkkel találkozott Dr. Kulin Sándor és Demeter Miklós a Zsinati Hivatalban

NÁLUNK KERESZTELTEK

Herczeg Emma Isten népéhez tartozik

